

Izdaja odbor za splošne zadeve Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Jože Delalut, Franc Fale, Alojz Janežič, Ivo Kohlenbrand, Marjan Kolar, Frančiška Korošec, Jože Sater

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Telefon 86 030, int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk Maribor

MARŠAL TITO NA RAVNAH

V torek, 6. julija 1971, ob 10. uri 15 minut je maršal Tito po 13 letih zopet obiskal ravensko železarno. V njegovem spremstvu so bili poleg soproge Jovanke še predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher, predsednik CK ZKS Franc Popit, predsednik IS SRS Stane Kavčič, članica sveta federacije Lidija Šentjura, poveljnik ljubljanske vojne oblasti generalpodpolkovnik Stane Potočar in republiški sekretar za notranje zadeve Silvo Gorenc.

Pred valjarno je dragega gosta pozdravil glavni direktor železarne Franc Fale in mu zaželel dobrodošlico, nato pa mu je predstavil po vrsti inž. Ivana Zupana, člana IS, Gregorja Klančnika, generalnega direktorja slovenskih železarn, predsednika skupščine občine Ravne Ivana Strmčnika ter predstavnike družbenopolitičnih organizacij tov. Zafošnika, Močivnika, Teržana, Breznikarja in Večka.

V spremstvu direktorja Faleta in tehniškega direktorja inž. Mahorčiča si je maršal Tito najprej ogledal valjarno. Zanimal se je, kako dela nasploh, ustavil pa se je ob konti peči ter si dal razložiti njeno delovanje. Zelo je bil zadovoljen, ko je slišal, da je ta obrat projektiralo domače podjetje Mašinoprojekt.

Iz valjarne je vodila pot skozi jeklovlek v mehanično delavnico. Maršal Tito se je zanimal za obdelavo delov za ladijske motorje za nemško podjetje M. A. N. ter za izdelovanje stiskalnic v sodelovanju s firmo Weingarten, v stari mehanični pa si je ogledal izdelavo nožev ter se zanimal za proizvodnjo in prodajo pnevmatičnega orodja.

Skozi špalir sodelavcev železarne, ki so dragega gosta pozdravljali s ploskanjem, se je maršal Tito s spremstvom in gostitelji odpeljal pred dom železarjev, kjer ga je pričakala množica Ravenčanov, domača godba mu je zaigrala dobrodošlico, pionirji so mu izročili cvetje, Ivan Strmčnik pa ga je pozdravil v imenu občanov:

Dragi tovariš predsednik!

V imenu občanov občine Ravne na Koroškem vas, ljubljeni gost, in vašo soprogo ter spremstvo iskreno pozdravljam.

Ponosni in srečni smo, da ste nas obiskali in da vas lahko pozdravimo.

Uspehi, ki smo jih dosegli po vašem obisku leta 1958, so vidni in so rezultat pridnih rok naših fužinarjev, rudarjev, gozdnih delavcev ter drugih delovnih ljudi. Ustvarili smo si tako materialno podlago,



IZ VSEBINE

Stabilizacija — naša rešitev — Sklepi poslovnega odbora — Direkcija ZPSŽ — Sklepi odbora za splošne zadeve — Tehnične izboljšave — Izvoz — pogoj stabilizacije — Uspešno polletje — Zakaj je potreben samoupravni sporazum — Kulturna kronika — Nove knjige — Športne vesti — Rajko Ošlovnik — Za vroče in deževne dni



Pozdrav sodelavcev

Foto: R. Vončina



Kavarna je bila skoraj premajhna

Foto: R. Vončina

da lahko dajemo izdatna sredstva za izobraževanje naših samoupravljalcev in njihovih otrok. Imamo razvito šolstvo, ne samo osnovno, temveč tudi šole višjih stopenj.

Raven družbenega standarda v občini je rezultat umnega gospodarjenja naših proizvajalcev in samoupravljalcev in njihovih odločitev.

Kot drugi čutimo tudi mi določene težave, smo jih pa sposobni skupaj z jugoslovanskimi narodi rešiti sami. Zato ostro obsojamo poskus vsakega vmešavanja od zunaj, kot obsojamo tudi vse nacionalistične pojave.

Delovni ljudje in občani na Koroškem budno sledimo delu predsedstva ZKJ, po-

litiki ZK in ustavnim spremembam, jih v celoti podpiramo, vanje se vključujemo in jih odločno tudi izvajamo. Zato se organiziramo in utrjujemo vrste vseljudskega odpora in družbene samozaščite.

Še enkrat vam in vaši soprogi in spremstvu iskren pozdrav občanov občine Ravne na Koroškem.

V kavarni doma železarjev se je tačas zbralo 84 predstavnikov železarne, rudnika Mežica, občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij ter združenega podjetja slovenske železarne na pogovor s predsednikom Titom. Pogovor je vodil predsednik delavskega sveta železarne Mihael Ošlak, ki je opisal razvoj našega podjetja v zadnjih 13 letih.

Na kratko je podal pregled izgradnje novih obratov in proizvodnje, števila in kvalifikacijske strukture zaposlenih, politike izobraževanja ter delitve OD. Govoril je o našem akcijskem programu ter o perspektivi železarne v okviru združenega podjetja, razložil pa je tudi naša znana stališča do stabilizacije gospodarstva ter povedal, da so naši delavci prisotni tudi zunaj železarne v vseh družbenopolitičnih organizacijah kraja in občine.

Tovariša Tita je posebej zanimal kvalifikacijski sestav zaposlenih in poprečne osebnih dohodkov.

Sekretar tovarniškega komiteja ZKS inž. Alojz Knez je govoril o delu organizacije ZK in o njenem vplivu na politiko v podjetju.

261 komunistov v železarni je organiziranih v obratih po proizvodnem procesu in so tako v središču dogajanj. Borijo se za čim večjo produktivnost dela, delovno in tehnološko disciplino ter za boljšo notranjo organizacijo dela. Podpirajo tako ekonomiko, ki pomaga odpravljati nelikvidnost, pravično delitev osebnih dohodkov ter sodelovanje med obrati.

Komunisti v železarni so podprli ustavne spremembe in odigrali pomembno vlogo pri stabilizaciji v podjetju. V prihodnje bodo težili k čim večjemu vključevanju neposrednih proizvajalcev v ZK ter posebno aktivnost mladih in se zavzemali za ostrejšo disciplino, se borili za urejene odnose med zaposlenimi ter za izboljšanje kadrovske strukture.

Generalni direktor slovenskih železarn Gregor Klančnik je govoril o problematiki slovenskega železarstva.

Delež slovenskih železarn v jugoslovanski črni metalurgiji znaša 28 %. Združeno podjetje ima izdelan petletni razvojni program in zasnovo 15-letnega razvoja. Leta 1975 predvidevajo 800.000 t surovega jekla, prav toliko blagovne proizvodnje in okrog tri milijarde celotnega dohodka.

Ekonomika problematika slovenskih železarn je visoka nelikvidnost, ki otežkoča redno oskrbovanje s surovinami, nizka akumulativnost pa onemogoča modernizacijo.

V Jugoslaviji proizvedemo le 108 kg jekla na prebivalca, naša poraba pa presega proizvodnjo in zato 35 % jekla uvažamo. Razvoj jeklarstva je zato pogoj za razvoj kovinske industrije in vsega gospodarstva.

Predsednik Strmčnik je na kratko podal glavne značilnosti ravenske občine ter posebej omenil problematiko zaposlovanja žensk.

Rudi Vrčkovnik, sekretar osn. org. ZK, je govoril o problematiki rudnika Mežica, o nizkih plačah rudarjev, o proizvodnji akumulatorjev ter o delu ZK v rudniku.

Ciril Vidrih, predsednik sindikata, pa je govoril o težkem delu rudarjev, ki je premalo plačano, ter o delu sindikata v rudniku.

Ivan Močnik je govoril o vzgoji mladine ter o dolžnosti prosvetnih delavcev, tovarišica Mojca Igerc pa o zaposlenih ženah v železarni.

Ivan Kugovnik je orisal vlogo in delo sindikata železarne ter življenjske stroške delavskih družin v industrijskih krajih, kot so Ravne, Prevalje in Mežica.

Tovariš Tito se je zanimal za vrsto stvari, posebej pa je vprašal, kako železarna

odplačuje dolgove, kako to, da ima v mehanični še toliko starih strojev in kakšni so njeni nadaljnji načrti.

Tovariša Fale in Mahorčič sta mu pojasnila, da za nove stroje zaenkrat žal še ni denarja, naš prihodnji razvoj pa predvideva čim večjo finalizacijo 180—200 vrst jekel naše proizvodnje.

Predsednik Tito se je zelo pohvalno izrazil o napredku v železarni Ravne. Poudaril je, da je še vedno nujna borba proti tehnokratizmu, ter med drugim dejal:

»Duh tehnokratizma ni samo v tovarnah, pri vodilnih, temveč prihaja na površje zunaj podjetja, v nekaterih družbenopolitičnih organizacijah. Zato je potrebna kontrola delavcev in kritični odnos do stvari, ki zavirajo razvoj samoupravljanja.«

Dejal je, da delavci morajo biti v vsej deželi enotni, ne glede na to, ali pripadajo bolj številnemu ali manj številnemu narodu. Delavec je delavec! Pripada vedno delavskemu razredu. Prav zato moramo, predvsem in povsod — zlasti pa v tovarnah — upoštevati razredni karakter in razredni interes. Boriti se je treba z vso ostrino proti tistim, ki hočejo zanesti med delavce nacionalne spore. Tega v Sloveniji sicer ni, zadeva pa tiste, pri katerih takšni pojavi so, pa vse tiste, ki posvečajo premalo pozornosti borbi proti nacionalističnim izpadom.

»Čas je že, da se zganemo,« je nadaljeval tovariš Tito, »da energično vstanemo zoper tiste, ki nam mečejo polena pod kolesa, ki nas hočejo zrinuti s poti socialističnega razvoja. Prav ZK je tista sila, ki to lahko stori, če bo imelo ljudstvo v njo zaupanje. Zaupanje pa bo imelo le, če bo ZK delala tako, kot je treba.« Na koncu je Tito dejal: »Enotnost dežele in prizade-



Sredi razgovora

Foto: R. Vončina

vanje, da bo delavski razred imel v njej poglavitno besedo, predstavljata zagotovilo naše varnosti in samostojnosti.«

Po razgovoru, skupnem kosilu in krajšem počitku se je tovariš Tito zahvalil za gostoljubje ter se poslovil. Ravenčani pa so ostali še dolgo zbrani, veseli visokega obiska, ter pretresali vse podrobnosti letos nedvomno največjega dogodka na Koroškem.

cijskih naložbah. Velike so rezerve, ki jih imamo v tem za naš akcijski program na razpolago. Če bi le za 1 % znižali stroške poslovanja, se bi dohodek celega podjetja povečal za 12 milijonov dinarjev letno.

Vodstvo našega podjetja ob pozivu za stabilizacijski program ni imelo križem rok. Poleg posluha tovarniških političnih organizacij je team direktorjev akcijski program obravnaval na dveh sejah 3. in 14. junija, sprejel enotna stališča in obveznosti, ki naj bi na podlagi večje solidarnosti in upornosti za proizvodno poslovne dosežke dale naš stabilizacijski prispevek.

Za vsako akcijo je potrebno najprej ugotoviti stanje v številčnosti in sposobnosti. V času oblikovanja naše stabilizacijske miselnosti še nismo sklenili prvega polletja, zato so nam na voljo le podatki petmesečnega stanja. Sedanji položaj moramo pregledati skozi lečo zunanjetrgovinske deficitnosti, ki je v državi že preseгла 2 milijardi din mesečno, v naši republiki pa je relativno še višja z željo, da tudi pri nas napravi vidnejše tiste postavke, ki niso v duhu stabilizacije.

Od najkrajšega do najdaljšega dneva

Delavski svet je na najkrajši dan v letu 1970, 21. decembra, sprejel gospodarski načrt za letošnje leto 1971. Takrat smo rekli, da se bosta skladno s podaljševanjem prisotnosti sonca izboljševali tudi naša proizvodnja in poslovnost. Ob najdaljšem dnevu letos pa rezultati le delno to potrjujejo. Neverjeten vzpon je dosežen na področju realizacije — to je na iztržku od prodaje naše proizvodnje. V petih mesecih letos smo je dosegli 805,872.000 din ali 6,5 % več kot lani v polletnem poprečju. Lagali bi, če bi ta uspeh pripisovali samim sebi. Bóter temu je bila upornost za povišanje cen in končno izbojevana odobritev prilagajevanja cen naših izdelkov z domicilnimi cenami v ZRN. Trajnost učinka te pridobitve bo odvisna od stabilnosti jugoslovanskega trga in od našega približevanja

Gregor Klančnik, generalni direktor slovenskih železarn

Stabilizacija — naša rešitev

Slovensko železarstvo ima največjo proletarsko tradicijo, zato bi politični posluh normalno moral biti nadpovprečno razvit. Dolgo časa, takoj od izteka prvega leta družbene in gospodarske reforme, smo je-klarji očutili krivice, ki so bile posledica inflacije in vgrajenega protekcionizma v primarni delitvi, zato razumljivo sedaj, ko so odnosi cen dobili normalna razmerja, podpiramo vse akcije, ki imajo za cilj stabilizacijo tržišča in celega gospodarstva. Železarne in vsi proizvajalci reprodukcij-skega materiala, ki cen ne morejo sproti prilagojevati, v inflaciji neprestano gubijo, zato morajo podpirati vse ukrepe in prizadevanja za prilagojevanje proizvodnje ter porabe in omejevanje tržnega povpraševanja v normalne okvire.

Potem ko so na 20. seji ZK ZKS bila sprejeta stališča in sklepi in je CK izdal konkretni akcijski program, usklajeno s tem pa je bil sprejet tudi akcijski program za izvajanje stabilizacije od republiškega izvršnega sveta, se je odprla splošna prizadevnost za normalizacijo naših družbenih in gospodarskih tokov. Brez učinka bi bilo prizadevanje, če bi ostalo samo v okviru osrednjih zveznih ali republiških organov in institucij. Gospodarstvo je prvo poklicano, da da svoj, v obliki povečanega do-

bička izraženi prispevek. Vsak poizkus stabilizacije pa bi propadel, kot je razvo-denela gospodarska reforma, kakor hitro negospodarstvo ne bi zmanjšalo svojih ne-normalnih apetitov. V tem je tudi strah, da ne bi beseda »akcija« zopet bila izkoriščena v neprimerne namene. V nekaj pa vendar moramo verjeti, verovanje v stabilizacijo, ki je zadnja šansa naše humane, samoupravno socialistične ureditve, je življenjsko potrebno in tudi logično. Velika večina zaupa naši družbeni ureditvi, jo po svojih močeh podpira, zato podpira tudi stabilizacijo. Sila samoupravnih struktur proizvodno tvornih dejavnosti je zado-sti močna, da bo k normalni porabi prisilila tudi negospodarsko aktivnost. V tej borbi bodo učinkovite, če bodo same v svojih organizacijah uspele izboljšati gospo-darnost.

Ob isti porabi večja proizvodnja

Kaj od nas zahteva stabilizacija? To, kar je značilnost vsake organizirane družbe — izravnano porabe s tem, kar ustvarjamo. Konkretno za naše združeno podjetje to pomeni večjo proizvodnjo ob nižji porabi surovin in drugega reprodukcijskega materiala, goriv ter energije, nižjih vzdrževalnih stroškov in učinkovitejših investi-

proizvodnim normativom inozemskih konkurentov.

Rezultati petmesečnega fizičnega obsega proizvodnje, porabe materiala in prodaje na zunanja tržišča gotovo niso v duhu stabilizacije. Za take dosežke, ki pomagajo jugoslovanski nestabilnosti, so zlasti v težavah pri oskrbovanju s kvalitetnimi surovinami objektivne, a na področju porabe in doseženih izplnih predvsem subjektivne narave. Prav zadnjim, saj vplivajo tudi na povečanje posledic objektivnih vzrokov, bi morali z notranjimi stabilizacijskimi programi stopiti na prste.

Od januarja do maja smo izdelali:

		predv. kol.
surovega železa	73.046 t	87 %
surovega jekla	282.885 t	95 %
skupne proizvodnje	871.798 t	96 %
blagovne proizvodnje	227.565 t	97 %
izvoza z		
menjavo vred	2.718.944 \$	68 %

Takim rezultatom, ki neposredno pomenijo 7.642 t manj blaga za naše domače in inozemske kupce, so dale svoj delež vse organizacije združenega dela. Jeseniški zastanek je največji pri surovem železu in jeklu, ravenski in štorski pa tam, kjer si najmanj želimo, pri končnih večstopenjsko obdelanih izdelkih.

Tako je v petih mesecih v primerjavi z gospodarskim načrtom dala železarna Jesenice le 83 % surovega železa, 93 % surovega jekla in tržišču le 84 % toplo valjane žice, 92 % hladno valjanih trakov, 94 % vlečene žice, 88 % vlečenega luščenega in brušenega jekla ter le 96 % žičnih izdelkov.

Železarna Ravne je dala tržišču le 90 % paličastega jekla, 68 % vlečenega in hladno predelanega jekla, 96 % jeklene litine, 84 % izdelkov mehanske obdelovalnice, strojev in strojnih delov.

Železarna Štore pa je dala tržišču le 85 % toplo valjanega paličastega jekla, 92 % nodularne litine in 69 % mehansko obdelanih valjev.

Res je, da je en del zmanjšane blagovne proizvodnje kompenziran s povečanjem drugih asortimentov, na Jesenicah z debelo in srednjo pločevino, na Ravnah z valjanimi gredicami in kovanim blagom, v Štorah s strojno litino in v vseh železarnah s strukturalnim premikom, to pa bistveno ne zmanjša škode, ki je nastala kot posledica neoptimalne izrabe obstoječih kapacitet. Tudi resnica, da smo v poprečju z 11.610 zaposlenimi za 5 % nižje kot predvideva načrt, nam ne opravičuje tako občutno nižje proizvodnje.

Izvoz, pogoj kondicije

Poseben problem pri tem je izvoz, ki najbolj objektivno prikaže našo podjetniško sposobnost. Odpor proti prodaji na zunanja tržišča je prisoten v vseh tovarniških strukturah, in ker je linija najmanjšega odpora splošen jugoslovanski pojav, tudi pri nas zmaguje. Na zunanjih tržiščih so realizirale proti lanskemu dosežku že zoženega načrta:

Jesenice	34 %,
Ravne	65 %,
Štore	88 %.

Tak odnos do blagovne izmenjave z inozemstvom sigurno nima nič skupnega s

stabilizacijskimi intencijami, saj se moramo zavedati, da za pokrivanje naših uvoznih potreb zahtevamo 23 milijonov \$ deviznih sredstev. Izvoz pa ni le potreba po devizah, temveč stik z zunanjim tehnološko razvitim svetom, sredstvo, ki utrjuje ves, pa tudi samoupravni organizem.

Naš akcijski program

Team direktorjev se je obvezal, da bo dobro voljo političnih struktur v delovnih organizacijah podprl z naslednjo konkretno stabilizacijsko akcijo:

NA PODROČJU TEKOČE PROIZVODNJE

Z neposrednimi zadolžitvami odgovornih činiteljev bo posvečena večja skrb za racionalnejšo porabo surovin, pomožnega materiala, tehnoloških goriv, energije in storitev. S povečanim izplnom v vseh obratih se morajo povečati obseg in znižati stroški gotovega blaga. Optimalnost izkoristka proizvodnih zmogljivosti mora biti stalno stremljenje, zato je izboljšati čuvanje in tekoče vzdrževanje strojev in naprav.

Fizični obseg proizvodnje gospodarskega načrta za leto 1971 je konkretizacija te obveznosti.

NA PODROČJU RAZŠIRJENE REPRODUKCIJE

Striktno moramo spoštovati sklep delavskega sveta podjetja z dne 17. maja 1971, ki predpisuje investicijske elaborate za naložbe, ki presegajo dva milijona din, in obvezen revizijski pregled investicijskih programov, ki zahtevajo novo zadolžitev železarne.

NA PODROČJU OSKRBOVANJA

Ob prizadevanju vseh odgovornih delavcev ZPSŽ moramo z najracionalnejšim angažiranjem razpoložljivih finančnih sredstev in ob maksimalnem izkoristku

nedenarnega poravnavanja obveznosti ter učinkovitimi skupnimi nastopi izboljšati oskrbovanje obratov s surovinami in drugim materialom. Vodstvo podjetja si mora prizadevati za povečanje virov obratnih sredstev, tovarne pa z rednim in solidarnim medsebojnim oskrbovanjem skrbeti za optimizacijo izkoriščanja vseh proizvodnih zmogljivosti. Poleg povečanih količin starega železa je del manjkajoče substance jekla nadoknaditi s povečanimi dobavami polizdelkov, predvsem gredic.

NA PODROČJU DELITVE DOHODKA

Tu je treba spoštovati duh in obveznosti družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov. Gibanje poprečnih osebnih dohodkov moramo usklajevati s povišanjem prave produktivnosti proizvodnje in pri delitvi dohodka varovati jačanje materialne osnove organizacij združenega dela. To politiko moramo uveljavljati tudi s pomočjo optimalne amortizacijske stopnje. Iz povedanega se vidi, da je naša stabilizacijska obveznost:

— večja količina surovega železa ob enaki količini rude in koksa,

— večja količina surovega jekla ob enaki količini surovega ter starega železa in drugih vložkov, električne ter druge energije,

— večja količina valjanih in predelanih izdelkov ob isti količini vložka in energije.

Enostavno — optimalnejši izkoristek razpoložljivih proizvodnih zmogljivosti.

Vsi za to odgovorni delavci direktorije in železarn bodo morali ubrano, solidarno, z zavestjo dobrega gospodarja prispevati svoj delež, da bi slovenske železarne pred kupci in družbo s plodovi lahko dokazale, da so za stabilizacijo in da upravičeno zahtevamo njeno spoštovanje tudi od drugih.

Dragi sodelavci! Kakor nekdanj, s ponosom železarjev stopimo na čelo stabilizacijske akcije in dokažimo, da nismo breme, temveč ustvarjalna moč družbe. Nov ugled nam je potreben za sedanjost in lepšo prihodnost slovenskega železarstva.

Sklepi poslovnega odbora

Na seji, ki so se je udeležili tudi nekateri člani odbora za splošne zadeve in drugi povabljeni strokovni delavci, je poslovni odbor obravnaval predlog nove organizacijske sheme tovarne.

V utemeljitvi predloga je bilo poudarjeno, da se je naša tovarna v zadnjih letih znatno razširila. Vzoredno z rastjo tovarne pa je organizacija v bistvu ostala nespremenjena. Zaradi svoje razsežnosti, večjega obsega proizvodnje ter ostrejših pogojev gospodarjenja in z namenom, da bi tudi na področju organizacije ujeli korak s časom, je potrebno, da se odmaknemo od zastarelega načina dela in preidemo na boljše in sodobnejše vodenje ter poslovanje. S tem namenom smo pri tvrdki IKO iz Norveške naročili študijo, ki naj bi pokazala, kakšna naj bo organizacija tovarne, da bi dosegli izboljšano koordinacijo med nabavo, prodajo in proizvodnjo, povečanje odgovornosti glede na ekonomski rezultat in večjo učinkovitost celotne orga-

nizacije. Predlog, ki so ga pripravili, nam je bil podlaga za razpravo. Po štirih razpravah tako s predstavniki IKO kot tudi strokovnimi službami se je izoblikoval predlog, ki je bil posredovan v obravnavo organom upravljanja. Predlog zdaj upošteva tako naše zahteve in najnovejša spoznanja moderne organizacije v svetu, upošteva pa tudi pogoje naše družbene ureditve ter kadrovske probleme tovarne. Osnovna značilnost nove predlagane organizacije je v tem, da so posamezni oddelki in obrati iz sedanjega tehniškega in komercialnega sektorja združeni v novo organizacijsko obliko oziroma se naj bi proizvodnja delila na izdelke 114. in 117. panoge. Tako organizirane enote naj bi v bodoče same odgovarjale za svoj razvoj, proizvodnjo in prodajo, s tem pa tudi za končni ekonomski in finančni rezultat poslovanja. Vodstvo tovarne naj bi sestavljal ožji kolegij, ki bi ga sestavljali glavni, tehniški in komercialni direktor. Razen ožjega vodstva tovarne

in obeh proizvodnih enot bi bile še tehnična služba ali sedanji sklop vzdrževalno energetskih obratov, sektor za kadre in splošne zadeve ali sedanji splošni sektor, gospodarski sektor oziroma sedanji analitiški sektor, finančno računovodski sektor ali sedanji gospodarsko računski sektor, tehnična kontrola in razvoj ter marketing in nabava. Predlog tako vsebuje samo makro organizacijo, medtem ko mikro organizacija oziroma organizacija posameznih obratov, oddelkov in služb v okviru posameznih sektorjev še ni dokončno izoblikovana. H komercialnemu sektorju bi po predlogu spadale službe, ki jih ni moč decentralizirati, kot so nabava v celoti, izvoz in administrativno poslovanje. V sestavi tega sektorja pa naj bi se osnovala nova služba marketing, katere naloga bo preučevati tržne razmere in dolgoročno planirati prodajo naših izdelkov po vrsti, količini in prodajnem področju.

Razprava o predlogu nove organizacije je bila, kar zadeva področje celotne tovarne in seveda tudi zaposlene, precej živahna. Izražena je bila vrsta mnenj, predlogov in pripomb. Osnovana je bila potrjena ugotovitev, da je naša organizacija že dolgo časa na nivoju, ki dejansko ne ustreza več sedanji stopnji razvoja in potrebam. Z organizacijo, tako je bilo poudarjeno, se pri nas do sedaj praktično ni nihče ukvarjal, ampak je bila v glavnem prepuščena vodjem oddelkov, sektorjev in podobno ali da smo se skratka razvijali tako, kot smo se dejansko znali. Nekatere je tudi zanimalo, če je vzporedno s predlogom pripravljena analiza, kakšne bodo prednosti nove organizacije ter kaj in koliko v ekonomskem smislu od nje lahko pričakujemo. Čeprav je bil predlog nove organizacije posredovan zdaj, pa je bilo o novi organizaciji v tovarni že pred tem precej razprav. Največ vprašanj s tem v zvezi je bilo zato, ker več ali manj še ni v celoti jasno, kako sta zamišljena sprememba in prehod iz sedanje v novo organizacijo. Izraženo je bilo mnenje, da bo treba do zasedanja delavskega sveta, na katerem naj bi makro organizacija bila potrjena, določiti, kako se bo nova organizacija preraščala, posebno še, ker v neorganiziran in počasni prehod, če želimo, da bo učinkovita, ne bi smeli iti. Razprava je opozorila tudi na pomembnost bodočega sodelovanja in povezave med posameznimi enotami, uslužnostnimi obrati in strokovnimi službami. Poudarjeno je tudi bilo, da se je treba dogovoriti o postopku za razpravo in posredovanje predloga delavskemu svetu. Prevladalo je mnenje, da kot predlagatelj ne morejo nastopati samoupravni organi, ampak da je lahko to samo strokovna služba, ki mora predlog tudi utemeljiti, da pa mora delavski svet, če bo predlog potrdil, tudi zadolžiti strokovno službo, ki bo prevzela odgovornost za izvedbo nove organizacije tovarne.

Po zelo izčrpni razpravi je odbor sklenil:

— V načelu se potrjuje predlog nove organizacijske sheme tovarne. Predlog mora biti obravnavan po postopku, ki je določen za sprejem in dopolnitev drugih normativnih aktov tovarne. Predlog v javno razpravo posreduje analitsko planski sektor. Predlogi in pripombe se zbirajo do 10. julija, ko mora biti razprava zaključena. Na podlagi zbranih pripomb bosta o predlogu

ponovno razpravljala oba odbora, nakar ga je skupno z morebitnimi pripombami in predlogi posredovati v razpravo in potrditev delavskemu svetu tovarne.

Odbor je na seji razpravljal tudi o nekaterih drugih zadevah in sprejel naslednje zaključke:

Na predlog uprave podjetja in posameznih sektorjev so bila odobrena službena potovanja v inozemstvo, in to:

— inž. Mitji Šipku in inž. Milanu Dobo-
višku 4-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer sta v poslovno tehničnih zadevah obiskala Stahlwerke Südwestfalen;

— inž. Ferdu Medlu 3-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer se je udeležil mednarodnega simpozija o hidravličnih sistemih v jeklnah in valjarnah;

— inž. Emilu Rožiču in Antonu Vehovarju 2-dnevno službeno potovanje v Avstrijo, kjer sta v zvezi s povečanjem naše postaje za butan-propan obiskala firmo Combusta;

— Antonu Godcu 3-dnevno službeno potovanje v Romunijo z nalogo, da uredi problem reklamacije jekla v palicah, ki smo ga izvozili v to državo;

— inž. Jožetu Rodiču in Edu Javorniku 11-dnevno službeno potovanje v Sovjetsko zvezo, kjer se bosta udeležila posvetovanja o uporabi sredstev avtomatizacije in obdelave podatkov v črni metalurgiji;

— inž. Božu Cimermanu 10-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer je v zvezi z ugotovitvijo možnosti povečanja našega izvoza in nadaljnjega sodelovanja obiskal nekatera podjetja;

— direktorju Francu Faletu, Gregorju Klančniku, Jožetu Geršaku 5-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer so s predstavniki Gorenja zaradi ugotovitve možnosti razširitve medsebojnega sodelovanja in izvoza obiskali firmo Induco.

Zaradi ozkih grl v proizvodnji se je na predlog vodstva kovačnice v tem obratu od

25. 6. do 30. 10. 1971 odobrila uvedba dela prek polnega delovnega časa.

Odbor je tudi odobril izstavitev potrdila in sklepov, ki jih je v zvezi s spremembo kratkoročnih kreditov v dolgoročne treba posredovati Jugoslovanski banki za zunanjo trgovino in Ljubljanski banki.

Na seji je bil načrt tudi problem, ki nastaja pri rednem vzdrževanju zaradi pomanjkanja kotalnih ležajev, čigar posledica je, da so nekateri stroji izven obratovanja prek časa, ki je potreben za redno popravilo. Z namenom, da bi se težave, ki so verjetno subjektivne narave, odpravile, je bilo sklenjeno, da bo zadeva dogovorjena in urejena ob obisku predstavnika Kovinotehne v naši tovarni.

Odbor je obravnaval še nekatere druge zadeve. O zaključkih, ki jih je sprejel, pa so bili prizadeti osebno obveščeni.

-et

DIREKCIJA ZPSŽ

Potem ko je delavski svet 17. maja tl. imenoval direktorja financ in direktorja za trg in tržna raziskovanja, je direkcija dobila s pogodbo o ustanovitvi združenega podjetja in statutom predvideni obseg. Razen specialnega referata za organizacijo je od začetka junija zasedenih vseh 10 v ustanovitveni pogodbi za direkcijo predvidenih delovnih mest. S tem prispevkom imamo namen zaposlenim v železarnah predstaviti delavce direkcije in opisati funkcijo osrednje organizacijske enote ter tako odpreti rubriko rednega seznanjanja z delom vodstva podjetja.

Direkcija ZP v Ljubljani ima po 33. členu statuta ZP nalogo uresničevati temeljne cilje združenega podjetja, koordinirati istovrstne strokovne dejavnosti v tovarnah, opravlja posle po naročilu in pooblastilu



Naši izdelki na beograjskem sejmu tehnike

tovarni ter skrbi za delovanje in izvrševanje sklepov organov upravljanja združenega podjetja.

V direkciji ZP, ki ima svoje prostore v najemu na Metalurškem inštitutu v Ljubljani, Lepi pot 11 (6 sob), delajo naslednji delavci:

1. Generalni direktor *Gregor Klančnik*, višji ekonomist, rojen leta 1913 v Mojstrani. Ni ga potrebno posebej predstavljati, saj je dobro znan ne le vsem železarjem, temveč tudi širši javnosti. Od marca 1946. dalje je bil direktor Železarne Ravne, pred tem pa eno desetletje zaposlen v Železarni Jesenice. S pogodbo o ustanovitvi združenega podjetja je bil najprej v septembru 1969 določen za vršilca dolžnosti generalnega direktorja ZP, nato pa je bil po opravljenem razpisnem postopku tudi formalno imenovan za generalnega direktorja novega združenega podjetja. Govori nemški in delno angleški jezik.

2. Direktor razvoja, proizvodnje in raziskav *Milan Marolt*, diplomirani inženir metalurgije, rojen leta 1916 v Špitališču. Diplomiral je v Ljubljani avgusta 1946 ter bil od septembra 1946 razen dveletnega dela v Zenici zaposlen v Železarni Jesenice. Zadnja leta je bil direktor uprave osnovnih sredstev Železarne Jesenice. Govori nemški, angleški, francoski in italijanski jezik. Član delovne skupnosti direkcije ZP je od julija 1970 dalje.

3. Direktor za trg in tržne raziskave *Zdenko Leskovec*, diplomirani inženir metalurgije, rojen leta 1922 v Ljubljani. Diplomiral je maja 1951 v Ljubljani ter je v tem času do danes zasedal vodilna delovna mesta v gospodarstvu. Tako je bil tehnični direktor VB Sevojno — Titovo Užice, glavni metalurg ISP topilnice — Titov Veleš, vodja proizvodnih obratov »24. Septembra« Titovo Užice, od leta 1967 dalje pa tehnični svetnik v zunanji trgovini pri Metalki v Ljubljani. Govori angleški, nemški, francoski, italijanski in ruski jezik. Od junija 1971 dalje je član delovne skupnosti direkcije ZP.

4. Direktor financ *Andrej Cetinski*, diplomirani ekonomist, rojen leta 1935 v Novih Lazah. Ekonomsko fakulteto v Ljubljani je končal pred 10 leti, od tedaj dalje pa je delal v več gospodarskih organizacijah na vodilnih delovnih mestih s področja financ. Nazadnje je bil zaposlen v podjetju Ljubljana-transport na delovnem mestu direktorja ekonomsko-finančnih služb. Govori angleški in nemški jezik. Član direkcije ZP je od maja 1971 dalje.

5. Sekretar *Miha Potočnik*, diplomirani pravnik, rojen leta 1941 na Dovjem (Belca). Na gospodarsko-pravni usmeritvi pravne fakultete v Ljubljani je diplomiral septembra 1964, nato po obvezni praksi na sodišču in v gospodarstvu uspešno opravil pravosodni izpit ter dobil delovno mesto na Izvršnem svetu skupščine SRS kot tajnik pravnega sveta. Govori nemški in angleški jezik. Član delovne skupnosti direkcije ZP je postal septembra 1970.

6. Strokovni sodelavec za investicije *Stojan Kostanjevec*, diplomirani inženir metalurgije, rojen leta 1920 v Mariboru. Diplomiral je marca 1947 v Ljubljani. Od tedaj dalje je zasedal več odgovornih mest v gospodarstvu, v železarnah Jesenice, Zenica in Nikšić ter Avtomatizaciji. Strokovni izpit je opravil decembra 1951 v Zenici.

Nazadnje je bil zaposlen kot vodja tehničnega sektorja pri Union gas Ljubljana. Govori angleški, nemški, francoski, ruski in italijanski jezik. Član delovne skupnosti direkcije ZP je od januarja 1971 dalje.

7. Strokovni sodelavec za nabave surovin *Peter Kosec*, diplomirani inženir metalurgije, rojen leta 1933 v Ljubljani. Diplomiral je leta 1957 v Ljubljani. Doslej je bil zaposlen 12 let v Rudniku Mežica, od tega zadnjih 6 let kot glavni inženir metalurških in akumulatorskih obratov, nato pa pri Dvigalotehni v Ljubljani kot tehnični vodja. Govori nemški in angleški jezik. Član delovne skupnosti direkcije ZP je od maja 1971 dalje.

8. Stenodaktilografinja *Antonija Mühl-eisen* (dekliški priimek Rezar), rojena leta 1932 na Tolstem vrhu (Ravne). Po prvi zaposlitvi na okrajnem LO Slovenj Gradec je od leta 1952 bila tajnica direktorja v Železarni Ravne. Na direkciji ZP je zaposlena od januarja 1971 dalje kot tajnica generalnega direktorja.

9. Stenodaktilografinja *Mojca Najdič* (dekliški priimek Pušnar), rojena leta 1949 na Jesenicah. Končala je ekonomsko srednjo šolo v Ljubljani leta 1967, nakar se je zaposlila v Litostroju v Ljubljani. Nazadnje je bila samostojni komercialist. V delovno skupnost direkcije ZP je prišla januarja 1971.

10. Knjigovodja *Mila Krašovec*, rojena leta 1930 v Ljubljani. Ima srednješolsko izobrazbo, 12 let prakse v knjigovodstvu. Nazadnje je bila zaposlena kot finančni knjigovodja pri Zadružnem centru za poslovne storitve v Ljubljani. Na direkciji ZP je zaposlena od aprila 1971 dalje.

Poleg glavnih direktorjev, ki probleme vedno rešujejo s širšega integralnega

aspekta in kljub različnim izhodiščem na koncu vedno najdejo enotne odločitve, so se najhitreje ubrali finančni direktorji. Na področju financ se vodstveni delavci v vseh treh železarnah zavedajo, da samostojno ne morejo reševati zahtevne problematike in da je integralna celota pogoj uspešnega nastopa, zato je njihovo medsebojno sporazumevanje razumljivo.

Tudi tehnični tvorci so se hitro otresli škodljivega zapiranja v svoje tovarne in izdelatvi programa in dela ter zlasti s pomočjo skupnih sestankov že kažejo obliko solidnega sodelovanja. Uspešno sodelovanje je tudi na področju splošne dejavnosti.

Kakor smo vnaprej pričakovali, najtežje pa je duh medsebojne pomoči, solidarnosti in občutek boljših rezultatov v skupnem delu doseči na področju komercialne, in to predvsem pri oskrbovanju. V skrbi za varovanje lastnega prestiža celo medsebojne informacije o najugodnejših nakupih niso polno zaživele. Delno zaradi ljubosumja, predvsem pa zaradi zanemarjanja stroškov kapitala skupne nabave oziroma enoten nastop še niso prišli do veljave. Sedaj, ko se nam je za to z novimi sodelavci v direkciji odprla možnost, moramo izveči vse koristi, ki jih skupno oskrbovanje in enoten pregled zalog lahko dajo.

Strokovnost zasedbe direkcije je taka, da so storitve lahko kvalitetne; vrednost teh bo toliko večja, kolikor večja bo resnična želja tistih, ki bodo operativno z direkcijo imeli največ opravil. Optimalnost rezultatov združenega podjetja je interes vseh zaposlenih, zato moramo medsebojno zaupanje krepiti. Pripadnost eni družini vedno pomeni, da od nje ni možno le dobivati, temveč je dolžnost v njo tudi vlagati.

Sklepi odbora za splošne zadeve

Odbor je na sejah meseca julija posvetil največ pozornosti vprašanju družbene prehrane v tovarni in ureditvi poslovanja v našem počitniškem domu. Razpravljal pa je tudi o tekočih kadrovskih problemih in odločal o zasedbi nekaterih delovnih mest.

Razprava o problematiki družbene prehrane v tovarni je opozorila, da je tako na organizacijo kot tudi na kvaliteto toplega obroka v tovarni zadnje čase čedalje več pripomb. Za ugotovitev dejanskega stanja in pripravo predlogov je celo imenoval posebno komisijo, zadolžil pa tudi za to odgovorne službe v tovarni, da pripravijo celotno problematiko, ki se pojavlja na tem področju. V poročilih, ki so bila posredovana, je bilo povedano, da našo tovarno po pogodbi, ki je bila sklenjena meseca marca lani, s toplim obrokom oskrbuje gostinska enota Merxa. Cena toplega obroka je bila tedaj pogodbeno določena v znesku 2,80 din, od katerega zaposleni plačujejo 1,55 din, tovarna pa krije razliko v znesku 1,25 din. K stroškom, ki jih pokriva tovarna, je treba prišteti še druge stroške, ki nastajajo v jedilnici na račun amortizacije, porabe električne energije, vode, vzdrževanja, prevozov ipd. Ti stroški znašajo 0,23 din za obrok, kar pomeni, da je cena toplega obroka 3,03 din. Dejstvo je, da so se od podpisa pogodbe precej povečale cene

osnovnih življenjskih artiklov, da pa se cena toplega obroka ni menjala. Razliko, ki je tako nastala, je gostinska enota Merxa delno skušala pokrivati z zniževanjem kalorične in kakovostne vrednosti obrokov. Na našo zahtevo, da je treba izboljšati tako kvaliteto kakor tudi kalorično vrednost, so nam sporočili, da naši zahtevi brez povišanja cene obrokov ne morejo ugoditi. Predlagali so povišanje od do sedaj dogovorjenih 2,20 din na 4,00 din. Izračuni po obrokah so pokazali, da je taka zahteva upravičena, saj znašajo samo materialni stroški 67 % vseh sredstev, preostalih 33 % pa naj bi krilo druge stroške, v katerih so vračunani tudi osebni dohodki zaposlenih pri pripravi in razdeljevanju toplega obroka. Z novo ceno bi gostinska enota Merxa prevzela kritje dosedanjih stroškov amortizacije, električne energije, ogrevanja, prevozov in tekočega vzdrževanja. Stroške bi pokrivali v obliki najemnine. Z nakazano problematiko toplega obroka so bili načeti tudi nekateri drugi problemi, ki se pojavljajo v jedilnici, vse od odnosa zaposlenih, ki razdeljujejo obrok do zaposlenih v tovarni, pa vse do prodaje jedil, ki so v prosti prodaji. Če so se člani odbora strinjali, da je z izboljšanjem kvalitete toplega obroka spremeniti tudi ceno, pa so podarili, da si moramo v tovarni zagotoviti

v zvezi s pripravo in kvaliteto obroka večji nadzor, predvsem pa zahtevati, da bo gostinska enota obveznosti iz pogodbe tudi izpolnjevala. Energično je bila postavljena zahteva, da mora gostinska enota Merxa cene jedil, ki so v prosti prodaji, izravnati s cenami v drugih delikatesnih trgovinah, kar velja tudi za brezalkoholne pijače.

Potem ko je bila celotna problematika podrobneje analizirana in z namenom, da bi se ugotovljene pomanjkljivosti odpravile ter zadeva uredila, je odbor sklenil:

— odobri se povišanje cene toplega obroka od sedanjih 2,80 na 4,00 din. Ker sta se kvaliteta in kalorična vrednost obroka izboljšali že v sredini meseca maja letos, velja povišanje cene za gostinsko enoto Merxa od 1. 6. 1971 dalje, za zaposlene, ki uživajo topli obrok, pa od 1. 7. 1971 dalje. Razlika, ki zaradi tega nastane v ceni meseca junija, bremeni v celoti tovarno, poročila pa se v obliki stroškov za najemnino.

— S povišanjem cene toplega obroka gostinska enota Merxa krije stroške, ki v zvezi s toplim obrokom nastanejo v jedilnici na račun amortizacije za zgradbo, vodarine, električne energije, stroškov ogrevanja, prevoznih in tekočega vzdrževanja.

— Ob ugotovitvi, da so cene brezalkoholnih pijač in jedil, ki so v prosti prodaji, višje od cene v delikatesnih trgovinah, mora gostinska enota Merxa cene pijač, jedil in mesnih izdelkov, ki so v prosti prodaji, takoj uskladiti z maloprodajnimi cenami v trgovinah.

— S povišanjem cene toplega obroka se ustrezno spremeni dosedanja pogodba med železarno in gostinsko enoto Merxa. Razen drugih določb, ki so v pogodbi že upoštevane, je v dopolnitvah določiti tudi odgovornost za izpolnjevanje pogodbenih obveznosti od gostinske enote, določiti pa tudi, da mora z novo ceno kalorična vrednost toplega obroka v poprečju znašati 950 kalorij.

— Stroške nove cene toplega obroka do polovice ali 2,00 din za obrok krijejo koristniki, razlika 2,00 din pa bremeni stroške tovarne.

— Za nadzor nad urejenostjo poslovanja, cenami in izpolnjevanjem pogodbe je pooblaščen vodja oddelka splošnih služb tovarne.

V zvezi s problematiko našega počitniškega doma v Portorožu je bil odbor seznanjen, da je bil meseca junija opravljen pregled poslovanja. Pri pregledu so bile ugotovljene nekatere pomanjkljivosti, ugotovljeno pa tudi, da je upravnik doma, kar zadeva nabavo osnovnih sredstev, prekoračil svoja pooblastila oziroma da si za vse nabave predhodno ni priskrbel potrebnega soglasja. V razpravi je bilo poudarjeno, da poročilo o poslovanju ni vzpodbudno in da s poslovanjem ne moremo biti zadovoljni. Na poslovanje so predvsem v času glavne sezone razne pripombe. Največ pripomb je navadno zaradi tega, ker se razen zaposlenih v tovarni, ki letujejo v domu, v domu hranijo tudi drugi letoviščarji, kar za zaposlene v domu pomeni dodatno delovno obremenitev. Z izgradnjo novega turističnega centra Bernardine bomo morali v skladu z urbanistično zasnovo in ureditvijo tega področja urediti tudi naš dom. Treba pa se bo, če bomo dom preuredili in za-držali, odločiti, ali naj bo v bodoče odpr-

tega ali zaprtega tipa. Z namenom, da bi se izboljšalo poslovanje, predvsem pa izboljšala ureditev in nudenje gostinskih ter drugih uslug zaposlenim v času sezone, je odbor sklenil:

— Z veljavnostjo od 1. 7. 1971 pa vse do konca glavne sezone 31. 8. 1971 posluje dom kot dom zaprtega tipa. V domu lahko stanujejo in se v tem času hranijo samo člani naše delovne skupnosti vključno njihovi družinski člani, medtem ko se drugim gostom stanovanje in hrana ne moreta nuditi. Izjema so samo delavci, zaposleni na direkciji ZP, in Metalurškem inštitutu v Ljubljani ter njihovi družinski člani.

— Če bo dom od 1. 9. 1971 dalje posloval kot dom odprtega tipa, bo odločeno naknadno, podlaga za odločitev pa bo ugotovljeni finančni rezultat 1. polletja letošnjega leta in rezultat poslovanja v obeh mesecih glavne sezone.

— Nudenje gostinskih uslug v času glavne sezone razen prej naštetim v izjemnih upravičenih primerih po predhodnem dogovoru lahko odobrita direktor sektorja za kadre in splošne zadeve ali vodja oddelka splošnih služb.

— Za potrebe počitniškega doma se odobri nabava potrebnega števila rjuh, prevlek za blazine in drugega potrebnega drobnega inventarja.

— Odbor se je ob primerjavi osebnih dohodkov upravnikov drugih počitniških domov v Portorožu strinjal, da je regulirati tudi osebne dohodke upravnika našega počitniškega doma, s tem da mora z regulacijo osebno pokrivati stroške stanovanja in druge bonitete, ki so doslej bremenile stroške tovarne.

— Prošnja pomorske šole v Piranu, da bi v času izven sezone v našem počitniškem domu omogočili bivanje učencem njihove šole, je bila odklonjena. Odbor na-

mreč meni, da našega doma, čeprav gre v glavnem za čas izven glavne sezone, ni mogoče uporabljati za internatske name- ne, posebno še, ker bo stremeti za tem, da glavna sezona ne bo trajala samo dva me- seca, ampak da jo bo glede na naše potre- be potrebno podaljšati.

Na predlog komisije za kadre in delov- na razmerja je bilo odločeno:

— Ugodi se prošnji Stanka Triglava, Srečka Hudrapa in Ruperta Sajevca, ki so letos končali MIŠ, in s šolskim letom 1971/72 dodeli štipendija za študij na me- talurškem oddelku TSS v Ljubljani s po- gojem, da opravijo diferencialne izpite in se že letos vpišejo v drugi razred. Štipen- dija je bila vsem odobrena ob ugotovitvi, da so z odličnim uspehom končali MIŠ.

— Ugodeno je bilo prošnji Dragana No- vakovića in odobreno, da se mu z veljav- nostjo od 1. 4. 1971 dalje dodeli štipendija na FNT oddelku za metalurgijo s pogojem, da bo izpolnil pogoje za vpis v 4. letnik.

— Odklonjena je bila prošnja Rajka Helbla, da bi tovarna poravnala njegove obveznosti do industrijske kovinarske šole v Mariboru.

— Za opravljeno diplomsko nalogo Iz- račun ekscentrične stiskalnice 250 Mp je bila inž. Marjanu Senici odobrena enkrat- na nagrada v znesku 600 din.

S šolskim letom 1971/72 bomo na Rav- nah odprli metalurški oddelak TSS. V od- delek se bodo po dosedanjih prijavah vpi- sali v glavnem učenci, ki stanujejo na ob- močju tukajšnje občine. Stroški bivanja in vzdrževanja bodo nižji kot v internatih v Mariboru ali Ljubljani. Odbor je zato me- nil, da je za ta oddelak urediti tudi vpra- šanje štipendij. Sklenil je, da se štipendi- je za oddelak na Ravnah določijo v višini, in sicer za prvi razred 240 din, za drugi 280 din, za tretji 320 in za četrti razred 360 din.



Z Navrškega vrha

Foto: F. Kamnik

V tovarni smo razpisali nekatera delovna mesta, katerih zasedba oziroma imenovanje delavcev spada v pristojnost odbora. Upoštevajoč razpisne pogoje, prijave kandidatov in predloge komisije za kadre in delovna razmerja je odbor v smislu 74. člena, kot za to pristojen organ odločil:

— Na delovno mesto vodje novo osnovanega oddelka za avtomatično obdelavo podatkov se imenuje Edo Javornik, dipl. ekonomist, do sedaj zaposlen na delovnem mestu v.d. vodje oddelka za organizacijo dela.

— Na delovno mesto pomočnika šefa nabave se imenuje Anton Navodnik, dipl. inž. agronomije, do sedaj zaposlen kot samostojni referent za kooperacijo v nabavnem oddelku.

— Na delovno mesto vodje kadrovskega oddelka se imenuje Milan Zafošnik, dipl. polit., zdaj zaposlen kot sekretar občinske konference ZKS Ravne na Koroškem.

Za naša predstavnika v skladu za komunalne dejavnosti sta bila imenovana Jože Kert in Tone Rutar, v skupščino sklada skupnih rezerv pa je bil dodatno imenovan Alojz Knez, dipl. inž. stroj.

Na podlagi ugotovitve, da so se OD obračunavali v skladu s pravilnikom o delitvi OD in delovnim mestom, ki ga zaseda, je bila odklonjena pritožba Ferda Potočnika, ki je ugovarjal obračunu svojih OD.

Ob upoštevanju, da za v tovarni zaposlene člane ZB vsako leto prispevamo del sredstev za kritje stroškov proslave dneva borca in da prispevamo del stroškov tudi za kritje proslave dneva vstaje slovenske-

ga naroda 22. julija, je bilo odločeno, da del sredstev tovarna za te namene prispeva tudi letos.

Upoštevajoč dejavnost in potrebe posameznih organizacij je odbor nekaterim odobril enkratno dotacijo, zaradi pomanjkanja finančnih sredstev pa je nekatere vloge moral odkloniti.

Odbor se je tudi strinjal, da je predlagati delavskemu svetu, da naša tovarna za izgradnjo otroškega vrtca na račun komunalne ureditve okolice prispeva del finančnih sredstev, strinjal pa se je tudi s predlogom, da je posredovati delavskemu svetu v potrditev predlog za povečanje zavarovalne premije kolektivnega nezgodnega zavarovanja. O obeh predlogih bo delavski svet razpravljal na prvem naslednjem zasedanju.

Odbor je bil tudi seznanjen z upravičenimi pripombami nenačrtne urbanistične ureditve, izdajo neprimernih lokacij ipd. Ugotovljeno je bilo, da so bile lokacije izdane brez dogovarjanja s krajevno skupnostjo in drugimi lokalnimi faktorji. Objekti, ki se gradijo na podlagi takih dovoljenj, po mnenju odbora kvarijo videz okolice. Ker vprašanje izgradnje in urbanistične ureditve zadeva tudi našo tovarno, je bilo sklenjeno, da je na nakazane pomanjkljivosti opozoriti vodstvo urbanističnega biroja.

Odbor je razpravljal in odločal tudi o nekaterih drugih vlogah, s katerimi so se v raznih zadevah obračali na njegov naslov posamezniki, društva ali organizacije. O odločitvah, ki jih je odbor s tem v zvezi sprejel, so bili vsi pisмено obveščeni.

— et

Gregor Klančnik, generalni direktor slovenskih železarn

Izvoz — pogoj stabilizacije

(S potovanja po ZRN)

Potem ko je vodstvo podjetja, sestavljeno iz generalnega in glavnih direktorjev, ob sodelovanju strokovnih sodelavcev ugotovilo, da smo v prvem polletju izvozili le za 3,04 milijona \$ ali 63 % predvidene vrednosti blaga, od tega posamezne organizacije združenega dela: železarna Jesenice 76 %, železarna Ravne 62 % in železarna Štore 59 %, je bila sprejeta obveznost, s katero mora zaostanek biti v drugem polletju nadoknaden in celoleten izvoz gospodarskega načrta v višini 9,6 milijonov \$ presežen.

Ta zadolžitev je sledila sklepu delavskega sveta podjetja, ki je že 17. maja 1971 zahteval resen pristop k orientaciji na zunanja tržišča. V sklopu te prizadevnosti je bil organiziran obisk nekaterih firm v ZRN, ki smo ga med 21. in 24. julijem izvršili generalni direktor Klančnik, glavni direktor železarne Ravne Fale in šef sklopa mehansko predelovalnih obratov železarne Ravne ing. Geršak. Obiskali smo naslednja podjetja:

MTU — MOTOREN UND TURBINEN UNION, FRIEDRICHSHAFEN

To je samostojna firma, osnovana leta 1969 od treh velikih koncernov s področja

proizvodnje motorjev Mercedes-Benz, Maybach in MAN. Da bi dosegli večjo konkurenčnost na področju dieselskih motorjev in plinskih turbin, so osnovali enotno proizvodnjo, združili duhovne in materialne zmogljivosti, uvedli visoko serijsko proizvodnjo, povečali produktivnost in znižali proizvodne stroške, s popolno dognanostjo izdelkov pa konkurenčnost povečali z ekonomičnostjo in kvaliteto izdelkov. MTU je dokaz, da se tudi največji in najbolj renomirani proizvajalci združujejo, da bi še hitreje napredovali.

MTU ima na obali Bodenskega jezera dve tovarni — obrat 1 in obrat 2. Proizvodnja na teh mestih obstaja že iz časa izdelave zepelinov in Daimlerjevih motorjev. Moderno opremljeni tovarni sedaj zaposlujeta 6200 ljudi, letna prodaja pa znaša okrog 380 milijonov DM ali preko 1.630 milijonov din, kar je 263.000 din na zaposlenega letno. V združenem podjetju dosegamo 170.000 din.

MTU je samostojna firma z lastno nabavo in prodajo izdelkov. Izdeluje dieselske motorje in plinske turbine za pogone in pomožne agregate železniških lokomotiv in ladij, težka terenska vozila in elektro proizvodnjo. Osnovni produkt je visokoturni diesel motor MD 20 V 538 TB, ki ima 20

valjev, postavljenih v V in v odvisnosti od turaže od 1690 do 1900 obratov/min. doseže moč od 3100 KS do 4500 KS. Dva motorja, povezana prek ene prestave, dasta torej maksimalno 9000 KS.

Ogledali smo si vse proizvodne delavnice. Poleg organizacije razporeditve linijske proizvodnje, načina transporta in posameznih proizvodnih agregatov je bila naša pozornost posebno uperjena na tiste dele, ki jih za izdelavo motorjev tovarna nabavlja od drugih podjetij. Nabavljajo ohišja motorjev iz sive litine, aluminija in bronce, posebno zanimivo pa je ohišje, zvarjeno iz delov jeklene litine. Uporabljajo velike količine sive in nodularne litine, v utopih kovanih delov, le v manjši količini pa prosto kovane odkovke.

Ohišja iz jekla variro na posebni pripravi sami, jekleno litino pa jim dobavljata GF Schaffhausen in neka nemška livarna. Ugotovili smo, da so deli za tak blok tankostenska jeklena litina, ki je tehnološko zahtevna, a za železarno Ravne ne nedosegljiva. Interesantno je, da bo GF zaradi preorientacije opustil dobave MTU, zato je sedaj najugodnejša priložnost. Za nas bi po prvih prijemih bila zanimiva izdelava celega zvarjenega ohišja motorja. Direktor nabave g. dr. Frank, ki nas je ves čas obiskal spremljal, nam je obljubil, da bo poslal načrte za jeklo lite dele ohišja in prosto kovane odkovke, nakar naj bi sledila naša ponudba.

WEINGARTEN

je nam že dobro poznana firma. Z njo železarna Ravne sodeluje že vrsto let in po njeni dokumentaciji je bilo na Ravnah izdelanih že vrsto agregatov, namenjenih za razne kupce pri nas in v zahodni Evropi. Obisk je bil namenjen urejevanju tekočih problemov in sodelovanju v prihodnje.

Kot nam je že bilo znano, se Weingarten nahaja v krizi in novi upravni svet s strokovnim vodstvom podjetja naj bi to renomirano tovarno stiskalnic ponovno saniral. V odsotnosti generalnega direktorja nas je sprejel tehnični vodja ing. Humel, pri razgovorih pa je ves čas sodeloval ing. Hofmann, ki odgovarja za kooperacije z drugimi podjetji. Iz čistega finančnega razloga podjetje sedaj ni v ekspanziji, hoče se najprej konsolidirati in šele nato morebitno obseg poslovanja ponovno širiti prek drugih proizvajalcev. Zaradi povedanega Weingarten nastopajočo recesijo čuti bolj kot druge konkurenčne firme, priznati pa moramo, da ima pri tem svoj prispevek v obliki zavlačevanja dobavnih rokov naročil tudi železarna Ravne.

Glavna tema razgovorov so bili zato dobavni roki za 22 stanc-avtomatov in 9 mehanskih stiskalnic DQ 500. Železarna Ravne že zamuja dogovorjeni termin in obstaja resna nevarnost, da tudi novo določenih rokov ne bo držala. Potem ko smo krivdo valili drug na drugega in predstavnikom Weingartna očitali napake v dokumentaciji in zavlačevanje dobave orodij, smo vendar morali priznati, da večji del krivde leži pri nas. Nezaželen učinek, ki je predvsem posledica kratkega delovnega časa zaposlenih, je glavni razlog prekoračevanja dobavnih rokov. Direktor Humel nam je pokazal pismo avtomobilske tovarne, ki grozi z zahtevo po odškodnini, ker

Weingarten ni dobavil agregata, katerega ima v programu železarna Ravne.

Železarna Ravne je sposobna dati kvaliteto dobre stiskalnice, to je dokazala pri Gorenju in drugih domačih kupcih, prav tako pa tudi z dobavami v ZRN, kjer na solidnost izdelave ni pripomb, pripombe pa so, in to kritične, na dobavne roke. Pritoževali so se tudi na naš odnos in organizacijo, ki preprečuje normalno reagiranje na vprašanja, poslana po telexu. Tekoči posel z Weingartnom pomeni prestiž, graditev renomeja in ustvarjanje dohodka, zato ga bo, hočeš ali nočeš, celotno vodstvo tovarne moralo obravnavati kot prednostno naročilo, ki mu pripada posebna pozornost.

Brez naročil tovarna ne pomeni drugega kot strošek; da bi lahko dobila nova naročila, moramo najprej izvrševati sprejete posle. Izhod je samo eden: z večjo učinkovitostjo, nadurami in s solidarno koncentracijo ustreznih delavcev iz drugih obratov delo organizirati tako, da bodo stancavtomati sukcesivno do konca oktobra dobavljeni vsi, mehanske stiskalnice pa do konca novembra. Vse dokler ne bomo izvršili tega naročila, Weingarten nima zupanja v železarno Ravne in zato pred realizacijo ne bo sklenil nobene nove pogodbe. Velika bi bila škoda, če bi obrat stiskalnic ostal nezaseden, zato je treba obveznost za forsirano izvršitev sprejetih naročil obravnavati kot požar, ki ogroža delovno skupnost in družine zaposlenih.

FRITZ MÜLLER, ESSLINGEN

je poznana nemška firma za proizvodnjo hidravličnih stiskalnic. Železarna Ravne do sedaj s to firmo še ni imela stikov. Ker smo postali proizvajalci stiskalnic, je obisk imel to obeležje. Tovarna zaposluje okrog 630 ljudi, izdeluje pa hidravlične stiskalnice raznih velikosti in za različno uporabo. Pred kratkim so v Anglijo dobavili 20.000-tonsko stiskalnico s skupno težo 600 ton. V obratih, ki jih širijo — pred kratkim so z odkupom od železnice uredili nov obrat, opremljen z najmodernejšimi rezkalno-vrtalnimi napravami — smo ugotovili, da so z naročili zelo založeni. Izdelujejo stiskalnice, ki bi ob sodelovanju z dobavo hidravlike lahko bile vključene v proizvodni program železarne Ravne.

V tovarni nas je sprejel in ves čas spremljal solastnik g. ing. Walter Müller. Izjavil je, da je ob ugodnih ponudbah pripravljen kupovati pri nas kovano blago in zvarjenje, pripravljeni pa so tudi za skupni nastop pri opremljanju naše avtomobilske in druge industrije z raznimi agregati za oblikovanje pločevine in kovine brez vpenjanja. Poslali nam bodo vprašanja za ponudbo.

V Jugoslaviji F. M. zastopa SIMAX, Ljubljana.

SCHULER PRESSEN, GEPPINGEN

je največja firma na področju stiskalnic v ZRN in tudi vodilna v svetu. Samo v Geppingu zaposluje prek 6000 ljudi, z angažiranjem drugih tovarn v raznih krajih sveta pa vsaj še enkrat toliko. Leta 1839 osnovana kot obrtniška delavnica je sedaj največja evropska tovarna stiskalnic vseh vrst. Dobavlja stiskalnice, stroje, orodje in kompletne naprave za oblikovanje brez

vpenjanja; kupcem posreduje najboljše tehnične rešitve, načrtovanje za rentabilno produkcijo in opremo.

V upravnem posloplju nas je sprejel direktor za kooperacijo g. Reichardt. Povedal je, da Schulerja v Jugoslaviji zastopa BALKANIJA. Izjavil je, da vršijo obsežne posle z zunanjimi proizvajalci in da je iz kompenzacijskih razlogov pripravljen tudi na sodelovanje z jugoslovanskimi podjetji. Pri tem ne izključuje našega podjetja. Na našo ponudbo je izjavil, da so pri Združenem podjetju slovenske železarne pripravljeni kupovati odkovke, jekleno litino, nodularno in sivo litino, zvarjenje in tudi kompletne sestavne dele stiskalnic. Jekleno litino npr. Schuler nabavlja vso v inozemstvu, v glavnem v Španiji, kjer jo kupuje s poprečno ceno 1,4 DM/kg. Varjence, ki jih okrog 500 ton kupujejo od Metalne, so pripravljeni kupovati na Jesenicah le s pogojem vgrajanja pločevine iz pomirjenega jekla. Metalni pločevino dobavlja Schuler.

G. Reichardt ne izključuje možnosti sodelovanja, v katerem bi železarna Ravne bila izdelovalka kompletnih agregatov ali tako, da bi nosilec posla bil Schuler ali obratno. Vnaprej nas je opozoril, da je kooperacijske posle z Jugoslavijo težko izvajati, in to:

— zaradi majhne učinkovitosti dela — predvideva, da ta doseže le 40 % delavčevega učinka v ZRN;

— zaradi poslovne nediscipline, ki se vedno kaže v neresnosti pri dobavnih terminih.

V smislu dogovora bomo dobili vprašanja za ponudbo posameznih izdelkov. Sledil naj bi nov sestanek, na katerem bo sodeloval direktor izvoza g. Wiliem Bleek.

Sodelovanje s Schulerjem je torej podobno kot pri Müllerju možno, izvedljivo pa s tem, da doma poiščemo interese za stiskalnice in drugo opremo. Naročila za take objekte nam bodo najhitreje odpirala pot.

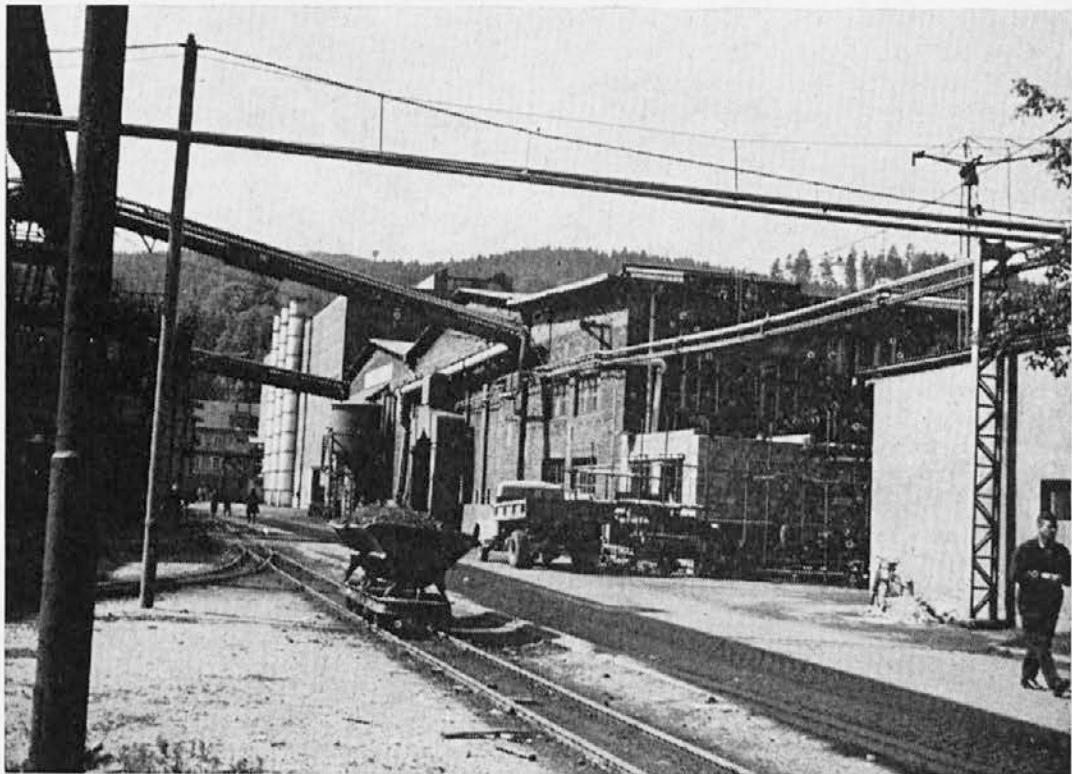
MAN — MÜNCHEN

je svetovno znan koncern na področju težkih motornih transportnih vozil, ladijskih motorjev, železniških vozil, žerjavov in avtobusov. Železarna Ravne je prek Cosmusa Ljubljana že vrsto let dobavitelj jeklene litine, vzmeti, kovanih delov ladijskih motorjev in tudi valjanega blaga. ZP slovenske železarne ima sklenjeno triletno kupnoprodatno pogodbo, kar pomeni, da je MAN naš važen in potencialen kupec v ZRN.

V tovarni München, kjer izdelujejo težka motorna vozila, nas je sprejel direktor nabave g. dr. Dehler. Seznanil nas je z najnovejšimi integracijskimi posegi MAN, o odkupu Bissinga, o osnovanju koordinacijskega organa za oskrbovanje celega MAN, katerega predsednik je on, in o novih razvojnih načrtih. Pri njih ne glede na razmeroma majhen obseg s posebno pozornostjo negujejo tudi jugoslovansko tržišče in pri sodelovanju na področju vseh izdelkov resno računajo tudi na nas. Pri tem so nas primorani opozarjati na red v dobavnih rokih. Pravkar so v skrbeh zaradi zaostanka dobav konzol (Gleitlager) za tovrne avtomobile, ki se ulivajo na Ravnah. Mesečno bi jih morali dobavljati po 2200, pa vendar za julij do 23. še niso sprejeli niti enega kosa. Ker so v prejšnjih mesecih dobave bile v redu, ne vidijo razlogov zadržka za julij.

MAN na kvaliteto izdelkov iz železarne Ravne nima pripomb, pa vendar za letošnje leto ne more povečati predvidenih količin in med dobave morebitno ponovno vključiti valjanega blaga. To so pripravljene za prihodnje leto.

Po dogovoru nas bo septembra letos v direkciji podjetja in po potrebi v posameznih organizacijah združenega dela obiskala posebna ekipa MAN, ki nam bo predložila kompleksno listo izdelkov za MAN. Ker je MAN važen in potencialen kupec z ugodno lokacijo in majhno oddaljenostjo, mu je potrebno rezervirati proizvodne zmogljivosti.



Križišče

Foto: M. Dolinšek

ISKRA ELEKTRONIK g. m. b. h.

je samostojna firma v ZRN, ki opravlja trgovske posle za ISKRO in je organizacijsko vezana z ISKRO-COMMERCE Ljubljana. Svoje lepe poslovne prostore, opremljene s telefoni in teleksom, ima v centru Stuttgarta. Podjetje vodi dipl. ing. Ivo Banič, z njim pa sodeluje ing. Žurman, sin nekdanjega poznanelega delovodja konstrukcijske delavnice železarne Jesenice.

Potem ko smo se seznanili s posli firme in ugotovili možnosti za nas, nam je v pismeni obliki bilo dano vprašanje za dobavo dinamno pločevine iz železarne Jesenice, ki bi jo I. E. lahko plasiral svojim poslovnim partnerjem elektro industrije v neomejeni količini (do 24.000 ton). Orientacijska cena je okrog 960 DM/t.

Glavni namen obiska je bil iskanje poslovne točke, prek katere naj bi ZPSŽ bilo na tržišču ZRN stalno prisotno. V razgovoru z direktorjem ing. Ivo Baničem smo ugotovili, da bi taka možnost obstajala, s tem da bi firmi priključili strokovnega predstavnika ZPSŽ. Ker so na razpolago tudi pisarniške moči, bi to bila ugodna prilžnost. Zato smo se za pozornost zahvalili in se obvezali, da bomo o tem odločali na poslovnem odboru ZP.

Med potjo smo imeli priložnost opazovati razmah turizma zlasti na področju Avstrije. Ugotovili smo, da je gorski svet s svojimi lepotami, dopolnjenimi s potoki in jezeri, posebno ugodno področje za razvoj turizma. Planinske domačije so postale penzioni in se spremenile v najbolj privlačne izletniške točke. Zavidanja vreden je turistom odprt planinski svet in napredek, ki je bil dosežen v zadnjem desetletju. Slovenska turistična miselnost bo morala v Avstriji iskati svoj vzor.

Iz podanega poročila se vidi, da je ZRN zlasti v južnem delu naše potencialno tržišče, kjer tudi ZP slovenske železarne lahko najde svoje kupce in poslovne partnerje. Ocena dosedanjega sodelovanja je pri vseh nemških podjetjih enotna, da smo:

— nesolidni in nezanesljivi partnerji zlasti v dobavnih rokih,

— nesolidni celo v korespondenci, zlasti pri odgovorih na teleprinterska vprašanja.

Kot glavni razlog navajajo pomanjkanje čuta odgovornosti in premajhno učinkovitost dela. Predstavniki nemških proizvajalcev hvalijo jugoslovanske delavce in trdijo, da je njihova učinkovitost pri delu v ZRN več kot dvakrat večja kot pri nas. Vzroki so v organizaciji, zainteresiranosti in dolžini delovnega časa. Ne glede na predpisani delovni čas smo v vseh tovarnah, ki smo jih obiskali, ugotovili, da produktivni delavci z nadurami vred tedensko delajo po 48 in več ur. Nadure so interes delodajalca in delojemalca.

Tudi naš poslovni odnos do nemških kupcev se ne razlikuje od drugih jugoslovanskih dobaviteljev. Ne samo težava, kaj odgovoriti na urgence, temveč večstopenjska nadrejenost in osebni prestiž sta dostikrat prisotna, da odgovor na teleks prispe pozneje kot pri navadni pisemski korespondenci.

Prodaja vsaj ene četrtine slovenskega blaga in storitev na zunanja, zlasti konvertibilna tržišča je pogoj naše ekonomske samostojnosti, brez katere tudi politične svobode ni. Sprememba naše miselnosti, brezskrbnosti in uvedba poslovne morale ter ažurnosti je prva stopnica na tej poti.

Kvaliteta naših izdelkov, ki nam je že razvila ugled, je dokaz, da smo sposobni delati tudi za zahtevno nemško tržišče. V tem je razlog za optimizem. Poizkus širjenja fronte sodelovanja z različnimi firmami podobne proizvodnje, ki naj bi pomagal pri zbiranju naročil, bo le toliko uspešen, kolikor uspešno bomo izvršili naročila, ki jih že imamo.

V vse samoupravne glave in še posebno v miselnost vodilnih delavcev gospodarstva bo nujno vcepiti resnico, da je izvoz pridobivanje poslovne sposobnosti, izboljševanje kondicije, doseganje prave konkurenčnosti in zato prva naloga stabilizacije gospodarstva.

še višjo porabo. Rezultati zunanjetrgovinskega poslovanja nam to najbolj nazorno prikazujejo.

Medtem ko smo v prvih šestih mesecih leta iz Slovenije izvozili le za 2.176,4 milijonov din blaga in storitev, je uvoz znašal 4.509 milijonov din. Torej ne samo da uvoza nismo pokrili z izvozom, ampak je deficit bil celo večji od izvoza. Dejstvo, da Slovenija del uvoženega blaga plasira ali neposredno ali v obliki končnih izdelkov na druga področja Jugoslavije, nas ne more potolažiti, ker moramo vedeti, da Slovenija v drugih republikah tudi kupuje take dobrine, kot so surovine, kovine, pšenica in podobno, ki se dajo vrednotiti z dolarji.

Znižanje primanjkljaja in orientacija na izravnavo uvoza z izvozom mora biti glavna sestavina stabilizacijskega programa, saj je le ta težnja realna za pridobivanje prave nacionalne samostojnosti. Tudi naša proizvodna dejavnost ne bo mogla biti le opazovalec, temveč bo morala postati neposredni oblikovalec te gospodarske politike. Naš delež bo tudi v prihodnje predvsem v zoževanju devizne porabe, postati pa bomo morali tudi realizatorji deviz. Izvoz bo torej z vsemi svojimi kvalitetai moral biti v izdatnejšem obsegu smer naše poslovne politike.

Rast proizvodnje spremlja inflacija

Poslovni rezultat dela našega celotnega podjetja v prvem polletju letošnjega leta lahko ocenimo kot uspešen. Res je, da smo z indeksom 107 pod republiškim poprečjem enoletne rasti fizičnega obsega industrijske proizvodnje, ki znaša 110,2, upoštevati pa je treba, da je poprečno število v slovenskih železarnah zaposlenih nespremenjeno, in težke pogoje dela ter poslovanja.

Celotno podjetje je od januarja do junija doseglo (glej tabelo na str. 11):

Poprečno število zaposlenih je znašalo 11.609, kar je na ravni poprečja prvega polletja 1970.

Uspeh je najbolj očiten v zbiru faktur prodanega blaga in storitev. Priznati moramo, da je največji del povečane realizacije učinek reguliranih cen, pomemben pa je tudi delež fizičnega povečanja proizvodnje in kvalitetnega strukturalnega premika izdelane blagovne proizvodnje, vpliv pa ima tudi znižanje prodaje v izvoz.

Velika deficitarnost v jeklu na našem tržišču ter ugodne cene doma so železarne usmerjale na prodajo doma, zapostavljanje izvoza pa je šlo tako daleč, da je delež v realizaciji zdrknul na vsega 5 %. Res je, da izvoz ni zadosti vzpodbujan, da na enako količino prodanega blaga da manjši izkupiček, res pa je tudi, da radi pozabljammo na dobrine, ki nam jih daje v obliki ugodnih in zagotovljenih kreditov, likvidnih sredstev devizne udeležbe in ne nazadnje v obliki stikov s tehnološko in poslovno razvitim svetom.

Izvoz izboljšuje likvidnost

Delavski svet podjetja je že na svoji seji 17. maja tl. opozoril na zaostajanje v tem delu gospodarskega načrta in zadožil strokovna vodstva tovarn, da zamujeno do konca leta nadoknadimo. O tem sklepu sta razpravljala poslovni odbor in team direktorjev, ki ga sestavljajo generalni in glav-

Gregor Klančnik, generalni direktor slovenskih železarn

USPEŠNO POLLETJE

Prvo polletje letošnjega leta je bilo za Jugoslavijo in njene narode posebnega pomena. Potem ko je v četrstoletnem življenju v socialistični skupnosti dozorel čas, smo po intenzivnem delu in izmenjavi stališč prišli do dopolnil, ki pomenijo zvezno ustavo, v kateri so republike dobile lastno samoupravno državotvornost. Za Slovenijo, ki tvori republiko homogenega, z nacionalnimi predsodki neobremenjenega naroda, je izkristalizirana socialistična federativna država posebnega pomena. Odslej, ko bodo republike in pokrajine ob sporazumni solidarnosti odvisne predvsem od lastne proizvodne tvornosti, se socialistični republik Sloveniji odpirajo nove ustvarjalne razsežnosti.

Z ustavo pridobljene pravice države, ki bodo še popolneje zajete v dopolnilnih republiške ustave, bodo tolikšne, kot si jih bodo z lastno delatvornostjo ustvarili. Čisti računi pa nam ne bodo le jasno opredelili našega prispevka za potrebe federacije,

temveč nas bodo tudi zdramili iz uspavanja v splošnem jugoslovanskem poprečju. Neposredno od lastne proizvodne učinkovitosti delovnih ljudi v republiki bo odvisna gospodarska ekspanzija, razvoj ter napredek industrije in življenjska raven prebivalstva. Izvoz in nastop z blagom in storitvami na tujih tržiščih bo najvažnejša mera in gonilo družbene učinkovitosti slovenskega naroda.

Izvoz, pogoj stabilizacije SRS

Iskreno moramo priznati, da start v suverenost slovenskega naroda ni tako rožnat, kot se kaže na prvi pogled.

V prvem polletju je Slovenija v družbenem produktu napredovala z visoko stopnjo 11 % in je na jugoslovanskem poprečju. Taka dinamika rasti proizvodnje pa še ni znak zdrave gospodarske ekspanzije in proizvodne učinkovitosti. Zavedati se moramo, da je bila spremljana s še višjo inflacijo, poglobljeno nelikvidnostjo in s

		Indeksi	
		načrt 1971	izvršitev 1970
— surovega železa	88.446 t	88	100
— surovega jekla	337.989 t	95	108
— skupne proizvodnje	1.050.814 t	97	104
— blagovne proizvodnje	276.375 t	97	107
— realizacije	993.491 milij. din	112	137
— izvoza z menjavo	3.380.014 \$	67	64

ni direktorji železarn, zato so že izoblikovane konkretne obveznosti in izdelan načrt pospešenega izvoza do konca letošnjega leta. Da je ta načrt realen, nam dokazujejo naši dosednji nastopi na zunanjih tržiščih.

Karakteristično pri izvozu v vseh treh tovarnah je:

- pohvala inozemskih kupcev kvalitete izdelkov,
- nesolidnost pri dobavnih rokih.

Kvaliteta torej ni problem, problem je le skrb za pravočasno izvršitev sprejetih naročil. To velja tudi pri izvrševanju pogodbenih obveznosti do domačih kupcev, le da ti niso tako zahtevni. Ob večji prizadevnosti bi sigurno tudi to našo poslovno slabost odpravili. To nam kaže rast količine proizvodnje in povečana produktivnost, katera obenem najbolj plastično potrjuje delovni uspeh.

Produktivnost, merjena z blagovno proizvodnjo na zaposlenega, se je dvignila za 7 %. Pri tem ni upoštevana strukturalna sprememba proizvodnje na vrednejše izdelke, kar pomeni, da je stvarna rast produktivnosti še višja. V tem kriteriju smo presegli celo predvidevanje gospodarskega načrta, kar se na žalost ni zgodilo pri obsegu dosežene proizvodnje.

Nelikvidnost duši proizvodnjo

Delovni uspeh bi bil še večji in tudi giganje po z gospodarskim načrtom začrtani dinamiki proizvodnje ne bi bilo neizvedljivo, če bi imeli normalno oskrbovanje s surovinami, gorivi in drugo energijo. Pet odstotni zaostanek v proizvodnji surovega jekla, ki je v glavnem posledica pomanjkanja likvidnih sredstev, ima svoj odraz v

nižji skupni in blagovni proizvodnji, ki smo je dosegli le 97 % gospodarskega načrta.

Težave s proizvodnjo jekla so bile celo polletje, pomanjkanje vložka pa je bilo najbolj kritično v drugem četrtletju. Poleg težav pri proizvodnji surovega železa na Jesenicah, kjer smo za celih 12 % zaostali za načrtom, je neredno oskrbovanje s starim železom glavni razlog, da predvidene količine lastne proizvodnje nismo dosegli. Ker se tako hitro nismo mogli preorientirati na kompenziranje z nabavo polizdelkov gredic ali slabov, je manjša proizvodnja gotovega blaga od gospodarskega načrta razumljiva.

V primerjavi z letošnjim prvim četrtletjem smo v surovem jeklu zaradi povedanih vzrokov celo padli od 169.457 na 168.532 ton ali za 0,55 %, napredovali pa smo v drugih kriterijih proizvodnje.

V skupni proizvodnji smo od prvega na drugo četrtletje napredovali od 525.146 ton na 534.146 ton ali za 1,6 %,

v blagovni proizvodnji od 137.228 ton na 139.147 ton ali za 1,4 %, v realizaciji od 457.186 milij. din na 536.305 milij. din ali za celih 17 %.

Tu je očiten premik cen, ki je po mehanizmu o prilagojevanju cen s pariteto na zahodnonemškem tržišču sledil spremembi tečaja deviz in dinarja.

Uspeh posameznih železarn

Napredek v poslovanju je bil dosežen v vseh organizacijah združenega dela. V primerjavi z gospodarskim načrtom so dosegli:

	Jesenice	Ravne	Štore
— surovo jeklo t	233.923 (93)	85.600 (100)	18.406 (98)
— skupne proizvodnje t	753.056 (96)	197.884 (100)	99.874 (94)
— blagovne proizvodnje t	171.536 (98)	58.788 (100)	46.151 (90)
— realizacije v 000 din	574.849 (119)	291.628 (112)	127.014 (91)
— izvoz z menjavo v \$	903.780 (83)	1.627.075 (65)	849.159 (59)
— število zaposlenih	5.642 (90)	3.657 (98,4)	2.310 (100)

Posamezne železarne so udeležene:

v	surovem jeklu	skupni proizv.	blag. proizv.	realizaciji	izvozu
— Jesenice	69	71,9	62	58	26,8
— Ravne	25,4	18,7	21,4	29,3	48,2
— Štore	5,6	9,4	16,4	12,7	25

Na enega zaposlenega so posamezne organizacije dale mesečne realizacije v dinarjih:

— Jesenice	16.700
— Ravne	13.600
— Štore	9.150

Tudi na ta kazalec ima premik cen velik vpliv, zato se je produktivnost v realizaciji na zaposlenega v celnem podjetju dvignila za celih 24 %.

Finančni rezultat

V 1. polletju letošnjega leta se je občutno popravil tudi ekonomski položaj združenega podjetja. Ker so zvišanje cen jekla spremljale povišane cene vložnega in drugega reprodukcijskega materiala, energije in storitev, so sočasno hitrejši od fizične proizvodnje rasti tudi proizvodni stroški, zato je rast dohodka nižja od rasti realizacije. Iz periodičnega obračuna je razvidno, da je podjetje doseglo:

	milijonov din	v primerjavi s i. pol. 1970
— celotnega dohodka	1.098,5	129,6 %
— materialni stroški		
so znašali	703,6	130,8 %
— amortizacija	73,4	151,5 %
— celotni poslovni stroški	824,8	128,7 %
— dohodek	273,7	132,0 %
— pogodbene in zakonske obveznosti	55,3	111,7 %
— osebni dohodki	160	122,3 %
— ostanek dohodka za sklade ali dobiček	58,4	219,0 %

Iz teh podatkov se vidi, da je ob rasti osebnih dohodkov rastla tudi akumulativnost. Bruto akumulacija, to je amortizacija in dobiček, se je v primerjavi s istim obdobjem lanskega leta v celotnem podjetju dvignila od 75,1 na 131,9 milijonov din ali za 75,5 %.

Na žalost pa finančni položaj ni tako ugoden, kot ga kažejo navedeni podatki iz periodičnega obračuna. Splošna jugoslovanska nelikvidnost in naša prodajna usmeritev po liniji naimanjšega odpora nas je privedla do tega, da je velik del proizvedenega in fakturiranega blaga ostal neplačan. Naše teriatve pri kupcih so se od 1. 1. do 30. 6. 1971 dvignile od 428,5 na 570,2 milij. din ali za celih 151,7 milijonov din, to je za 33,1 %. Razumljivo je, da so pri tem porastle tudi naše obveznosti do dobaviteljev, in sicer od 207,4 na 246,8 milijonov din ali za 18,9 %. Porastle so tudi vezave naših obratnih sredstev v zalogah od 483 na 485 milijonov din. Ob ugodnem finančnem rezultatu je zato podjetje v neprestanih težavah pri oskrbovanju s surovinami in pri izplačevanju osebnih dohodkov, ki so ob vstopu v 2. polletje dosegle kulminacijo. Rigorozno izterjevanje in preorientacija prodaje na boljše plačnike ter izvoz bo zato pogoj našega normalnega poslovanja v prihodnje.

Rast dolgov naših kupcev in zalog, ki je zaradi rasti realizacije logična, po obsegu pa vendar znatno previsoka, ni bila kompenzirana s povečevanjem kreditov. Krediti so se od začetka leta dvignili od 393 milijonov na 421 milij. din ali za 8 %. Pomanjkanje denarnega dela obratnih sredstev je zaradi tega razumljivo. Podjetje se je s posebnim sanacijskim elaboratom obrnilo na upravni organ republiških skupnih rezerv s konstrukcijo ureditve obratnih sredstev v slovenskih železarnah in s prošnjo, da rezerve pri tem sodelujejo. Naš interes je pridobivanje stalnih virov za obratna sredstva, kar je bilo s konverzijo enega dela kratkoročnih v dolgoročne kredite delno doseženo.

Rast akumulacije in prejemkov

Finančni rezultat se je popravil v vseh organizacijah združenega dela. Celotni dohodek je najbolj porastel, in sicer za 56,5 % v Štoreh, sledita Ravne za 35,2 % in Jesenice za 22 %. Vsi poslovni stroški so se le na Jesenicah dvignili manj od celotnega dohodka; porastli so za 19 %, na Rav-

nah za 38,2 % in v Štorah zelo visoko za 74,2 %.

Amortizacija kot del sredstev, s katerimi razpolagajo železarnice, je bila funkcionalno dvignjena v vseh treh organizacijah, in sicer na Jesenicah za 53,5 %, na Ravnah za 39,7 % in v Štorah za 81,8 %.

Dohodek se je v primerjavi z istim obdobjem lani dvignil na Jesenicah za 35 %, na Ravnah za 27,6 % in v Štorah za 90,1 %. Tako bruto akumulacija znaša

milij. din		proti I. poll. 1970
— v žel. Jesenice	80,5	205,3 %
— v žel. Ravne	36,6	137,4 %
— v žel. Štore	14,8	159 %

Brez upoštevanja amortizacije smo dosegli naslednje stopnje akumulacije:

— v železarni Jesenice	5,22 %
— v železarni Ravne	5,1 %
— v železarni Štore	6,23 %
— v celem podjetju	5,3 %

Akumulacijska stopnja se je proti lanskemu letu, ko je znašala 2,5 %, več kot podvojila, zanimivo pa je, da se je med železarnami zelo izravala. Porastla je na Jesenicah in v Štorah, zaostala pa na Ravnah.

Poprečni mesečni osebni dohodki in celotni prejemki zaposlenih so se, razumljivo, dvignili v vseh organizacijah združenega dela. Znašli so:

	din	več od povpr. 1970
— v železarni Jesenice	1.580	— 15 %
— v železarni Ravne	1.657	— 19 %
— v železarni Štore	1.573	— 17 %

S tem so se mesečni prejemki vseh v združenem podjetju zaposlenih dvignili od lanskih 1368 din na 1602 din ali za 17 %. Taka regulacija prejemkov, ki je sicer viš-

ja od fizičnega povišanja produktivnosti, je upravičena, saj je poznano, da so do sedaj relativno zaostajali. Šele letos so naši poprečni prejemki prešli mejo republiškega poprečja, ki je znašalo 1513 din mesečno. Po uveljavitvi samoupravnih sporazumov moramo pričakovati, da se bodo v republiki razmerja v poprečnih prejemkih zaposlenih še bolj uredila.

Prodaja za denar

Ob sklenitvi razmišljanja o poslovanju lahko ugotovimo naslednje značilnosti:

slovenske železarnice so v I. polletju poslovale uspešno in z ugodno stopnjo rasti dvignile proizvodnjo. Regulacija cen je ob izboljšanih fizičnih dosežkih kljub inflaciji, ki nenormalno dviguje poslovne stroške, omogočila visoko stopnjo rasti celotnega dohodka in ugodno vplivala na dohodek podjetja.

Železarnice so poleg ugodnega oblikovanja osebnih dohodkov povečale donosnost in bruto akumulacijo, to je dobiček, povečan za amortizacijo, dvignile od 8 % lani na 12 %.

Kljub ugodno v periodičnem obračunu ugotovljenem rezultatu se slovenske železarnice zaradi visokih in težko izterljivih dolgov kupcev nahajajo v težkem finančnem položaju — nesolventnosti, ki neposredno zavira optimalno izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti.

Smo na začetku drugega polletja, zato je čas, da se na podlagi izkušenj orientiramo tako, da ne bomo ob času obračuna osebnih prejemkov v strahu, da ne bomo prišli do potrebnega denarja in da se ne bomo tresli, kdaj nam bo neki dobavitelj ustavil dobavo potrebnih surovin. Politika prodaje in taka tržna orientacija, ki nam bo, četudi po težji poti, povečala priliv likvidnih sredstev, je pri tem najvažnejša.

Uspeh prvega polletja nam daje smelost, da bomo tudi po težji poti stabilizacijskih ovir uspešno nadaljevali naše poslovno napredovanje.

delovno organizacijo bolje, da sprejme samoupravni sporazum, ker ji s tem družba prizna večji global OD, ki ni obdavčen. Z zakonom je namreč predpisano, da mora ista delovna organizacija, ki izplača v celem letu vsem zaposlenim več osebnih dohodkov, kot jih lahko po samoupravnem (ali če tega ni, po družbenem) sporazumu, plačati v republiški sklad gospodarskih rezerv davek. Če izplača npr. delovna ali druga organizacija do 10 % več osebnih dohodkov, kot je dogovorjeno, mora za vsak odstotek, ki presega dogovorjeni znesek, odvesti v sklad skupnih rezerv 5 %. Če pa izplača 50 % več za osebnih dohodke, mora odvesti 450 % od presežka. S tem ukrepom želi skupnost odvrniti organizacije od tega, da bi izplačevale večje osebnih dohodke, kot jih dovoljuje sporazum. Z zakonom je sedaj prvič pri nas naložena delovnim organizacijam večja skrb za dobro gospodarjenje. Zato, da lahko izplača po sporazumu izračunane osebnih dohodke, mora ustvariti delovna organizacija tudi ustrezen dohodek. Če gospodari tako slabo, da z dohodkom ne more pokriti 80 % po sporazumu izračunanih osebnih dohodkov, mora SDK ob pregledu rezultatov poslovanja to prijaviti pristojni občinski skupščini, ki obravnava poslovanje podjetja in lahko odredi tudi prisilno upravo. S tem je naložena vodstvom podjetij, samoupravnim organom in vsem zaposlenim posebna odgovornost. Gospodariti je treba tako, da podjetje doseže tak dohodek, ki bo zagotovil s samoupravnim dogovorom predvidene OD in obenem določen del sredstev za razširjeno reprodukcijo (akumulacijo).

Naše podjetje je sodelovalo pri izdelavi osnutka samoupravnega sporazuma skupaj s podjetji, ki so navedena v objavljenem osnutku. Po tem sporazumu se bo global osebnih dohodkov, ki nam ga bo družba priznala, ne da bi za to morali plačati davek, izračunal na podlagi:

- števila delavcev, izračunanega iz efektivno opravljenih ur v podjetju,
- zahtevane kvalifikacije za fizične delavce (to omogoča zakon),
- dejanske kvalifikacije za umske delavce (to izrecno zahteva zakon),
- kalkulativnih osebnih dohodkov, določenih z zakonom za posamezno kvalifikacijsko skupino.

Tako izračunani global se poveča še za odstotek, ki nam bo s sporazumom priznan za pogoje dela (predlog 24 %), in odstotek akumulacije, ki je odvisen od doseženega čistega dohodka. Če k tako računani vsoti dodamo še dodatke, ki smo jih dejansko izplačali (to bo treba službi družbenega knjigovodstva dokazati) za delo v podaljšanem času, za delo ob nedeljah in praznikih ter nočno delo, dobimo neobdavčeno maso iz osebnih dohodkov. Kolikor izplačamo več, smo obdavčeni za prekorajeni del. Tako izračunana sredstva deli vsaka delovna organizacija po svojih pravilih o delitvi osebnih dohodkov. Zato je zmotno mišljenje tistih, ki gledajo postavke v samoupravnem sporazumu kot svoje osebnih postavke glede na dejansko kvalifikacijo.

S samoupravnim sporazumom je nadalje še določeno, koliko raznih dodatkov mora podjetje izplačati. Na zahtevo republiškega sindikata je osvojeno stališče, da mora znašati dodatek:

— za nočno delo najmanj	25 %
— za podaljšano delo najmanj	50 %
— za delo ob nedeljah najmanj	50 %
— za delo ob praznikih najmanj	50 %

Vsi ti dodatki so računani na osnovo in se seštevajo.

S samoupravnim sporazumom je sprejeta tudi obveznost, da bo delovna organizacija namenila s sklada skupne porabe najmanj 300 in največ 600 dinarjev na zaposlenega letno za regres.

Največ 600 din letno na zaposlenega sme prispevati organizacija tudi za družbeno prehrano delavcev. Kot je iz določil sporazuma razvidno, je predpisana tudi vrsta in višina nadomestil, ki jih sme delovna organizacija izplačati v breme materialnih stroškov (kilometrini, dnevnice, ločeno življenje itd.).

Samoupravni sporazum bo pričel veljati po tem, ko ga bo potrdila republiška verifikacijska komisija (verjetno v septembru). Sedaj je v vseh organizacijah v razpravi osnutek sporazuma. Na podlagi pripomb bo izdelan

Zakaj je potreben samoupravni sporazum

V zadnjih letih je bilo v Sloveniji in v Jugoslaviji mnogo kritik na račun razlik med poprečnimi osebnimi dohodki delavcev različnih podjetij in ustanov. Ugotavljali smo, da te razlike največkrat niso rezultat boljšega ali slabšega dela. Poleg tega je bilo rečeno, da nekatere organizacije izplačujejo delavcem razne bonitete, ki prav tako pomenijo osebni dohodek in ga v poprečju ne prikazujejo ter tako ustvarjajo še večje razlike. Z namenom, da bi na tem področju napravili več reda, je bil v Sloveniji po skoraj enoletni predhodni razpravi izdan ZAKON O SAMOUPRAVNEM SPORAZUMEVANJU IN DRUŽBENEM DOGOVARJANJU O MERILIH ZA USMERJANJE DELITVE DOHODKA IN OSEBNIH DOHODKOV (Ur. list SRS 4/71). S tem zakonom je določeno, da se morajo predstavniki družbe, t. j. zastopniki IS Slovenije, zastopniki gospodarske zbornice ter zastopniki republiškega sindikata sporazumeti in skleniti splošni družbeni dogovor. Zakon predpisuje tudi postopek sporazumevanja in sprejemanja sporazumov. Na podlagi zakona je bil sprejet družbeni sporazum (Ur. list SRS 19/71), ki je podlaga za izdelavo samoupravnih sporazumov. Ta v prvem delu predpisuje:

— merila in določila, po katerih naj samoupravni sporazumi določajo izračunavanje

fonda osebnih dohodkov, ki jih sme neobdavčene izplačevati delovna organizacija,

— merila in določila za izračun najnižjega in najvišjega OD v podjetju,

— vrsto in višino prejemkov, ki se smejo izplačevati zaposlenim kot nadomestilo za dnevnic, kilometrino itd. ter dodatke za delo v nočnem in podaljšanem času ob nedeljah in praznikih,

— ostala določila, ki jih še morajo vsebovati samoupravni dogovori zato, da jih bo republiška verifikacijska komisija odobrila,

— merila in določila, po katerih se primerjajo samoupravni sporazumi z družbenim dogovorom in po katerih se presoja njihova skladnost z zakonom.

Drugi del vsebuje določbe za neposredno uporabo družbenega dogovora. Vsaka delovna organizacija se mora prostovoljno odločiti, ali sprejme samoupravni sporazum ali ne. V primeru, da ga ne sprejme, določa zakon, da se neobdavčeni global OD, ki ga sme izplačevati delovna organizacija, izračuna po določilih družbenega dogovora. Merila v družbenem dogovoru pa so postavljena tako, da pripada po tem izračunu delovni organizaciji ca. 20–30 % manj fonda za izplačilo, kot pa če bi ga izračunala po samoupravnem sporazumu. Iz tega lahko zaključimo, da je za

»predlog«. Ta bo moral biti sprejet na DS v vseh desetih podjetjih v enakem besedilu in z njim bo moral soglašati tudi republiški sindikat. Tak predlog dobi v odobritev verifikacijska komisija.

Pričakujemo, da bomo s samoupravnim sporazumom dosegli večjo izenačenost prečnih osebnih dohodkov v grupaciji, ki se med seboj sporazumeva. Zaradi kontrole, ki jo bo opravil sindikat, pa je pričakovati večjo enakost med vsemi podjetji v Sloveniji.

V tem sestavku sem skušal obrazložiti bistvo družbenega in samoupravnega sporazumevanja. Verjetno je ostalo marsikatero vprašanje, ki je bilo postavljeno ob razpravi v podjetju, odprto. Obseg tega članka mi ne dovoljuje širšega tolmačenja. Ob sprejemanju predloga pa bo na seji DS še dana možnost za odgovore na ostala vprašanja.

Janez Žnidar

TEHNIČNE IZBOLJŠAVE

Sodelavca iz termične obdelave Jože Burjak in Franc Jablanšek sta izdelala pripravo za obešanje MAN osi pri termični obdelavi. Z uporabo te priprave se je skrajšal čas, potreben za privezovanje. Ekonomskega učinka pri tej izboljšavi ni bilo moč natančno ugotoviti, zato je komisija za racionalizacije nagradila avtorja z enkratno nagrado 1000 dinarjev, ki si jo delita na polovico.

Remontni ključavničar Štefan Lindenbaum je izboljšal preklonni mehanizem na univerzalni stružnici GUSLOF in sistem mazanja pri revolverski stružnici PITTER. Pri prvi mu je pomagal vodja konstrukterjev iz priprave dela vzdrževalnih obratov Anton Šipek, pri drugi pa Ivan Pungartnik, konstrukter iz priprave dela vzdrževalnih obratov. Po izboljšavi so se na obeh strojih zmanjšali zastoji, letni prihranek pa znaša 46.340 dinarjev. Štefana Lindenbauma je komisija nagradila z 858,75, Antona Šipka s 358,40 in Ivana Pungartnika s 500,35 dinarji.

Strugar iz mehanske obdelovalnice Engelbert Bauer je z manjšo rekonstrukcijo povečal produktivnost in izboljšal točnost obdelave na kopirni stružnici MONARCH. Natančnega ekonomskega učinka pri tej izboljšavi ni bilo mogoče ugotoviti, zato ga je komisija nagradila z enkratno nagrado 1200 dinarjev.

Predelavec v mini livarni Albin Črešlovnik je rekonstruiral palete na konvejerju v mini livarni. Po starem so bile palete izolirane z azbestnimi ploščami, po novem pa so obzidane s šamotno opeko in zdržijo mnogo dlje. Prihranek bi bilo pri tej izboljšavi zelo težko ugotoviti, zato je komisija nagradila avtorja z enkratno nagrado 500 dinarjev.

Rezkalec v oddelku ozobljenja in brušenja v mehanični delavnici Maks Primik je izdelal napravo za rezkanje vilic za podporne noge RVN. Prihranka pri tej izboljšavi ni bilo mogoče natančno ugotoviti, zato je komisija nagradila avtorja z enkratno nagrado 200 dinarjev.

Brusilec v oddelku ozobljenja in brušenja v mehanični delavnici Jože Jesenek je izdelal napravo za strojno posnemanje brusilne plošče na brusilnem stroju TOS. Tudi pri tej izboljšavi ni bilo moč ugotoviti prihranka, zato je komisija nagradila avtorja z enkratno nagrado 200 dinarjev.

Delovodja vzdrževanja žerjavov pri strojnem remontu Maks Tušak je izboljšal konice na kleščnem žerjavu pri težki progi. Po obrabi originalnih uvoženih konic je nastal problem, kako izdelati nove. Poizkušalo se je z izdelavo novih in z valjanjem obrabljenih konic, vendar so se vsi ti poizkusi slabo obnesli, saj so tako izdelane konice zdržale le po tri ure, medtem ko so originalne zdržale 120 ur. Tov. Tušak je s spremembo konstrukcije konic in z izbiro ustreznega materiala dosegel, da zdržijo konice 72 ur. Rešitev še ni dokončna, osvaja se namreč nova kvaliteta materiala, iz katerega se bodo konice vlivale in jih ne bo treba mehansko obdelati. Kljub temu komisija meni, da ima avtor pri reševanju tega problema precejšnje zasluge, zato ga je nagradila z enkratno nagrado 2000 dinarjev. Realnega ekonomskega učinka pri tej izboljšavi ni bilo mogoče ugotoviti.

Izmenski delovodja elektro vzdrževanja težke proge Rajko Paradiž je izboljšal končno stikalo za odpiranje in zapiranje klešč na kleščnem žerjavu pri težki progi. Prejšnje stikalo se je pogosto kvarilo, to pa je povzročalo zastoj na težki progi. Tudi pri tej izboljšavi ni bilo mogoče ugotoviti realnega ekonomskega učinka, zato je komisija nagradila avtorja z enkratno nagrado 2000 dinarjev.

Rezkalec iz mehanične delavnice Ivan Lačen je izdelal tri priprave za vpenjanje raznih delov pnevmatičnega orodja pri mehanski obdelavi. Prihranka pri tej izboljšavi ni bilo mogoče ugotoviti, zato ga je komisija nagradila z enkratno nagrado 600 dinarjev.

Delovodja ročne kaluparnice Peter Šteharin in vodja težke kaluparnice Silvo Turk sta spremenila peskovno mešanico za formiranje »košuli«. Pri novi mešanici odpade sušenje kalupov v peči. Letni prihranek, dosežen z izboljšavo, znaša 60.633 dinarjev. Komisija ju je nagradila z enkratno nagrado 1635,90 dinarjev, ki si jo delita na polovico.

Vodja obdelovalnih sredstev v mehanični delavnici Franc Uršnik je izdelal napravo za ozobljenje polža na avtomatih za štancanje. Ekonomskega učinka pri tej izboljšavi ni bilo mogoče ugotoviti, zato ga je komisija nagradila z enkratno nagrado 500 dinarjev.

K. F.

ŽELEZARSKÉ ZANIMIVOSTI

Japonska. V zadnjih 15 letih gradi vedno večje plavže za proizvodnjo grodlia. Pred kratkim je v znani reviji bilo obravnavano deset največjih plavžev na svetu. Na začudenje avtorja in javnosti je ugotovljeno, da se po velikosti prvih sedem plavžev nahaia na Japonskem, osmi, deveti in deseti v Sovjetski zvezi ter šele enaisti v ZDA. Vsi veliki plavži na Japonskem so ob morju in dobivajo železovo rudo po morski poti iz Avstralije in Afrike.

Italija je objavila načrt povečanja proizvodnje jekla do leta 1981. Čenrav je Italija vsa z železovimi rudami zelo revna, je kljub temu planirala povečanje proizvodnje na 30 milijonov ton jekla.



Potapljačev počitek

V tem načrtu ima največjo vlogo popolnoma nova železarna na skrajnem jugu Italije v kraju Regio di Kalabrija. Obratovati naj bi začela leta 1978 in bi proizvajala 10 milijonov ton jekla na leto. Za izgradnjo bodo potrošili 1.600.000 dolarjev, kar je malo, saj znaša le 160 dolarjev za 1000 ton jekla. (Pri nas je taka gradnja še enkrat dražja.)

Tako bo poleg železarne Taranto to druga velika železarna na jugu Italije, ki bo podlaga za razvoj kovinsko predelovalne industrije na tem področju in za novo zaposlitev mnogih nezaposlenih. Zanimivo je tudi, da predvidevajo v tem planu povečanje narodnega dohodka tako visoko, da bo problem zdomcev odpadel, saj bodo imeli zaposlitev in zaslužek doma.

Jugoslavija. Železarna Jesenice je prijavila nov postopek za izdelek »Bazična oplasčena elektroda EVB 50«. Ta elektroda, ki se uporablja za elektro varjenje, je uspešno prestala vse preiskave in je v praksi pokazala zelo dobre rezultate. Na tržišču se je tudi dobro uveljavila, saj je po njej vedno več povpraševanja in so pri prodaji zabeleženi lepi rezultati. Avtorja te nove elektrode sta metalurški inženir Franc Mlakar in metalurški tehnik Slavko Bizelj. Oba sta že prejela ustrezno priznanje varilnih strokovnjakov kakor tudi patentne komisije na Jesenicah.

Kanada bo gradila 900 km dolg cevovod od obale Tihega oceana do države Alberte v Kanadi. Po tem cevovodu bodo transportirali zmleti premog, pomešan z vodo, in ga nakladali na ladje. Premogovo »blato« bodo pred nakladanjem osušili, da bo prevoz cenejši. Celotna investicija bo stala 270 milijonov dolarjev, letno pa bodo prečrpali 10 milijonov ton premoga.

Za ta premog, ki je ugoden za koksiranje, se zanima Japonska, ki je pripravljena tudi sofinansirati to ogromno izgradnjo, saj Japonski vedno bolj primanjkuje dobrega premoga za koksiranje.

Rado Jelerčič, dipl. inž.

KULTURNA KRONIKA

VEČTIRNOST IN NAČRTI

Za kulturo so zdaj v naši občini zadolženi:

- svet za prosveto in kulturo pri skupščini občine,
- občinska zveza kulturno prosvetnih organizacij,
- sekcija za kulturo in prosveto pri obč. konferenci SZDL,
- kulturna skupnost občine.

Od naštetih teles imata le svet za kulturo in občinska zveza točno razmejene dejavnosti (svet: knjižničarstvo, likovni salon, spomeniško varstvo, bralna značka, zveza: amaterska dejavnost po društvi), SZDL naj bi občasno obravnavala vse, kulturna skupnost pa naj bi prav tako zajemala vse, le da bo zaživela šele jeseni. Jasno je, da taka večtirnost nikomur ne koristi, saj se zvečine gledajo čez sejno mizo isti ljudje in se zdaj pod to, zdaj pod drugo firmo pogovarjajo o istih stvareh. Seveda pa pojav ni raven, ampak slovenski, in npr. načrt srednjeročnega razvoja kulture v SRS na kulturno prosvetnem zboru le zaradi številnih pripomb poslancev ni bil sprejet prej, preden je o njem sploh razpravljala republiška kulturna skupnost.

Kako se bo klobčič kulturnega skrbništva razpletel, če se sploh bo, bomo videli jeseni. Bila pa je ena zadnjih kulturniških debat v pretekli sezoni namenjena prav načrtu srednjeročnega razvoja kulture, priredila pa jo je sekcija za kulturo pri SZDL.

S pripombo, da je na nivoju katerekoli občine silno težko tehtati take načrte, pa zato tudi pretres ne more biti temeljit, je ravenska seja vendarle rodila nekaj razumnih dopolnil. Poslejmo si jih po vrsti:

1. Osnutek je dobro sestavljen in načelno soglašamo z njim. Dokumentirano prikazuje sedanje razmere na področju kulture in daje tudi rešitve. Pogrešamo pa še konkretniji akcijski del: nakazati bi bilo treba konkretne oblike, s katerimi bomo ta srednjeročni načrt uresničevali, ker se bojimo, da bo drugače ostalo spet le pri splošnih lepih načelih.

2. Sekcija je mnenja, da nikakor ne bi smeli širiti dejavnosti na posameznih področjih, temveč predvsem *organizacijsko in kadrovske utrjevati* sedanje stanje.

3. Da bi lahko uresničevali načelo o skladnem in celovitem kulturnem razvoju vsega slovenskega ozemlja, bi morali kar najbolj podpirati tiste organizacijske oblike, ki te lahko uresničujejo: manjši (profesionalni in kvalitetni amaterski) dramski, operni in glasbeni ansambli, potujoče razstave (likovne, muzejske itd.).

4. Zahtevamo, da urbanisti v načrtih dosledno predvidevajo tudi bodoče kulturne objekte (tako npr. zarisujejo sleherni kiosk, pozabljajo pa na ljudske knjižnice).

5. Da bomo res lahko približali kulturo mladini, občanu in delavcu, bodo morale dobiti kulturne dejavnosti in ustanove po krajih mnogo večjo podporo družbenopolitičnih organizacij, kot jo imajo sedaj.

6. Po šolah bi bilo treba še bolj razviti *šolarske knjižnice* ter zaposliti v njih profesionalni kader; zaenkrat uresničuje to

le manjše število šol v Sloveniji. Pri tem naj pomaga republiška izobraževalna skupnost, ki zdaj ne daje potrebne podpore šolarskim knjižnicam. V manjših krajih bi bile šolarske knjižnice tudi kulturni centri kraja, knjižničar pa mentor knjižničarju ljudske knjižnice.

7. Lansko leto je minilo že 10 let, odkar mladina po vsej Sloveniji tekmuje za *bralno značko*. Mislimo, da se mora v srednjeročnem planu razvoja kulture predvideti tudi taka orientacija približevanja kulture mladini in ji je treba dati tudi večji poudarek.

8. Podpiramo obstoj in razvoj *slikarskih kolonij*, saj je to ena izmed poti, da se likovna umetnost decentralizira in približa ljudem.

9. V gradivu je precej besed o kulturni izmenjavi s tujino. Nikjer v materialu pa ni zaslediti česa o pomoči (kulturni) obmejnem predelom v Italiji, Avstriji itd., kjer živi precej Slovencev. V material je potrebno vnesti to problematiko in natančneje opredeliti, ali je to stvar obmejnih občin (ravenske, kranjske itd.) ali je to splošni slovenski interes.

10. Glede spomeniškega varstva so bili člani sekcije mnenja, da mora biti več sodelovanja med republiškim in regionalnim zavodom za spomeniško varstvo v Mariboru, da mariborski zavod ne bo obdeloval problematike, ki jo ima že republiški zavod za spomeniško varstvo obdelano.

n. r.

KONCERT GLASBENE ŠOLE

Kot je že običajno ob koncu šolskega leta, so 29. junija mladi glasbeniki v kulturnem domu pokazali svoje znanje in napredek v prodiranju skozi glasbeno arhitekturo.

Pred polno dvorano je od 118 učencev, kolikor jih ima šola, nastopilo kar 90, in to v solističnih točkah, harmonikarskem zboru, dekliškem oktetu, pevskem zboru in orkestru.

G. I.

SREČANJE PIHALNIH ORKESTROV

S srečanjem pihalnih orkestrov je strokovni odbor za glasbo pri OZKPO Ravne zaključil dokaj uspešno sezono 1970/71. Vemo, da so srečanja amaterskih zborov in orkestrov že tradicija, torej sama po sebi umevna iz leta v leto. Letos je bilo 30. maja dopoldne na Čečovju že tretje srečanje pihalnih orkestrov, ki je bilo organizacijsko skoraj brezhibno, če odštejemo večni problem naše občine — ozvočenje.

Pa k srečanju. Od osmih prijavljenih orkestrov so sodelovali štirje, ravno toliko pa jih je iz znanih in neznanih vzrokov udeležbo zadnji dan odpovedalo. Srečanja niso sama sebi namen. So resna stvar in ne otročarija, razen tega pa še organizacijsko zelo naporna. Predvsem so namenjena dvigu kvalitete in popularizacije takih ansamblov v našem kraju in okolici. Nekaterih ni bilo iz res opravičenih razlogov, pri nekaterih pa se mi kar zdi, da diši po neresnem delu. Najbrž bo Zveza v bo-

doče dobro premislila, koga vabiti in koga ne, saj je še precej orkestrov (tudi od daleč), ki bi na takšnih srečanjih zelo radi sodelovali, pa nimajo kje.

Prvi je nastopil domačin — pihalni orkester ravenskih železarjev, in to z obveznim tekmovalnim programom. Takšne skladbe pri nas mnogim ne »dišijo« in pravijo, da je orkester pač slabo igral in tako naprej. Bodimo si pa takoj na jasnem, da je kvaliteta odvisna od izvedbe, ne pa od skladbe, ki je komu všeč, drugemu pa ne. Igranje je bilo zelo dobro, pač na takšni višini, kot se spodobi za orkester, kot je naš, čeprav ni bil v polni zasedbi.

Prvič je nastopila in zelo ugodno presenetila godba DPD Svoboda iz Prevalj, ki jo vodi Julije Burdzi. V tako kratkem času od ponovne obuditve je bilo mnogo storjenega in celo več, kot bi lahko pričakovali. Tu gre zasluga dobremu vodji, seveda tudi pridnosti in vztrajnosti godbenikov, pa še drugim dejavnikom, ki godbo moralno in materialno podpirajo. Prevaljčanom lahko le še zaželimo, da bi delali s takšno vnemo kot do sedaj in še večji uspehi ne bodo izostali. Res, za začetek vse pohvale vredno pokazano delo!

Precej od daleč jo je primahal pihalni orkester NGŠ Ormož. Simpatični ansambel sestoji pretežno iz mladih (celo zelo mladih) godbenikov, ki imajo vse pogoje, da se razvijejo v odlične godbenike. Tega se dirigent Alojz Kraničar očitno zelo dobro zaveda. Po holandskem vzoru ima poleg svoje žene v orkestru še vrsto deklet, ki so povsem enakopravne glasbenice tudi na tolkalih.

Zadnja je nastopila godba mežiških rudarjev. Orkester je na levi umetniški višini že nekaj let. Predstavil se nam je s pretežno modernim programom, solidno odigranim v skoraj vseh posledih. Tu kaže dirigent Edo Mauher ves svoj trud in znanje, ki ga sproti obnavlja. Je učitelj in dirigent obenem.

Srečanje je kljub že omenjenim problemom uspelo. O niem se je na sestanku z dirigenti in strokovnim odborom za glasbo pohvalno izrazil tudi Drago Lorbek, član republiške tekmovalne komisije za nihalne orkestre. Med drugim je pohvalil delo strokovnega odbora in ugotovil, da imamo v naši dolini kar tri orkestre, ki kažejo izredno razvitost te zvrsti glasbene dejavnosti pri nas.

Gotovo moramo s to obliko srečanj še nadaljevati in jo negovati, v hodoče na se tudi izogibati nekaterih oblik neresnosti nekaterih godb. Tak način dela vodi le do unadanja kvalitete, da o kakšnem napredovanju ne govorimo.

Ne organiziramo srečanj zaradi srečanj, temveč zato, da damo orkestrom možnost nastopanja pred širšim krogom poslušalcev, da se godbeniki in orkestri med seboj spoznajo in posvetovalno o delu za naprej.

Predsednik odbora za glasbo
Ivan Gradišek

KAJ BOMO BRALI V KOROŠKEM FUŽINARJU

Koroški fužinar št. 3, ki bo izšel okoli 25. avgusta, bo vseboval naslednje članke: »Narodnoosvobodilno gibanje v Mežiški dolini« v zgoščeni obliki zaključuje pri-

kaz tega najpomembnejšega obdobja zgodovine na domačih tleh. »Odprto pismo« in »Ustvarjalno leto« sta kritična, a spodbudna prikaza iz dela komunistov v naši občini. Tehtno je povedana problematika krajevne skupnosti Črna. Različna območja dejavnosti ravske železarne zajemajo članki »Avtomatični računalnik«, »Pogled na izumiteljstvo« in »Polletni pregled ne-zgod«.

Značilnost poletnih števil Koroškega fužinarja so že vrsto let poročila domačih šol o delu v preteklem šolskem letu. Ravenski gimnaziji, šolskem centru in izobraževalnemu centru rudnika Mežica se tokrat pridružuje še pregled strokovnega izobraževanja pri ravske delavski univerzi.

Za tiste, ki začno vsak časopis brati od zadaj, pa tudi za ljubitelje kulture, športa in kulturne zgodovine, objavlja poletna številka članek o kmetu — samouku iz okolice Mežice, »Splavarstvo v zgornji Savinjski dolini«, intervju z dvema kmečkima proletarcema ob njuni zlati poroki, besedo ob igralskem jubileju Rudija Peruša, pesmi mladega pesnika Vinka Ošlaka »Metal in beton«, oceno Messnerjevih »Skurnih storij«, odlomek iz ruskih spominov rojaka dr. Janka Kotnika, zadnje slovo od



Dekleta igrajo imenitno

Ajnžikove mame, pa koristna posvetovanja s športnega področja.

Vse to branje stane kljub vsem mogočim podražitvam še vedno samo 1 dinar.

ŠPORTNE VESTI

FUŽINARJI SO ZBOROVALI

Najmočnejši športni kolektiv na Koroškem, naše športno društvo Fužinar, je 18. junija 1971 v kavarni Doma železarjev imelo svoj redni občni zbor. Na tem delovnem zasedanju, ki je pomenilo hkrati obračun dosedanjega dela in smelo gledanje ter načrtovanje prihodnosti ravskega športa, so bili poleg 90 delegatov društva prisotni tudi vidni družbenopolitični in gospodarski dejavniki.

Poročilo predsednika

Po izvolitvi delovnega predsedstva in drugih organov občnega zbora je dipl. inž. Jože Borštner poročal o delu društva in povedal naslednje:

Naše javno življenje je v zadnjem času razgibano bolj kot kadar koli. Naporji za stabilizacijo gospodarstva se križajo z obračuni med republikami. To se brez dvoma odraža tudi na športnem področju. Šport prehaja iz čisto ljubiteljskih okvirov tudi pri nas v strokovno usmerjeno delo, ki ima poleg športnih ciljev še turistično gospodarski učinek ter v vse večji meri propagandni namen, ki je velikokrat vezan tudi na politične interese.

Zrcalo take razgibanosti je tudi delo v našem društvu. Uspehi v nekaterih panogah, stagnacija v drugih, organizacijske težave, strokovne težave pri iskanju novih poti vadbe in finančne težave se prepletajo v postrtnovalnosti, sodelovanju, nasprotju med bolj zagnanimi in zadržanejšimi ljudmi, med željami in možnostmi. In ne nazadnje tudi med starejšo in mlajšo generacijo. Mladi se zavedajo, tega jim nihče ne more zameriti, da je mladost pravica. Iz tega izvirajo tudi konkretne zahteve v možnosti za skladen duševni in telesni razvoj, za izobrazbo, delo, napredovanje, pri čemer ji kljub raznim očitkom določene mere idealizma ne moremo odreči.

Prizadevanja v kraju so že od osvoboditve naprej šla v tej smeri, da se skladno z gospodarsko podlago gradi tudi možnost za duhovno in telesno rast krajanov. Priča temu so med drugim tudi objekti parka telesne kulture in seveda dejavnost našega društva.

Društvo ima danes 650 članov, od tega 472 aktivnih tekmovalcev ter 178 funkcionarjev.

Vsi sodelujejo v 8 klubih oziroma v mladinskih športnih šolah ali kot funkcionarji v upravnem odboru ali odboru za upravljanje parka telesne kulture.

Poleg tega je še ekipa vsaj 50 sodnikov v različnih vrstah športa, ki neposredno niso vključeni v enote društva, stalno pa sodelujejo pri različnih prireditvah.

Poglejmo na kratko delo in probleme po klubih.

Smučarski klub je naš največji klub, ki ima v kraju tudi največjo tradicijo. S 169 člani je brez dvoma važen steber društva in je z dosežki svojih športnikov tudi najbolj znan v republiškem in državnem merilu. Predsednik je Božo Radivojevič. Letošnji državni prvaki so: Hölzl Roman v alpski kombinaciji mlajših mladincev, Irena Jež v veleslalomu pri mlajših mladinkah, Marjeta Matvoz v slalomu pri starejših mladinkah, Andrej Hölzl v slalomu pri starejših pionirjih, Miro Brajnik v teku na 5 km pri mlajših mladincih, Zvonko Gros, Mirko Marzel sta dosegla v teku 2. oziroma 3. mesto pri mladincih, Milan Dretnik je dosegel 2. oz. 3. mesto v teku na 30 oz. 15 km. Mladinska štafeta pri mlajših mladincih je prva, članska in starejša mladinska štafeta pa je osvojila 2. mesto. Tu je še vrsta tekmovalcev, ki so dosegli na različnih tekmovanjih zelo dobre uspehe: Krpač, Bavče, Potočnik, Borštner, Tevževa, pionirka Celcerjeva in drugi. Klub ima skupino postrtnovalnih funkcionarjev in trenerjev, ki nosijo levi delež pri teh uspehih. Zameriti pa je klubu, da se je baval skoraj izključno z alpskimi disciplinami, je pa pustil teke tekaški športni šoli, kjer je primanjkovalo predvsem organizatorjev. Smučanje je enovit šport in kot takega ga je treba tudi obravnavati.

Naravni pogoji in vse višji standard pospešujejo rast in zanimanje za ta šport tako pri mlajših kot pri starejših, ki ga gojijo za rekreacijo. To pa je potencialne možnosti za razvoj tega športa tako glede tekmovalnega kadra kot glede funkcionarjev izredno povečalo. Z množičnostjo je zrasla kvaliteta, s tem pa novi problemi: predvsem strokovni trenerji in primerni tereni za vadbo predvsem alpskega smučanja. Podpreti bo treba nadaljnje izobraževanje perspektivnih trenerjev ter pridobiti nove.

S tereni je za vrhunske dosežke težko, ker so višinske razlike v glavnem premajhne ali pa so lege in snežne razmere neugodne. Realno za vadbo je smučišče pri Ošvenu, ki je lahko dostopno in s snegom vsaj 6 mesecev. Potrebno ga je podaljšati navzgor v smeri pod Uršljo goro in po možnosti še tudi navzdol proti Rožanku, za kar obstajajo idejni projekti. Izbran je bil tudi iniciativni odbor, ki bi povezal vse interese za tako izgradnjo smučišča. To namreč presega interese smučarskega kluba in posega neposredno v turistično gospodarstvo ter rekreacijsko dejavnost. Za to se morajo zanimati gostinska in trgovska podjetja, železarna, pa seveda tudi občina. Le s skupnimi moči bo možno najti sredstva za sodobno ureditev takega smučišča.

Tekmovalci — plavalci so naredili s povezavo s plavalno športno šolo izreden kvaliteten vzpon. Imajo v svojih vrstah pionirske državne prvake Lidijo Ferlin, Romana Polajnerja ter republiške pionirske in mladinske prvake: Darko Rapnik, Roman Polajner, Zoran Golob, Miran Balant, Lidija Ferlin, Vlado Zavrl, Zavec, Fras, Jež. Pri tem imata Lidija Ferlin rekord na 100 in 50 m prsno za pionirke, Zavrl pa mladinski rekord na 100 m prsno in izenačen članski rekord v isti disciplini. Torej vrsta izrednih rezultatov mladih perspektivnih plavalcev. Klub, čigar predsednik je inž. Franjo Mahorčič, je tudi izvedel vrsto kvalitetnih tekmovanj in se tako afirmiral v republiki in celi državi.

Pri taki kvaliteti takoj nastane vprašanje 50-m bazena za letna tekmovanja, ker so predvsem rezultati v takem bazenu v nadaljnjem razvoju važni. V perspektivni načrt izgradnje športnih objektov je treba vključiti lokacijo in predvideti možnost za izgradnjo takega bazena.

Neposredno s smučanjem in plavanjem sta povezani mladinska športna plavalna in tekaška šola. Šola je po iniciativi in prizadevanosti njenega vodje tov. Rada Pšeničnika dosegla v zadnjih dveh letih izreden vzpon. Pri plavalcih je vključenih 85 učencev, pri tekačih pa 22. Plavalce vodi profesionalni trener prof. Hinko Medvešek, ki je tudi edini profesionalni strokovnjak društva. Uspehi niso izostali, kažejo jih naši prvaki in rekorderji. Tekaske gojence je sprva vodil prof. Kecerin, dokler ni postal zvezni trener, sedaj jih trenira Egon Krpač. Ponos šole so mlajši mladinci tekači, kjer imamo najboljši štafeti v državi v postavi: Brajnik, Gros, Mrzel. Oba oddelka šole sta še v vzponu; treba bo stremeti za tem, da strokovnost še povečamo in da zagotovimo plačevanje profesionalnih trenerjev. Še boljša bo morala biti povezava s plavalnim in smučarskim klubom. Pri tem morata kluba pomagati šoli predvsem po organizacijski plati, šola pa naj s strokovnostjo in pritegnitvijo najmlajših skrbi predvsem za sistemsko športno vzgojo.

Odbojarski klub je tretji izmed klubov, ki tekmuje v republiškem in državnem rang. Klub vodi žal samo začasno sestavljen odbor, ki ga bo v bližnji bodočnosti moral zamenjati nov stalen odbor. Po kvaliteti športnikov spada klub v vrh slovenske odbojke. Osvojil je 5. mesto v zvezni ligi — zahod. Članice (mladinke) so republiške prvakinje, prav tako mladinci in pionirji. Torej strokovnega vodstva, ki so mu dajali taktov. Filipančič, Španžel, Tušek, ne manjka.

Izredne težave pa so pri organizaciji z odborom. Višji je rang tekmovanja, boljša mora biti organizacija, in najbrž se nekateri funkcionarji tega ustrašijo. Sezona tekmovanja je končana, treba bo izvesti občni zbor, izvoliti tak odbor, ki bo delo stabiliziral. Kvaliteta in množičnost je, treba jo bo le še bolj podpreti, da bo stalna in še rasla.

Kegljaški klub se je pod vodstvom Ota Hafnerja v preteklih sezonah uveljavil prav v vrhu našega kegljaškega športa. Članice in mladinci so tekmovali v zveznem razredu, člani ter v zadnjem času mladinke pa v republiškem razredu. V svojih vrstah imajo tudi starejše člane, ki prav tako redno tekmujejo. Dve članici: Hafnerjeva in Mačičeva sta bili lani državni reprezentantki, prav tako so mladinci: Samec, Lužnic, Sagernik in Gorišek državni reprezentantje. Pri članih in članicah je kvaliteta padla. Vzrokov je več, izmena generacije, bolezn, težave s trenerji. Predvsem pa vpliva na uspeh neustrezno kegljišče. Naše kegljišče ni primerno za izvedbo tekmovanj, ne ustreza tudi za sodoben trening. Nujno bo treba realizirati moderno avtomatično kegljišče, drugače strokoven napredek ne bo mogoč. Klub bo pa moral pritegniti več mladih ljudi obeh spolov, predvsem pa več novih trenerjev, drugače ne bo kontinuitete. Za prehodni čas je treba na vsak način preveriti možnost za treniranje vsaj glavnih tekmovalcev na najbližjem avtomatičnem kegljišču, ker stroški glede na drago vzdrževanje pri nas najbrž ne bodo bistveno višji.

Namiznoteniški klub je pod dolgoletnim predsedstvom tov. Otmarja Leša žel uspehe, moral se pa je v preteklosti in tudi sedaj boriti z velikimi težavami in neuspehi. Skoraj popolna prekinitev dela pred leti, ker čez noč ni bilo več na razpolago vadbenih prostorov, je imela za posledice padec kvalitete iz zveznega razreda na ničlo. Treba je bilo začeti znova.

V zadnjih dveh sezonah je bilo opaziti, da se naša dekleta prebijajo zopet proti republiškemu vrhu: pionirke prvo mesto, mladinke tretje mesto in članice peto mesto. Pojavile so se v pretekli sezoni tudi v državnem merilu, kjer so kot mladinke dosegle šesto mesto: Petračeva, Fišerjeva, Štručeva, Režonjeva in

Gostenčnikova tvorijo homogeno ekipo, ki ima veliko perspektivo. Na žalost se je pa v zadnjem času zopet zataknilo, ker sta odgovarjala trenerja Jamšek in Bavče. Treba bo ali najti kvalitetno nadomestilo ali pa se z obema še pogovoriti. Razširiti bo treba tudi osnovo, ker brez množičnosti ne bomo dobili kvalitete. Namizni tenis je pa predvsem za dekleta zanimiv šport, ki ga tudi iz tega razloga velja širiti.

Ko smo pred petimi leti proslavljali 30-letnico ustanovitve **nogometnega kluba** na Ravnah, smo si zadali tudi kot nekaj cilj, da privedemo klub do slovenske lige. Imeli smo sicer še lani kvalitetno mlado moštvo, ki je zrastle iz vrst mladincev trenerja profesorja Kotnika. Situacija se je čez noč menjala. Praktično celo moštvo je klub čez noč zapustilo in se zaposlilo v inozemstvu. Prav tako je klub zapustil velik del odbornikov. S tem je nastala kadrovska in organizacijska kriza, ki se v delu društva neposredno pozna. Članska vrsta sedaj ne more računati na posebno uvrstitev. Začeti bo treba znova pri mladini, kjer je potrebno sistematično strokovno in vzgojno delo. Talentov je dovolj, treba jih je izbrati in primerno voditi ter strokovno vaditi. Pred vsakim drugim posegom je treba ustaliti odbor, ker tudi tu zaradi odpovedi funkcionarjev vodi klub začasen odbor z vršilec dolžnosti na čelu. Dokler ne bo stalnega odbora, bo kaj težko govoriti o napredku nogometa pri nas, čeprav je ta šport med mladino priljubljen.

Rokometni klub je pod vodstvom predsednika Alojza Janežiča imel v preteklih sezonah opotečo športno srečo. Videti je že bilo, da bodo sestavili moštvo, ki bi bilo garant za kvaliteten vzpon, vendar je iz različnih razlogov prišlo do padca oziroma odstopa igralcev, tako da je sedaj na razpolago sicer solidno mladinsko moštvo, članskega pa ni. Pri rokometu ni pričakovati, da bi prešli v ne vem kak razmah, je pa kot dopolnilni šport predvsem za smučarje izredno interesanten. Kot takega bi ga morali tudi organizirati. Pri strokovnih možnostih in pri kadrih, ki jih klub sedaj ima, to ne bo povzročalo posebnih težav.

Šahovski klub pod predsedstvom Franca Tuška se je delno sam, delno v povezavi s šahisti v bližnjih krajih udeleževal tekmovanj v našem območju, republiškega prvenstva mest, republiškega sindikalnega prvenstva ter pokalnih prvenstev Slovenije in dosegel solidne uspehe s 4. mestom. Organiziral je skupno s koroško šahovsko podzvezo več večjih turnirjev. Pomagal je organizirati igranje šaha tudi po naših šolah. Najbrž bo prav ta povezava v bodoče še bolj potrebna, ker je na šolah veliko zanimanje za šah, manjka pa organizatorjev.

Naj omenim, da obstaja v kraju še en klub, ki nosi ime »Fužinar«. To je **karate-klub**. Ustanovili so ga pred dobrima dvema letoma nekateri entuziasti, dali smo mu na razpolago vadbene prostore, nismo ga pa vključili v društvo, ker nismo imeli za to sredstev. Iz lastnih prispevkov so se vzdrževali ter vadili in tekmovali. Iz njihovih vrst je zrastle celo državni prvak Borovnik, ki sedaj tekmuje za Velenje. Predlagam, da občni zbor pooblasti UO, da preveri možnosti za vključitev v društvo. Če se namreč v skoraj treh letih niso dali ugnati, so gotovo dokazali svojo življenjsko sposobnost.

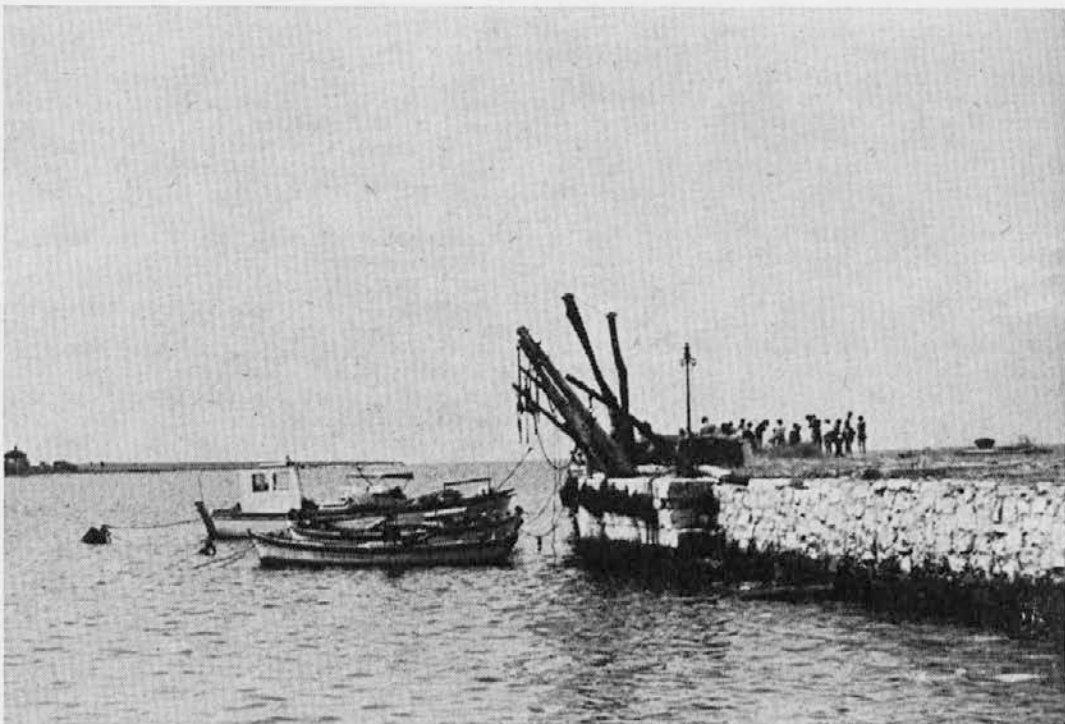
Ko smo pred šestimi leti odpirali vrata Doma telesne kulture in zunanjih objektov, smo z nezaupanjem v srcu prevzeli tudi obveznost, da bomo pritegnili čim več mladine, pa tudi starejše, da bi bili prostori in naprave čim bolj izkoriščene za pospeševanje tekmovalnega in rekreacijskega športa, da bomo vzgajali ob novih pogojih nove prve. Danes moramo ugotoviti, da so prostori premajhni, saj gre na leto skozi bazen več kot 100.000 plavalcev, skozi cel DTK pa več kot 300.000 športnikov oziroma učencev. Bazen je sploh postal že ozko grlo za nadaljnji vzpon plavalnega športa, saj moramo zadostiti tudi šolam in drugim kopalcem za rekreacijo. Pri taki frekvenci je brez dvoma še bolj važno redno in strokovno vzdrževanje. Pri tem so nastala tudi določena trenja, ki pa so pripomogla tudi k vzdrževanju boljšega reda. Zaradi take množice ljudi bo treba nujno izpopolniti hišni red ter zagotoviti njegovo izvajanje. Osebe DTK je treba ponovno zadolžiti za vzdrževanje reda in za sprotna drobna vzdrževalna dela. Večja vzdrževalna dela (investicijsko vzdrževanje) pa je treba najprej planirati in za to tudi zagotoviti sredstva. DTK je tudi vir dohodkov za društvo in so bila v preteklih letih obdobja, ko smo iz teh virov financirali kompletno športno dejavnost kluba. Zaradi rastočih stroškov vzdrževanja bo v bodoče vse težje sredstva DTK uporabljati za druge namene.

Denarni promet društva je dosegel v zadnjem letu že 190 milij. starih dinarjev. Pri tem je izdatkov v letu 1970 ca. 100 milij., od tega DTK 38,2 milij., klubi in športne šole pa ca. 51 milij. Pri klubih je največ porabil smučarski klub (alpski in tekaški šole vred) ca. 13,3 milij., plavalni klub ca. 8,6 milij. vključno plača prof. trenerja, kegljaški klub 6,9 milij., nogometni klub 6,7 milij., odbojarski klub 5,3 milij. Rekvizitov smo lani nabavili za ca. 10 milij., kar je pribl. enkrat več kot leto prej.

Sedanja vrednost je pribl. 8 milij., ker se vsako drugo leto obnovi.

To so orientacijske številke, ki niso majhne, povedal sem jih zato, da dobimo občutek, koliko porabimo. Dotacije iz sklada so majhne, lani ca. 11 milij., kar še četrtna celotnih potreb ni. Del razlike (ca. 11 milij.) je krito iz sredstev DTK, ostalo pa iz nabranih sredstev. Pri nabranih sredstvih je pa tako, da je obljub veliko, tudi pogodb, sredstev pa zaradi nelikvidnosti ni. Prav sedaj smo v situaciji, ko na papirju še imamo denar, tekoči račun je pa prazen in je ogroženo izplačevanje plač rednim uslužbencem. Torej vse prej kot zavidanja vredna situacija. Zaradi tako velikega obsega poslovanja bo treba najbrž poleg sedanjega blagajnika nastaviti še novo moč, da bomo lahko po predpisih vodili vse denarno poslovanje. Dejstvo pa je, da bomo morali v bodoče jasneje začrtati meje virov: dotacije, ki jih da društvo, zbrana sredstva in lastni dohodek. Brez dvoma ima družba določeno obveznost do telesne kulture in te obveznosti je treba začrtati. Del tega bo mogoče določil novi zakon o telesni kulturi, osebno moram pa priznati, da v to nimam preveč zaupanja. O teh stvareh se bomo morali pogovoriti tudi na političnem torišču.

V tem poslovnem obdobju smo dali tudi v najem smučarsko koč. UO je smatral, da se društvo v sedanjih pogojih ne more ukvarjati z gostinsko dejavnostjo, ker za to niti ni kvalificirano niti nima potrebnih obratnih sredstev, še manj pa sredstev za rekonstrukcijo, ki je za vsako nadaljnje delo na koči potrebno. Vem, da stari športni delavci, predvsem smučarji, z domotožjem in čudnim občutkom gledajo na to koč, ki smo jo v veliki meri zgradili tudi z udarniškim delom. Vendar nam sortiment na žalost ne krije stro-



Pomol je zmeraj zanimiv

škov in ne nosi potrebnih sredstev. Zato smo se sedaj tudi odločili, da jo dokončno prodamo, o čemer so pogajanja že zaključena. Denar bi vročili, tako da ga bo možno uporabiti za nove investicije.

Če pogledamo nazaj, je dejavnost društva bila zelo raznolika, uspehi se prepletajo z neuspehi, kot je pač življenje. Sam UO društva v tej dobi ni popolnoma odigral svoje vloge kot koordinacijski in usmerjevalni organ društva. Vzrokov je več: neprizadevnost odbornikov s predsednikom na čelu, izredno težka finančna situacija, ki je preprečila planiranje, toga organizacija UO, ki je onemogočila operativno in hitro delovanje. Zato predlagam danes občnemu zboru novo organizacijo UO, ki bi bila gibčnejša in lažje prilagodljiva trenutni situaciji. Večja učinkovitost take organizacije bo imela za posledico tudi boljšo koordinacijo in usmerjevanje, kar vsi klubi pričakujemo od UO. Nadalje bi bili tudi bolj zagotovljeni viri sredstev, ker bi bilo zbiranje sistematično in organizirano. Novi upravni odbor bi bil sestavljen iz izvršnega odbora, predsednikov klubov ter predsednika odbora za upravljanje športnih objektov in predsednika sveta športnih šol. Za določena področja bi imel še tri stalne komisije: za finance in gospodarstvo (viri sredstev, imovina, investicije), za splošne zadeve (pregled članstva, legitimacije, priznanja, normativi — akti — statut — pravilniki) in za propagando (javna občila, reklame, sodelovanje v kraju, sodelovanje na športnih prireditvah).

Po potrebi lahko seveda UO imenuje še druge občasne komisije. Člane stalnih komisij bi imenoval UO, v njih je pa vedno vsaj en član IO. Ves UO bi se sestajal le ob važnejših priložnostih, operativno telo pa bi bil IO, ki bi se moral redno in često sestajati ter vzdrževati neposredno in stalno zvezo z vsemi enotami društva. Menim, da bo tak način, če bo izveden v življenje, učinkovit. Naloga novega UO naj bi bila, da bi do take oživitve prišlo.

Poleg nove organizacije sta še dva elementa, ki ju bo moral novi UO upoštevati. Večje prehajanje v vrhunske rezultate (vsaj za naše pojme) terja izjemne napore od tekmovalcev, posebno vadbo, kjer gre pač več časa in več energije. Za tako posebno vadbo so potrebni tudi vse večji strokovnjaki. Zato bi hotel občni zbor opozoriti na dejstvo, da bo treba določenim tekmovalcem, od katerih zahtevamo dodatno vadbo, dajati tudi dodatno pomoč v obliki hrane ali kako drugače. Prav tako bomo morali ponekod trenerski poklic vse bolj profesionalizirati. Jasno, da bo to možno le pri nekaterih vrstah športa. Spontano so se razvili športi, kjer stopamo v republiški in državni vrh: smučanje, plavanje, kegljanje, odbojka, delno tudi namizni tenis. Najbrž bodo pri teh vrstah nova pota vsaj bolj potrebna. Način, kako to v naših razmerah urediti, bi moral novi UO natančno določiti in bi bilo prav, če bi glede tega tekla beseda tudi na tem občnem zboru.

Na koncu bi izrekel toplo zahvalo delavcem železarn Ravne, ki so vsa leta z veliko uvidenostjo ter z materialno in moralno pomočjo omogočili in še omogočajo delovanje društva. Vemo, kdo nam je oče in mati za to. Rad bi se posebej zahvalil tudi vsem ravnanskim šolam, ki so s svojo uvidenostjo pripomogle, da so se njihovi učenci lahko športno udejstvovali in s tem nemalo pripomogli k slovesu kraja pa tudi šole. Zahvaljujem se tudi vsem drugim mecenom, ki so s svojo materialno in moralno pomočjo pomagali pri izvajanju športnega programa društva. Hvala tudi občinski zvezi za telesno vzgojo za podporo pri prizadevanjih društva, da bi športno življenje v kraju čim bolj oživel.

Posebej se moram osebno zahvaliti vsem funkcionarjem, tekmovalcem in trenerjem društva, ki so svoj trud in prosti čas vložili v napredek našega športa. S tem v zvezi predlagam, da se uvedejo kot stalna oblika priznanja funkcionarjem in tekmovalcem podeljevanje posebne Fužinarjeve plakete. UO naj bo zadolžen za določitev kriterijev načina in časa podeljevanja.

S skupnim delom smo marsikaj dosegli, smatram pa, da je sedanjí čas prelomnica in da nas bo bodočnost pri vložnem organiziranem delu potegnila še višje. Zato vas vse vabim k sodelovanju še vnaprej.



V Karigadoru letujejo ravenski šolarji

Plodna razprava

Po predsednikovem poročilu so poročali še blagajnik Stanko Stor, gospodar Stane Rihar, predsednik verifikacijske komisije inž. Goddec, upravnik parka telesne kulture Pavel Cesar in predsednik nadzornega odbora Anton Rutar. Po poročilih in po ogledu zadnjega dela filma o telesni kulturi na Koroškem se je začela razprava, h kateri se je prvi priglasil ustanovitelj in dolgoletni predsednik ŠD Fužinar, lahko mirne duše zapišemo tudi oče in mati ravskega športa, še vedno prizadevni in ugledni športni funkcionar in nosilec zdravih in sodobnih idej tudi na področju športa in telesne vzgoje naš Bloudkov nagrajenec tov. Gregor Klančnik. Iz njegove razprave, katero bomo poskušali podati neokrnjeno, je bilo čutiti skrb za razvoj ravskega športa sedaj in v bodoče, željo in upanje, da bo šlo v tem kolektivu še na bolje, da bi šlo in more iti v klasje setev, ki jo je on nekdaj sejal z največjimi zamahi. Občni zbor je pozdravil v imenu občinske zveze za telesno kulturo Ravne in med drugim dejal:

»Vsi vemo, da je vse manj fizičnega napora pri delu, zato je telesna kultura vse bolj potrebna. Sedaj že imamo 5-dnevni delovni teden, tudi v šolah ga že uvajamo, zato je razumljivo, da je ena od najbolj važnih družbenih dejavnosti skrb za telesno kulturo. Fužinar kot osrednja telesna kulturna organizacija nosi to poslanstvo. Mislim, da sta podana bilanca neposredno v poročilih in tudi prikaz v filmu gotovo taka, da lahko vsi krajanji Mežiške doline in občani Raven tudi v širšem obsegu rečemo, da smo na take rezultate lahko ponosni. Že do leta 1970 je imela Mežiška dolina 135 republiških in 88 državnih prvakov. To je brez dvoma velik uspeh, na katerega smo lahko izredno ponosni. Fužinar, ki je bil ob svoji ustanovitvi nepoznan klub, je postal s takimi rezultati, svojimi republiški in državnimi prvaki, s svojimi državnimi reprezentanti pojem tako v Sloveniji kot v državi in ime Fužinar je znano tudi v svetu.

Če govorimo o Fužinarju in njegovem pomenu, se lahko spomnimo na čas, ko smo ga ustanovili in mu dali ime. In to ime že samo kaže, iz česa je zraslo to društvo in kam spada. V zadnjih petih letih je nastala cela vrsta društev, ki nosijo imena tovarn, npr. Jugoplastika itd. Fužinar je eno od prvih društev, ki je povzelo ime po tovarni — ob rojstvu je dobil ime po železarni, po delovni organizaciji, iz katere je zrasel, in s katero je neposredno povezan.

Bolj ko se razvija tehnika in tehnologija, bolj je jasno in nujno, da se razvija tudi telesna kultura, zato moramo prištevati telesno kulturo kot sestavino splošne družbene dejavnosti in v ožjem smislu kot sestavino gospodarske dejavnosti.

Šport je postal sestavina civilizacije, skoraj si ne moremo misliti nobene civilizirane države brez športa. Šport pomeni več kot samo rekreacijo, več kot samo skrb za zdravje in zdravo medsebojno sodelovanje, pomeni politično krepitev, ugled kraja, nacije in države. Naj navedem primer: ko so vprašali predsednika Brazilijskega, kakšen bo rezultat na svetovnem prvenstvu v Mehiki, je rekel 4:1 za Brazilijo, in ker je bil tudi tak rezultat, je bil najbolj popularen človek v Braziliji. Šport je tisti, ki je sredstvo za krepitev politike, za krepitev ugleda nacije, države, določenega kraja in občine ter določenega športnega društva. Fužinar je lahko ponosen na to, kar so dosegli športniki Fužinarja in prav ti rezultati so tisti, ki nas združujejo, ki nas povezujejo v doseganju novih večjih rezultatov tako v republiki, državi ali v svetu.

Vsekakor pa je res, da je Fužinar v svoji dosednji zgodovini dosegel določeno raven, v kateri ni več društvo province, temveč je že skoraj podjetniška dejavnost, za katero ni potreben samo entuziazem, temveč profesionalni trenerji, managerji, brez katerih se v takem obsegu dejavnosti ne da vzgajati. Brez dvoma je društvo v zadnjih 20 oziroma 10 letih napravilo velik korak naprej ne samo po obsegu dejavnosti, temveč po pridobitvi objektov, ki so pogoj za razvoj telesne kulture. Za razvoj telesne kulture so namreč potrebni trije faktorji: objekti, tekmovalci, to so sredstva za razvoj določenih telesnih kultur; potrebni pa so seveda tudi tekmovalci. Za vse to so potrebna tudi sredstva, ki jih mora družba v neki obliki dati. Lahko smo zelo zadovoljni, da smo v občini Ravne pridobili ogromno športnih objektov, ki nam služijo za razvoj telesne kulture. Park telesne kulture z domom telesne kulture je brez dvoma ena največjih pridobitev. Tu pa moram poudariti, da je gotovo zelo težko pridobiti denar za izgradnjo objektov, še težje je ta denar učinkovito naložiti, najtežje pa je tako zgrajene objekte dobro vzdrževati. Lahko trdimo, da smo prvo in drugo stopnjo relativno zelo ugodno izvršili, nihče ne more trditi, da niso ti objekti na Ravnah funkcionalno dobro zgrajeni. Nekoliko slabše pa je, ko govorimo o vzdrževanju objektov. Tu pa nismo dosegli tega iz dveh razlogov. Prvi razlog je v tem, ker mislimo, da so lahko telesnokulturni objekti pridobitveno sredstvo, vir dohodka. Nismo gradili teh objektov zato, da bi postali vir dohodka, temveč da bi se razvijala telesna kultura. Nekaj pa smo dosegli s temi objekti, to je integracijo telesne kulture, ker v njih poteka celotna telesna kultura tako vseh društev kot šol. Zato moramo te objekte čuvati. Mislimo pa moramo seveda tudi na gradnjo novih objektov. Vendar pri DTK še nekaj manjka. Manjka denar, manjka pa tudi ljubezen do dela; ni dovolj samo vzdrževanje objektov, potrebno je tudi čuvanje objektov.



Na dopustu

Sedaj smo na določeni prelomnici. Res pa je, da je Fužinar dosegel določeno raven in da so zato potrebne določene organizacijske spremembe. Tovariši predsednik je v poročilu omenil, da bo potrebna reorganizacija upravnega odbora ŠD. Ta nova organizacija bo morala voditi politiko o tem, katere športne zvrsti je potrebno podpirati do tega, da dajo republiške in državne prvake, katere športe pa je potrebno vendarle podpirati zaradi množičnosti. Ni nam treba biti žal, da imamo nogometaše, nikoli pa ne moremo imeti ambicij, da bi šli v prvo ali drugo ligo, ker bi s tem ohromili vse druge dejavnosti. Drugače je pri individualnih športih, kjer je potrebno manjše število tekmovalcev. Iz poročila predsednika je bilo razvidno, katere discipline moramo podpirati in razvijati.

Pri tem je važno vprašanje športne šole. Ustanovljena je bila zato, da vzgaja mladino in bodoče tekmovalce, je vir novih športnikov za samo društvo. In ker je bila ustanovljena pri Fužinarju, je zato sestavni del Fužinarja ter večja ko bosta povezanost in medsebojno sodelovanje, večji bo uspeh šole in Fužinarja. Zato je potrebno, da današnji občni zbor ob oblikovanju upravnega odbora in predsedstva misli, katere dejavnosti naj bodo prisotne v odboru.

Na koncu pa želim ŠD 'Fužinar' v bodoče še več uspehov, kot jih je dosegel doslej, da bi postal zlat rudnik v kopanju za zdravje in rekreacijo.

Oto Hafner, predsednik kegljaškega kluba je povedal, da je kegljanje pač zato tako drago, ker je potrebno plačati tudi postavljaje, in se zavzel za čimprejšnjo gradnjo avtomatičnega kegljišča. Menil je, da je za razvoj kvalitetnega kegljanja in tudi rekreacijsko dejavnost novo kegljišče nujno potrebno, objekt sam pa bi lahko postal tudi določen vir dohodkov ne samo za kegljaški ampak tudi za druge klube v športnem društvu. To bi morali razumeti tudi smučarji, ki se ne morejo spoprijazniti z dejstvom, da bi denar za prodano smučarsko koč vložili v gradnjo kegljišča.

Ervin Wlodyga se je zavzel za izgradnjo odprtega 50-m bazena, ki je v zvezi z razvojem plavalnega športa in odličnih uspehov ravnških plavalcev v zadnjih dveh letih več kot nujno potreben. Povedal je, da se kljub zimskemu 25-m bazenu, ki je brez dvoma omogočil razvoj plavalnega športa na Ravnah, ravnški plavalci morajo posluževati 50-m bazenov in da hodijo trenirati celo v Avstrijo. 50-m bazen pa bo potreben tudi za vse prebivalstvo, ki se veča, saj je letni 25-m bazen bil zgrajen takrat, ko je bilo v Guštanju le 1500 prebivalcev.

Anton Potočnik je govoril o objektih za zimsko športno dejavnost in ugotovil, da bi se dala smučarska sezona tudi pri nas podaljšati, če bi na Ošvenovem travniku postavili sodobnejšo in daljšo vlečnico in uredili smučišče, ki bi ustrezalo tudi zahtevnejši smuki. To si alpski smučarji, ki imajo zlasti v mlajših kadrih v slovenskem merilu priznane smučarje, želijo in tudi zaslužijo, zato je prav, da ŠD Fužinar za razvoj alpskega

smučanja predvidi investicijo v ureditvi smučišča na Ošvenu. Smučarji pač zaradi naštetih razlogov mislijo, da bi moral denar od smučarske koč biti prvenstveno namenjen za smučarske objekte, nimajo pa seveda nič proti, da se zgradi tudi avtomatično kegljišče.

Jože Košuta je menil, da ni prav, če vsak klub vleče na svojo stran, temveč mora spoštovati enotno politiko celotnega društva. Uprava društva pa mora skrbeti za pravilen in skladen razvoj vseh klubov in se zavzeti za akcije, ki bodo društvom kot celoti največ koristile, zato je potrebno v upravo društva izvoliti take ljudi, ki jim bo klubaštvo popolnoma tuje.

Ivan Štehnar je govoril o odnosu športna šola — klub in se pri tem spraševal, zakaj tudi drugi klubi nimajo svoje športne šole, kot jo imata sedaj samo plavanje in smučarski tekači.

Franc Pudgar je menil, da za razvoj športa niso dovolj samo objekti ampak tudi vadiatelji in trenerji in pri tem ugotovil, da je pomanjkanje ustreznega kadra pri ŠD Fužinar precej velik problem. Menil je, da je bilo pri vzgoji vadiateljskega in trenerskega kadra narejeno občutno premalo in da bi morali v bodoče kadrovati predvsem starejše tekmovalce, ki so ali pa bodo prenehali z aktivnim igranjem. Zavzel se je tudi za široko akcijo, s katero bi v društvo pritegnili večje število mladine, jasno pa je, da je za tako akcijo najprej potreben dober vadiateljski kader. Govoril je tudi o rokometu in povedal, da imajo pri treningu težave s pionirji zaradi dvozmenskega pouka in seznanil občni zbor, da so rokometišči pripravljeni z udarniškim delom pomagati pri elektrifikaciji rokometnega igrišča.

Dr. Josip Gereš je povedal, da je pri svojem delu opazil precej problemov. Priporočil je vsem trenerjem, naj bi z njim kot športnim zdravnikom bolj tesno sodelovali. Menil je, da enkratni ali dvakratni pregledi športnikov niso dovolj, zlasti še za športnike, ki dosegajo že boljše rezultate in so perspektivni kot vrhunski športniki. Povedal je, da je tesno sodelovanje med športnim zdravnikom in trenerji tudi glede prehrane in treninga tekmovalcev nujno in seveda tudi koristno.

Franc Volentar je izrazil željo osnovne šole, da bi njihovo šolsko športno društvo s športnim društvom Fužinar tesno sodelovalo, saj bi to sodelovanje bilo za obe strani samo koristno. Povedal je, da bodo že v prihodnjem šolskem letu uzakonjene proste sobote, zato je naloga vseh, da dobro organiziramo preživljanje prostega časa predvsem mladim, ki niso nikjer vključeni in ki zaradi veliko prostega časa in nekoristne dejavnosti lahko zaidejo tudi na stranpota. Zato bi bilo potrebno tudi pri sestavi tekmovalnih programov tesno sodelovanje med ŠSD in ŠD. Izrazil je tudi željo, da bi ŠD pomagalo ŠSD z vadiatelji, ker teh na šoli primanjkuje, in se zavzel tudi za izgradnjo telovadnice ob šoli, ki je za šolsko mladino zelo potrebna. Zaradi odnosov med klubi ŠD je menil, da bi morali odnose sproti reševati, ne pa da jih mora reševati občni zbor.

Novi organi ŠD Fužinar

Po razpravi in razrešnici staremu odboru so delegati izvolili nove organe društva, ki bodo v bodoče odgovorni za delo in razvoj športnega društva Fužinar.

V upravnem odboru so vsi predsedniki posameznih klubov ter sveta športnih šol in odbora za upravljanje športnih objektov. Upravni odbor ima tudi tri komisije: za finance in gospodarstvo, za splošne zadeve in za propagando, operativno telo društva pa bo izvršni odbor.

V izvršni odbor so bili izvoljeni: dipl. inž. Jože Borštnar, Rado Pšeničnik, dipl. iur. Adi Cigler, dipl. inž. Anton Navodnik, Tone Polanc, Stanko Rihter, dr. med. Josip Gereš, Alojz Janežič in Jože Kamnik.

V nadzorni odbor pa: dipl. inž. Jože Žunec, Anton Ruter, Betka Hribernik, Stanko Kotnik in prof. Janko Kotnik.

Častno razsodišče pa predstavljajo Franc Ivič, Jože Horjak, Maks Dolinšek.

Predsednik društva bo še v bodoče dipl. inž. Jože Borštnar, za organizacijskega predsednika pa je bil izvoljen Rado Pšeničnik.

Sklepi občnega zbora

1. Razvoj društva oziroma klubov naj gre predvsem v smer tekmovalnega športa. Pri tem je potrebno prednostne športe načrtno podpirati z namenom, da bo naraščala kvaliteta. Pri tem so mišljeni: smučanje, plavanje, odbojka, kegljanje in namizni tenis. Pri drugih športih je treba v okviru danih možnosti stremeti za čim masovnejšo vključitev predvsem mladine.

2. Uskladiati sodelovanje s šolskimi športnimi društvi glede množičnosti in jim nuditi pomoč v organizaciji tekmovanj in vadiateljskem kadru.

3. Še bolj je treba precizirati odnos športne šole s posameznimi klubi — plavalni klub in smučarski klub, nove šole pa bi ustanavljali le v okviru kadrovskih in finančnih možnosti.

4. Vadiateljski kader je potrebno bolj smotrno pridobivati in tudi izobraževati.

5. Urediti je potrebno kriterije za trenerske honorarje in preveriti možnost nastavitve profesionalnih in polprofesionalnih trenerjev.

6. Trenerji naj bi imeli, posebno pri vrhunskih športnikih, tesnejšo povezavo s športnim zdravnikom zaradi kontrole zdravja, prehrane in preventive.

7. Za vrhunske tekmovalce je potrebno najti možnost nadomestitve za izgubo časa in hranarino.

8. Kegljaski klub mora preveriti možnost treningov vrhunskih tekmovalcev na najbližjih avtomatičnih kegljiščih. Istočasno pa bi se naj omejili le na obvezna in kvalitetna tekmovanja.

9. Odbor za upravljanje športnih objektov mora:

— izdelati hišni red in zagotoviti njegovo izvajanje,

— izdati ustrezne pismene zadolžitve vsem uslužbencem z razmejitvami in dolžnostmi ter zagotoviti kontrolo nad izvajanjem teh zadolžitve,

— izdelati vnaprej plan investicijskega in rednega vzdrževanja.

10. Zbrana sredstva iz DTK gredo prvenstveno za vzdrževanje objekta — DTK naj ne bi bil pridobitveni obrat.

11. Za nadaljnjo gradnjo športnih objektov je potrebno izdelati enoten investicijski program. Prvenstveno so aktualni trije objekti: kegljišče, telovadnica, bazen.

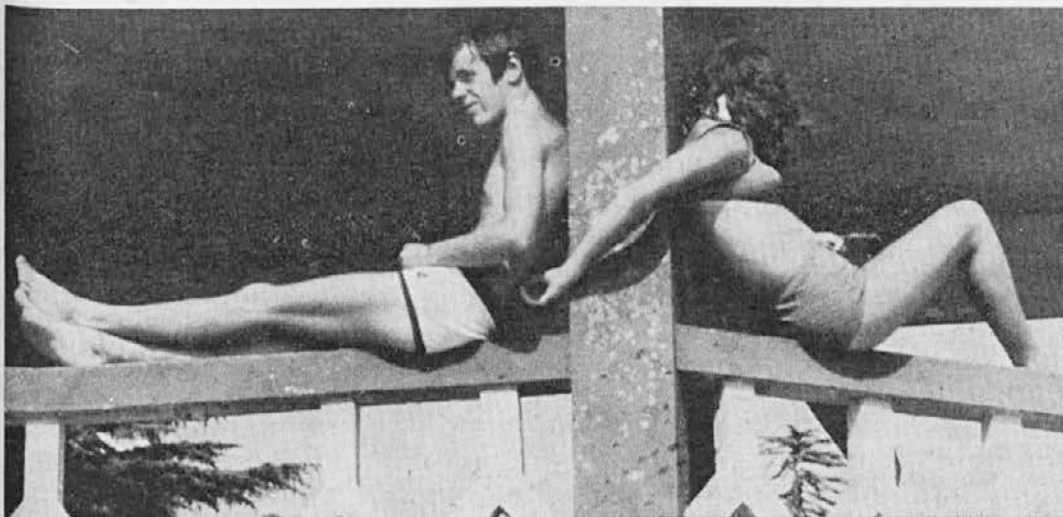
12. Izdelati je potrebno statut in druge normative akte društva, in to po vnaprej določenih rokih in programu.

13. Navezati je potrebno stik s karate klubom in proučiti možnost njegove priključitve k ŠD.

14. Atletski klub se izbriše iz ŠD zaradi ustanovitve enotnega atletskega kluba za celotno dolino.

15. Takoj je potrebno uvesti evidenco članstva in članske izkaznice ter določiti višino članarine in način zbiranja.

16. Potrebno se je natančno dogovoriti glede družbenih dotacij — koliko sredstev moramo dobiti od družbe in koliko jih moramo



Poletje

Foto: R. Vončina

sami zbrati. Sredstva je potrebno razmejiti glede na dejavnost. Klubi so pa dolžni v okviru svojih možnosti prav tako skrbeti za dotok sredstev in njihovo gospodarsko uporabo.

17. Blagajniku se organizira pomoč v obliki zaposlitve administrativne moči, seveda pa je potrebno predhodno zagotoviti ustrezna sredstva. Vodenje klubskih blagajn in s tem v zvezi celotna administracija se prenese na glavno blagajno, seveda če bo tak pomočnik nameščen.

18. Izdelati je potrebno polletna in letna redna finančna poročila vseh enot društva.

19. Uvesti priznanja društva in v ta namen imenovati komisijo, ki bo določila kriterije in način dodeljevanja.

V komisijo se predlagajo: Rado Pšeničnik, Ervin Wlodyga, Alojz Janežič, Peter Mihelač, Božo Radivojevič.

20. Klubi in druge enote društva morajo redno obveščati o svoji dejavnosti upravni odbor ŠD in dostavljati zapisnike sej.

21. Upravni odbor se sestaja enkrat na 3 mesece, izvršni odbor najmanj enkrat na mesec, komisije pa po potrebi.

Za zaključek

Vsem izvoljenim športnim funkcionarjem čestitamo in želimo, da bi pri svojem delu našli tudi kaj veselih trenutkov. Te bodo našli samo tedaj, če bo društvo uspešno delalo. To pa ni odvisno samo od funkcionarjev, ki prostovoljno skrbijo za zdrav razvoj naše železarske mladine, ampak je odvisno od vse naše družbe. Zato bo prav, če bo tu prišlo do vzajemnega dela — do skupnih teženj, in samo v tem primeru bo delo društva, ki je ponos kraja in ljudem, tudi v bodoče vredno naše svetle železarske tradicije — naših fužinarjev. Tega naj funkcionarji nikoli ne pozabijo. Fužinar je ime, ki ga moramo vsi spoštovati in naši delavci v železarni verjetno nikoli ne bodo dopustili, da bi to ime kdorkoli omadeževal. Zato na koncu kličemo: naj živi Fužinar, naj se razvija in vsi, ki smo nanj vezani, in to smo vsi železarji — že čez 3500 nas je, mu bomo pomagali pri njegovem razvoju!

-ate-

SOLSKO ŠPORTNO DRUŠTVO GIMNAZIJE — PRVO V SLOVENIJI

V torek, 22. junija 1971, je bila v Ljubljani zaključna slovesnost ob letošnjem tekmovanju SSD šol II. stopnje in osnovnih šol. Na to tekmovanje SSD se je prijavilo 30 srednjih šol in okrog 50 društev na osnovnih šolah.

Konkurenca je bila dokaj velika. Društva so v svoji dejavnosti napredovala in zato tudi komisije, ki so ocenjevale delo SSD, niso imele lahkega dela.

V tem letu je potekalo ocenjevanje nekoliko drugače kot prejšnja leta in zato so tudi rezultati bolj objektivni kot sicer, in to prav zaradi sistema točkovanja (točke, ki jih je lahko dobilo društvo za posamezne skupine dejavnosti, so bile možne od 1 do 10).

V klubu poslancev v Ljubljani se je v torek zbralo veliko število ljudi — v glavnem so bili to mladi predstavniki posameznih društev s svojimi mentorji in gostje, med njimi predsednik ZMS Slovenije, predsednik RC SSD in še nekateri drugi. Srca mladih so bila polna pričakovanja, kajti pred njimi so na dolgi mizi čakala priznanja, pokali, plakete. Točno ob 11. uri je napovedovalec slovesno napovedal razglasitev rezultatov tekmovanja.

Rezultati (za šole II. stopnje):

1. SSD Gimnazije Ravne	313 točk
2. SSD Gimnazije Murska Sobota	311 točk
3. SSD ŠIKC pri TAM Maribor	297 točk
4. SSD RSC Velenje	290 točk
5. SSD Gimnazije Koper	289 točk

Tem petim društvom je pripadla nagrada v znesku 1800 ND in plaketa z zlato zvezdico. Prvouvrščeno društvo pa je prejelo velik predhodni pokal in še manjši pokal v trajno last.

Veseli v taboru Ravenčanov je bilo nepopisno. Upali so na visoko uvrstitev, toda na prvo mesto si niso upali niti pomisliti.

Po razglasitvi je predsednik SSD Gimnazije Ravne Štefan Vevar izjavil: »Prvega mesta nismo pričakovali, toda mislim, da smo si z delom to visoko uvrstitev zaslužili. Ta uspeh nas ne sme uspavati in prav zato se bomo tudi v bodoče trudili in delali.«

In prav je tako, tov. predsednik! Še vnaprej bodite tako delavni kot doslej in morda še bolj in verjemite, uspeh ne bo izostal. Čestitamo SSD Gimnazije Ravne, Murski Soboti, vsem prvouvrščenim društvom ter vsem društvom, ki so sodelovala na tem tekmovanju!

M. M.

SLUŽBENO SPOROČILO JAVNOSTI

Po končanem letošnjem prvenstvu v vzhodni rokometni coni (SRC), kjer je RK »Fužinar« zavzel solidno 6. mesto, je uprava kluba predlagala plenumu kluba, da moška članska ekipa preneha tekmovali. Podana je naslednja obrazložitev:

1. Na plenumu februarja 1971 je bilo določeno, da igralci, ki živijo v Ljubljani (študentje), ne morejo več igrati, ker ne trenirajo (pobudo za tako odločitev so dali igralci sami). Vsi prisotni igralci so tedaj obljubili, da bodo zavestno trenirali in igrali. Tako je ob vključitvi dveh mladincev ostalo le še 13 igralcev.

2. Takoj po pričetku spomladanskega dela prvenstva pa so zaradi bolezni prenehali nastopati še trije igralci, dve koli pred koncem tekmovanja pa je odšel v JLA še trenutno najboljši mož moštva: vratar.

3. Dokler ni bilo končano tekmovanje v mladinski ligi, smo na tekme hodili le z 8 igralci, kar je stalno povzročalo nesigurnost vodstva ekipe, na drugi strani pa sigurnost igralcev, da bodo kljub netreniranju igrali.

4. Zaradi nenehne psihične napetosti so se igralci med sabo prepirali in ustvarjali nešportno atmosfero, ki je škodljivo vplivala na renome kluba.

5. Odbor kluba si je premalo prizadeval pri tekočem reševanju stalnih problemov in je odločitev igralcev, da po končanem tekmovanju ne bodo več nastopali (izjema so trije igralci), sprejel kot dokončno.

6. Odločitev, da prenehamo z nastopanjem članov ekipe v SRC, je opravičljiva toliko, ker sedanjo mladinsko vrsto sestavljajo večinoma igralci med 15. in 16. leti starosti, ki so za tekme v članski konkurenci še premalo fizično pripravljeni in neizkušeni. Tekmovalni neuspehi bi lahko povzročili nezaželene posledice.

7. Odbor RK se obvezuje, da bo s še popolnejšim in obsežnejšim delom z mladimi najkasneje v dveh letih pripravil tako moštvo, ki bo v kvalifikacijah sposobno pridobiti si mesto, ki ga sedaj zapuščajo. Seveda pa bo za to potrebna predvsem pomoč telesnovzgojnega kadra na osnovnih šolah, ki naj bi usmerjal potrebni igralski potencial.

8. Verjetno je to tudi prilika, da javnosti povemo naše stališče o sodelovanju ekipe »CELJE B« v naši coni. Ekipa »CELJE B« si je pridobila pravico, da sodeluje v kvalifikacijah za enotno republiško ligo. Predsedstvo RZS pa je sklenilo, da »CELJE B« ne more igrati na kvalifikacijah kot rezervno moštvo RK »CELJE«, ampak, da morajo spremeniti naziv ekipe. »CELJE B« bi moralo že v SRC imeti drugo ime, na kar je naš klub opozoril TK SRC in RZS pred pričetkom tekmovanja ter je sklep predsedstva RZS o spremembi imena prava parodija resnega dela.

Smatramo, da mora RK »Partizan« iz Griž zahtevati zaščito zakonitosti, ker so dejansko oni regularni in zakoniti zastopniki SRC v eventualnih kvalifikacijah.

Danes nam je resnično žal, da je ravno RK »Fužinar« kriv, da RK »Griže« niso tudi uradno na 2. mestu. Če bi vse to vedeli naprej, sigurno ne bi inzistirali na protestu zaradi neurejenih tekmovalnih izkaznic RK »GRIŽE«. Take »kuhinje« nikomur ne koristijo (izjema RK CELJE), najmanj pa še razvoju rokometu v Sloveniji.

ZA DOBRO VOLJO

Oče ve vse

Sin: »Oče, kaj je pijanska blaznost?«

Oče: »Če je kdo žejen, pa pije vodo.«

Grozna kazen

Profesor: »Povejte mi, kakšna je kazen za bigamijo?«

Kandidat: »Dve tašči!«



Malica

RAJKO OŠLOVNIK

V četrtek, 3. junija, zjutraj se je za posledicami krvavega davka tehniki nenadoma pretrgala nit življenja Rajku Ošlovniku, tehnologu v pripravi dela VO. Njegova smrt je globoko prizadela kolektiv in vse, ki so ga poznali. Toliko bolj, ker so ga sodelavci videvali dobro razpoloženega, zadnji dan pa so z njim skupaj preživeli ene-



ga najlepših dni. Ko so se usodnega dne zvečer vračali proti domovom, je motor ušel poslušnosti in kruta usoda je v prometni nesreči zahtevala njegovo življenje ter mu onemogočila, da bi se zdrav in vesel vrnil k svoji družini.

Kratka je bila življenjska pot pokojnega Rajka Ošlovnika: iz Sentjanža, kjer se je rodil 23. julija 1939, ga je vodila pot v Maribor, kjer je obiskoval ŽIS in se izučil za strojnega ključavničarja, nato nazaj v domači kraj, od koder se je od 1. avgusta 1961 vozil na delo v našo železarno. Leta 1964 je začel izredno študirati na srednji tehniški šoli v Mariboru ter po petih letih trdega študija postal strojni tehnik. Na polovici študija je bil premeščen za tehnologa v pripravo dela.

Njegove človeške kvalitete so bile za nas sodelavce, ki smo bili z njim v stiku, še posebno važne. Bil je vedno odkrit in vse-skozi pošten značaj z veliko mero človeške toplote, skromen, vesel in dober družabnik. Njegova smrt nas je vse pretresla in globoko prizadela.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu. Naj mu bo lahka domača zemlja.

F. G.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža in očeta Pavla Ferka se iskreno in toplo zahvaljujem za sočustvovanje vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti in darovali vence. Iskrena hvala sosedom, sodelavcem strojnega remonta, sindikalni podružnici železarne, godbenikom za žalostinke in tov. Lesjaku za poslovilne besede.

Žalujoča žena Dora z otroki

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega dragega moža in očeta Petra Krančana, ki nas je hudo prizadela, se najtopleje zahvaljujemo vsem darovalcem vencev pa tudi vsem tistim, ki so nam v težkih trenutkih izrekli tolažilne besede, izraze sožalja ter ga pospremili na zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo pevcem in godbi kakor tudi tov. Grobelniku-Paju, komandantu VDV brigade, tov. Magru ter častitemu g. župniku za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem iskrena hvala.

Žena Kristina, hčerka in sinovi
z družinami

NEZGODE V JUNIJU IN JULIJU 1971

Marija Kozamurnik, topilnica I — pri prestavljanju klopi se ji je ta prevrnila na nart leve noge.

Antonija Polainer, TKR — pri brušenju jeklenega vzorca na vrtljivi brusilni plošči si je poškodovala kazalec leve roke.

Ivan Lužnik III., elektro obrat — s kolesom je zapeljal v tovornjak in si pri tem poškodoval glavo.

Silvo Ošep, mehanska obdel. — pri centriranju osi na stroj je popustila veriga, pri čemer mu je stisnilo palec na levi roki.

Slavko Garb, mehanska obdel. — pri privijanju vpenjalne glave na delovno vreteno mu je ta zdrsnila z vretena in mu poškodovala prste desne roke.

Ivan Hribnik, jeklovlek — pri manipulaciji kolobarjev v kadi mu je zdrsnilo s pregrade in je dobil žvepleno kislino v škorenj leve noge ter pri tem pridobil težje opekline.

Jože Toni, topilnica II. — na mostu žerjava mu je na oljnem madežu spodrsnilo in si je pri padcu poškodoval prste leve roke.

Albert Proprat, mehanska obdel. — pri priklopanju kolesa na žerjavno verigo je zdrsnil nosilni drog in mu je kolo poškodovalo nart desne noge.

Janez Rozman, valjarna — pri poravnavanju gredic ga je drog stisnil za sredinec desne roke.

Ivan Urankar, valjarna — pri valjanju ga je valjanec stisnil za prednji del stopala leve noge.

Anton Štruc, valjarna — pri usmerjanju valjanca v ogrodje ga je ta oplazil po levi nogi.

Alojz Franc, čistilnica — tovorni avtomobil ga je pritisnil ob tirni voz in mu poškodoval koleno.

Ivan Zagernik, mehanska obdel. — pri izpuščanju zraka iz cilindra ga je delovna miza brusilnega stroja stisnila za palec desne roke.

Adolf Žvikart, čistilnica — pri brušenju jeklenih ulitkov na visečem brusilnem stroju si je ob vrteči se brusilni plošči obrusil levo roko.

Radivoj Koren, topilnica I. — pri izpraznjevanju lesenega zaboja se je z žičnikom zbodel v koleno leve noge.

Ludvik Flegar, topilnica I. — pri privijanju elektrode na elektro obločni peči mu je zdrsnila cev iz matičnega ključa, pri padcu pa si je poškodoval zapestje desne roke.

Ivan Habermut, valjarna — pri odlaganju gredic se mu je ena skotalila na nart leve noge.

Anton Ferk, kovačnica — pri pripenjanju klešč za žerjavno verigo so mu te padle na nart leve noge.

Janko Havle, strojni remont — pri kovičenju sornika mu je priletela vroča ška-ja v oko.

Mihael Knez, kemijski laboratorij — pri vlivanju taline v kokilo mu je ta brizgnila za čevljev in ga opekla.

Jože Drozg, valjarna — valjanec s temperaturo ca. 900°C ga je zadel skozi zaščitni čevljev desne noge in mu poškodoval gleženj.

Ferdinand Rus, čistilnica — pri obračanju odlitka si je poškodoval desno roko.

Branko Naveršnik, centralno skladišče — pri nakladanju sodov si je poškodoval golen desne noge.

Ivan Ulbl, čistilnica — delovna miza se mu je prevrnila na gleženj leve noge.

Jože Grabner, kovačnica — pri nakladanju odpadkov se mu je odkovek skotalil na gleženj leve noge.

Elizabeta Špalir, livarna — ko je šla po malico, ji je postalo slabo in je padla. Pri padcu si je na strti steklenici porezala roko.

Peter Čas, termična obdel. — pri zamenjavi žerjavne verige mu je na stopnici zdrsnilo in si je pri tem poškodoval komolec in laket desne roke.

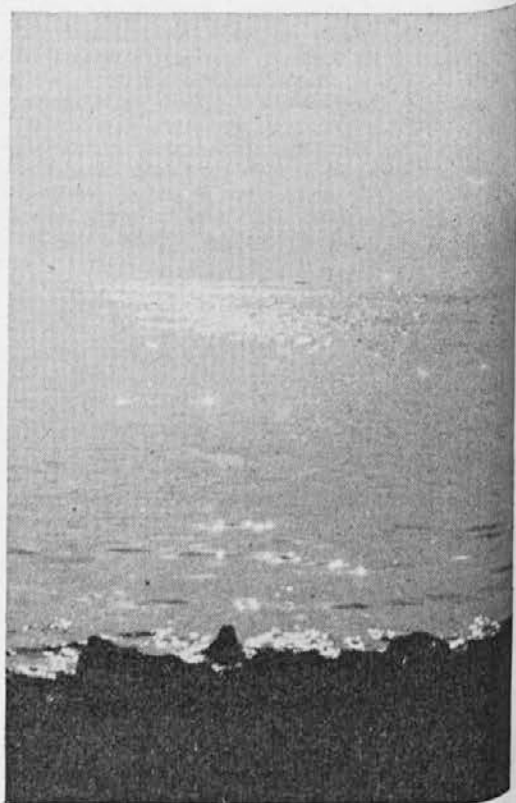
Stanko Jelen, mehanska obdel. — pri nakladanju tovornega avtomobila mu je spodrsnilo, pri čemer si je poškodoval hrbtnico.

Martin Klemenc, gradbeni remont — pri obzidavi peči je dobil opekline po podplatih,

Rudolf Novak, livarna — pri postavljanju okvira na valjčnico je okvir zdrsnil, ko pa je odskočil, si je zvinil nogo v gležnju.

Franc Gašper, mehanska obdel. — s palcem leve roke je zadel ob oster rob cevi in si ga porezal.

Anton Zaponšek, topilnica I. — para, ki je nastala v grebljici za vpihavanje, je vrgla iz kotla gumijasto cev, pri tem pa ga je opekla po telesu.



Večer

Široke možnosti šolanja in strokovnega izobraževanja za zaposlene

Če za delovno mesto, ki ga zasedate ali si ga želite pridobiti, nimate zahtevane izobrazbe, vas vabimo, da si jo pridobite z **dopisnim šolanjem pri dopisni delavski univerzi** v Ljubljani, Parmova 39, telefon 312-141.

Na voljo so vam naslednje šole:

- tehniška srednja šola strojne, elektriške, lesne in kemijske stroke,
- delovodska šola za strojno stroko,
- poklicna šola za kovinarsko stroko,
- administrativna šola (dveletna),
- osnovna šola (5., 6., 7. in 8. razred),
- ekonomska srednja šola in tečajji:
- tečaj nemškega jezika,
- tečaj italijanskega jezika,
- tečaj tehniškega risanja (osnove tehniškega risanja),
- tečaj za skladiščnike,
- tečaj za kontrolorje in predelavce v kovinarski stroki,
- tečaj za varnost pri delu,
- tečaj za letno preverjanje znanja iz varstva pri delu.

Kako poteka dopisno šolanje

Učenec ne obiskuje rednega pouka, temveč študira sam ob učnih pripomočkih — učnih knjigah in skriptah — ki mu jih pošilja šola. Snov je v njih obdelana tako, da omogoča učenju samostojno učenje.

Posameznim učnim knjigam oziroma skriptam dodajamo še posebna vodila, ki učenca usmerjajo k smotnejšemu učenju, približajo predmet in mu pomagajo, da v obširni snovi dume, kaj je bistveno in kaj dodatno, vendar neogibno potrebno za razumevanje predmeta. Vodila vsebujejo tudi ponavljalna vprašanja in teste s pravilnimi rešitvami, da z njihovo pomočjo učenec lahko sam kontrolira, če je snov pravilno dojel.

Učenec izdeluje tudi domače naloge. Te pošilja v korekturo določenim profesorjem, ti pa mu popravljene vračajo. Pri popravkih korektorji tudi kažejo učenju pomanjkljivosti v njegovem delu ter ga opozarjajo, kaj mora ponovno predelati, da si pridobi popolnejše znanje. Učenec lahko ob nalogah postavlja korektorju konkretna individualna vprašanja in dobi ustrezna pojasnila.

Za posamezne predmete, kjer je samostojno učenje težje in dolgotrajnejše, dajemo učenecem pomoč v obliki zgoščenih predavanj in posvetovalnih seminarjev. Sistem teh kakor tudi izbor predmetov za seminarje odreja šola po preverjenih pedagoških načelih. Seminarji oziroma predavanja potekajo v krajših ciklih in ne obremenjujejo učenca več kot dvakrat tedensko.

Študijski sistem

Ko učenec v celoti preštudira snov posameznega predmeta za določen razred (ali stopnjo), se prijavi k izpitu. Učenci-dopisniki opravljajo izpite pri rednih šolah za posamezne stroke (izpitna središča navajamo podrobno pri posameznih šolah).

Dopisnikom je na voljo več letnih izpitnih rokov. Na začetku šolanja jim predložimo natančen izpitni raspored za celo šolsko leto. To omogoča, da si dopisnik lahko napravi osebni študijski načrt po lastnih zmogljivostih.

Vse šole delajo po učnih načrtih rednih šol. Za tečaje so prirejeni posebni učni načrti, ki upoštevajo potrebe posameznih strok.

Dopisna delavska univerza organizira tudi posebne študijske skupine, predvsem v posameznih gospodarskih organizacijah ali na območju delavskih univerz. Tudi v teh skupinah izprašujejo praviloma profesorji rednih šol, tako da so zagotovljena obča merila za zahtevano znanje.

Prednost dopisnega šolanja

Učenec lahko študira ob svoji redni zaposlitvi. Dopisno šolanje ga ne obremenjuje z rednim obiskovanjem pouka, kot je to potrebno v večernih šolah, temveč mu omogoča, da učenje prilagodi svojim osebnim razmeram.

Z dosledno organizacijo za študij namenjenega časa lahko posameznik za učenje porabi dnevno manj ur, kot bi ga zahteval urnik rednega pouka v večerni šoli. Zlasti je to važno za žene z družinami, ki jim je težko žrtvovati za družinsko življenje dragocene večerne ure.

Dopisna metoda tudi omogoča, da se šolajo kandidati, ki živijo v bolj oddaljenih krajih in jim večerne šole niso dostopne. Tak način šolanja ustreza tudi delavcem na terenskem delu ali v tujini, saj jih po pošti poslano učno gradivo doseže koderkoli, izpite pa jim omogočimo tudi individualno ob izrednih rokih. Ugodnosti pri učenju imajo tudi delavci, ki delajo v izmenah in jim delovni sistem ne omogoča, da bi redno sledili šolskemu urniku v večernih šolah.

Šolanje v naši šoli ni strogo vezano na šolsko leto. Učenec se lahko vpiše kadarkoli in lahko tudi prestopa v višji razred ne glede na začetek šolskega leta. Tako lahko hitreje napreduje. Naša evidenca izpričuje primere, ko so posamezniki končali štirirazredno srednjo šolo v 28 mesecih, kar dokazuje, da je možno študij usmerjati po individualni zmogljivosti.

Dokazano je tudi, da se ljudje s pretežno samostojnim študijem v dopisnem šolanju zelo usposobijo za umsko delo in da znajo samostojneje reševati delovne naloge. Mnogi naši absolventi uspešno nadaljujejo študij na višjih in visokih šolah.

Odpreti nameravamo:

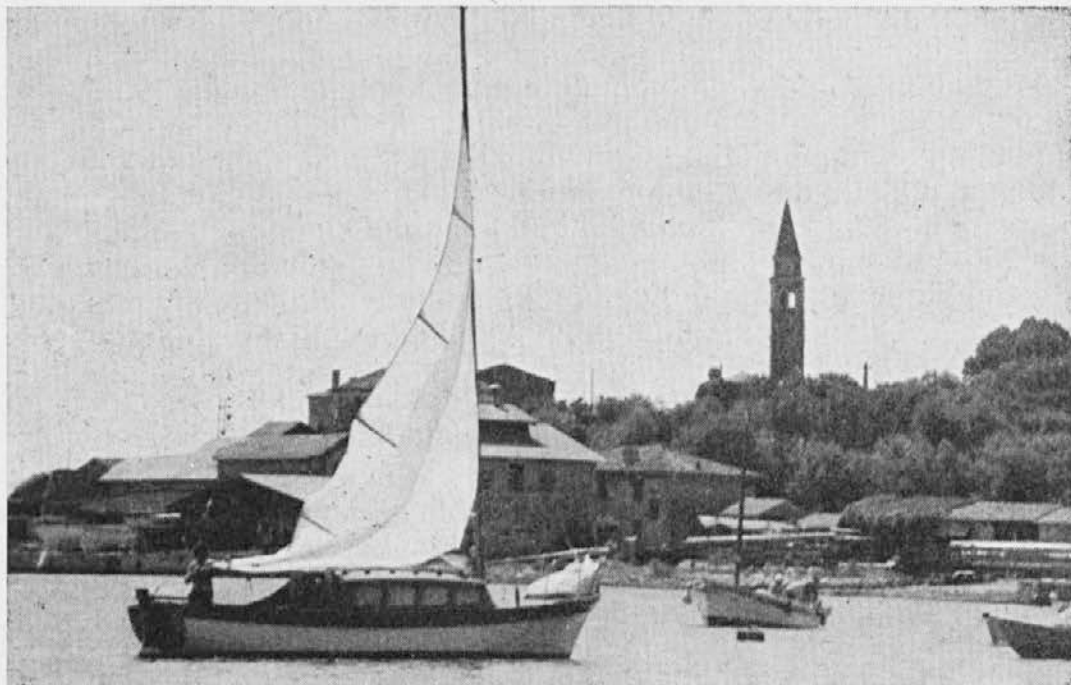
- srednjo šolo za organizacijo dela (za predelavce in kontrolorje, organizatorje dela in druge),
- interne kvalifikacije — ozek profil,
- šolo za tajnice (za kandidatke, ki imajo uspešno opravljeno srednjo šolo),
- dopisno gimnazijo,
- strojepisni tečaj (z gramofonskimi ploščami),
- tečaj za funkcionalno usposabljanje delavcev v blagovnem prometu,
- tečaj za poslovno korespondenco.

Dopisna delavska univerza Ljubljana

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- 4941 Program razvoja delovnih organizacij kovinsko predelovalne industrije v koroški regiji za obd. 1971—1975. 2 d. 1971.

- 5006 Kösters F., Walzwerke für Profil und Stabstahl. 2 d. 1971.
- 5007 Knüppel H., Desoxydation und Vakuumbehandlung von Stahlschmelzen. D. 1. 1970.
- 1336/71 Rules and Regulations for the Construction and Classification of Steel Ships 1971.
- 5008 Svet v času, ki prihaja (:1970—1980:) 1970.
- 5009/7 Industrijski rečnik nemačko-srpsko-hrvatski 1971.
- 3587/207 Brifrah R., Določevanje meje lezenja pri visokih temperaturah za jekla, odporna proti ognju 1971.
- 4986 Purić V., Priručnik za normiranje — mjerenje rada 1970.
- 5010/1 Termička obrada čelika 1971.
- 4794 Stahleisen — Wörterbuch Deutsch-Italienisch, Italienisch-Deutsch 1969.
- 3968 Stahleisen — Wörterbuch Deutsch-Französisch, Französisch-Deutsch 1962.
- 2566 Stahleisen — Wörterbuch Deutsch-Englisch, Englisch-Deutsch 1962.
- 5011 Štempihar J., Avtorsko pravo 1960.
- 5012 Kobe P. & L. Bavcon, Kazenski zakonik s pojasnili in sodno prakso 1970.
- 4994 Bučar F., Vprašanja sodobne organizacije 1971.
- 5013 Strohsack B., Delovna razmerja v praksi 1970.
- 5014 Kafarov V. V., Kibernetika u kemiji i kemijskoj tehnologiji 1970.
- 5015 Eckstein H. J., Wärmebehandlung von Stahl 1971.
- 5016 Proceedings of the XIV. Colloquium Spectroscopicum Internationale 1967.
- 3587/209 Debenjak D., Kompleksne raziskave livarskih peskov. D. 1. 1971.
- 5017/16 Štrbac R., Kontinuirana inventura 1968.
- 5017/18-19-20 Štrbac R., Knjigovodstvo proizvodnje 1971.
- 5018 Glocker R., Materialprüfung mit Röntgenstrahlen 1971.
- 5019 Šinkovec J., Občanov pravni svetovalec 1970.
- 5020 Koroški plebiscit 1970.
- 5021 Vom Caementum zum Spannbeton. 2 Bd. (1964).



Spet v pristanu

- 5022 Stange K., Angewandte Statistik, T. 1. 1970.
- 5023 Leggewie G., Tečni gasovi (1970).
- 3658/3-67 Marjanović S., Primena kibernetike u rukovođenju radnom organizacijom 1967.
- 5024 Uticaj sušenja mješavine za koksovanje na kvalitet koksa i proizvodnost koksnih peći u uslovima SFRJ 1970.
- 5025 Raziskava obdelovalnosti konstrukcijskega jekla Č. 4144 (OCR 4) 1971.
- 5026 Raziskave obstojnosti frezal iz litega hitroreznega jekla 1971.
- 5027 Ispitivanje uticaja redje korišćenih metala na osobine hemijski otpornih visokolegiranih čelika tipa 18. 8. 1970.
- 5028 Mesaroš F., Grafička enciklopedija (1970).
- 5030 Grešovnik F., Merjenje hitrostnega spektra brezodrivne resonančne absorpcije z železom 57 v kristalih lantanovega ferita (LaFeO_3) in neodimovega ferita (NdFeO_3) 1968.
- 5032 Sivka H., Pojavi in tehnika zvarjanja in navarjanja avstenitske manganove litine 1971.

Človek ima poleg gona po razmnoževanju in prehrani dve strasti: da dela trušč in da ne zna poslušati. Človeka bi lahko sploh razložili kot bitje, ki nikoli ne posluša. Če je moder, ravna prav, saj kaj pametnega redkokdaj sliši. Ljudje zelo radi poslušajo: obljube, prilizovanja, priznanja in laskanja. Pri prilizovanju je priporočljivo pretiravanje vsaj za tri številke nad najvišjo možno mero.

Človek svoji zvrsti ne privoščni ničesar, zato je iznašel zakone. Če on ne sme, naj tudi drugi ne.

Kdor se hoče na človeka zanesti, stori najbolje, da sede nanj; potem je vsaj nekaj časa lahko prepričan, da mu ne bo pobegnil. Mnogi se zanašajo na značaj.

Človek se deli na dva dela:

na moškega, ki misliti noče, in na ženskega, ki misliti ne zna. Oba imata tako imenovane občutke. Te izzovemo najbolj zanesljivo s tem, da poženemo v tek določena živčna središča v organizmu. V takih primerih mnogi ljudje izločajo liriko.

Človek je rastlinojedenec in mesojedenec. Na ekspedicijah na severni tečaj žre tu in tam tudi primerke lastne zvrsti, toda to se s fašizmom spet izravna.

Človek je politično bitje, ki prebija svoje življenje nairaje stisnien na kup. Vsak tak kup sovraži druge, ker so drugačni, in sovraži domače, ker so domači. Temu sledniemu sovraštvu pravimo patriotizem.

Vsak človek ima jetra, vranico, pljuča in zastavo. Vsi štirje organi so življenjsko pomembni. Baie obstajajo ljudje brez jeter, brez vranice in s polovico pljuč; ljudi brez zastave ni.

Šibko sposobnost razmnoževanja človek rad podneti z različnimi sredstvi: z biko-borbo, zločini, športom in sodstvom.

Ljudi med seboj ni. So samo ljudje, ki vladaio, in ljudje, ki so vladani. Vendar se še nihče ni vladal sam, ker je klinbuioči suženi zmeraj močnejši kot vladeželini gospod. Vsak človek podleže samemu sebi.

Ko človek čuti, da se ne more več peteliniti, postane nabožen in moder: takrat se požvižga na kisko grozdje tega sveta. Temu pravijo poglabljanje vase. Različne starostne stopnje človeka smatrajo drug dru-



Igra

Za vroče in deževne dni

Kurt Tucholsky

ČLOVEK

Človek ima dve nogi in dvoje prepričanj: eno takrat, če mu gre dobro, in drugo, če mu gre slabo. Slednje se imenuje religija.

Človek je vretenčar in ima nesmrtno dušo; ima tudi domovino, da ne postane preveč prevzetan.

Človeka proizvajajo po naravni poti, vendar smatra to za nenaravno in ne govori rad o tem. Delajo ga, ne da bi ga vprašali, ali hoče biti narejen.

Človek je koristno bitje, ker ga uporabljajo tudi za to, da s smrtjo na bojišču dvigne vrednost petrolejskih delnic, s smrtjo v rudniku pa profit lastnikov; prav tako tudi za kulturo, umetnost in znanost.

gega za različne rase: stari so običajno pozabili, da so bili mladi ali pa pozabljajo, da so stari, mladi pa nikakor ne dojamejo, da bi se mogli postarati.

Človek ne umira rad, ker ne ve, kaj bo potem. Če pa si domišlja, da ve, potem prav tako ne mara umreti, ker bi rad še malo užival življenje. Malo pomeni tu: večno. Sicer pa je človek bitje, ki trka, dela slabo muziko in pušča svojega psa lajati. Včasih da tudi mir, ampak takrat je mrtev.

Razen ljudi poznamo še Sase in Američane, toda o teh se še nismo učili, ker imamo zoologijo v naslednjem razredu.

Jo Hans Rösler

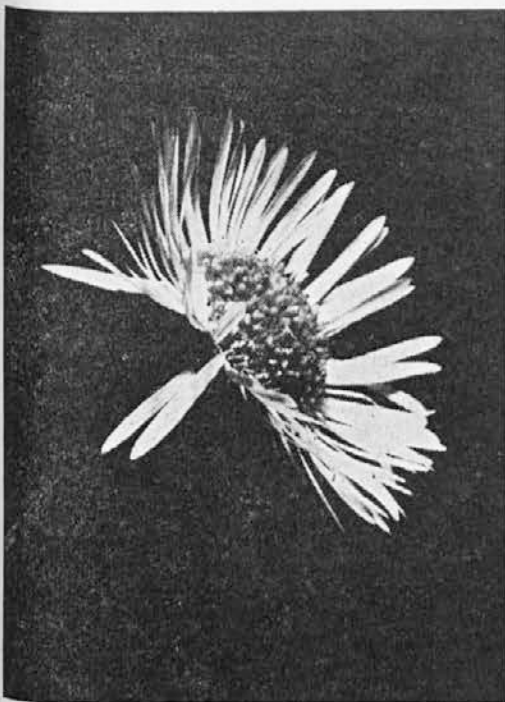
MILANO-MÜNCHEN

Vsaka dežela gradi drugačne hiše, samo vrstne hiše so povsod enake. Hiša trdo ob drugi hiši, le vmesna stena ju loči. Če zakuri eden, greje skozi tanko steno tudi sosedovo sobo, vseeno, če sta prijatelja ali sovražnika. Te druga k drugi zrasle hiše, vse enakega videza, se razlikujejo le po barvi ometa. Nebesno modra je ob resedno zeleni, malinasta ob citronsko rumeni itn. Kdor hoče, naj stanuje tako. Kdor hoče stanovati, pač mora tudi tako.

Italijanski in nemški gradbenik, dva mlada, nadarjena arhitekta, sta ob isti uri, v dveh različnih krajih, vsak v svoji deželi sprejela enaki naročili: v predmestju zgraditi desetstanovanjsko vrstno hišo do ključa. Ker sta skupaj študirala na Sorbonni, se navduševala za isti moderni stil in se srečavala na mednarodnih kongresih, tako da se staro prijateljstvo z leti ni ohladilo, sta sklenila, da bosta gradila za stavo. Naročilo je bilo obema predano ob isti uri in zdaj se je reklo pokazati svojo sposobnost.

Faze sprejemanja naročil





Kot žamet

Kdor gradi, potrebuje denar. Denar za obe gradnji je do zadnjega vinarja ležal na banki. Kako imenitno stanje, kako prijetne možnosti za arhitekta! Za gradnjo pa ni potreben samo denar, ampak tudi material: opeka, pesek, apno, cement, vodne cevi, deske, tramovi, okenski in vratni okviri itn. Tudi vse to je bilo obema gradbenikoma dostavljeno ob isti uri. Manjkal ni niti en žebelj niti en vijak. Tekma je bila poštena.

Stava je tekla.

Čez nekaj mesecev je Italijan, ki je gradil v Milanu, brzojavil:

»Še osemindeset ur in končali bomo.«

Gradbenik, ki je gradil v Münchnu, je brzojavil nazaj:

»Še osemindeset formularjev, prošnje, komisij, variant, zasedanj ter ogle-
dov — in začeli bomo.«

PO GLAVNEM ZADETKU NA LOTERII

Američan napiše knjigo »Kako je treba igrati na loteriji«, postane delničar loterije in ne stavi več.

Anglež nakupi odslužene stroje in ustalovi v Kalkuti izvozno podjetje.

Francoz zapravi del denarja s svojo prijateljico v Parizu, z ostalim delom pa si kupi hišico na deželi in živi srečno s svojo ženo do smrti.

Nemec nakupi svojim hčeram doto, pošlje sina na srednjo šolo, sklence življenjsko zavarovanje, nese ostanek denarja v hranilnico, potem pa spet začne redno delati.

Mehikanec najame privatnega detektiva, naredi iz svoje hiše trdnjavo, skriva svoj denar vsak dan na drugem kraju, na koncu pa ga privatni detektiv umori.

Škot zaklene vrata, zakoplje denar v kleti, objavi v časopisu, da mu je bil denar ukraden in prosi za sprejem v dom onemoglih.

Švicar daruje ves znesek dobrodelni ustanovi in postane njen predsednik s pravico do pokojnine.

Madžar si nadene plemiški naslov, gre na pot okrog sveta, poroči v Hollywoodu filmsko zvezdo, ameriško žensko društvo ga razkrinka in naposled pristane v Chicagu kot šofer taksija.

JUNIJA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Podržavnik Ivan II. — PK, Krivograd Franc VII. — NK, Janet Marija — NK, Filip Friderika — NK, Jug Andrija — VK, Pori Lenart — NK, Kovačič Marija — KV, Grajner Pavla — NK, Enci Silvester — KV, Hudrap Antonija — VSS, Novak — Papić Nada, dipl. inž. — VS, Repnik Ljubomir — NK, Nikič Brane — KV, Smode Jože — KV, Smuk Franc — PK, Vugrinec Ivanka — SS, Ošlak Zofija II. — NK, Hriberšek Ferdinand — NK, Štern Štefan — NK, Grilc Vinko — NK, Švajger Milan — SS, Polak Bojan — NK, Lesjak Helena — NK, Hažič Martin — NK, Petrič Jožef — NK, Čerpnjak Alojz — PK, Hojnik Franc — NK, Jocić Pavla — NSS, Grešovnik Marija — SS, Gorenšek Ivan IV. — NK, Sedovnik Stanislav — NK, Potočnik Marija IV. — NK.

JULIJA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Maklin Jožef — PK, Štern Albin — PK, Vidrih Jožef II. — KV, Rastočnik Franc — PK, Čebulj Miroslav II. — PK, Gavez Milan — PK, Lever Jože — PK, Špegu Miran — PK, Konečnik Franc V. — PK, Trost Branko — PK, Pavlič Franc III. — PK, Razdevšek Jožef — KV, Rečnik Peter — PK, Paradiž Peter II. — PK, Hovnik Bernard — KV, Grabner Rudolf — PK, Krenker Radovan — KV, Zakeršnik Venčeslav — KV, Petek Mitja — PK, Prikeržnik Anton II. — PK, Nabernik Vincenc — KV, Gerdej Jožef — KV, Skitek Rudolf — PK, Brlek Milan — KV, Glasenčnik Franc — KV, Belaj Silvo — PK, Krejan Ivan — PK,

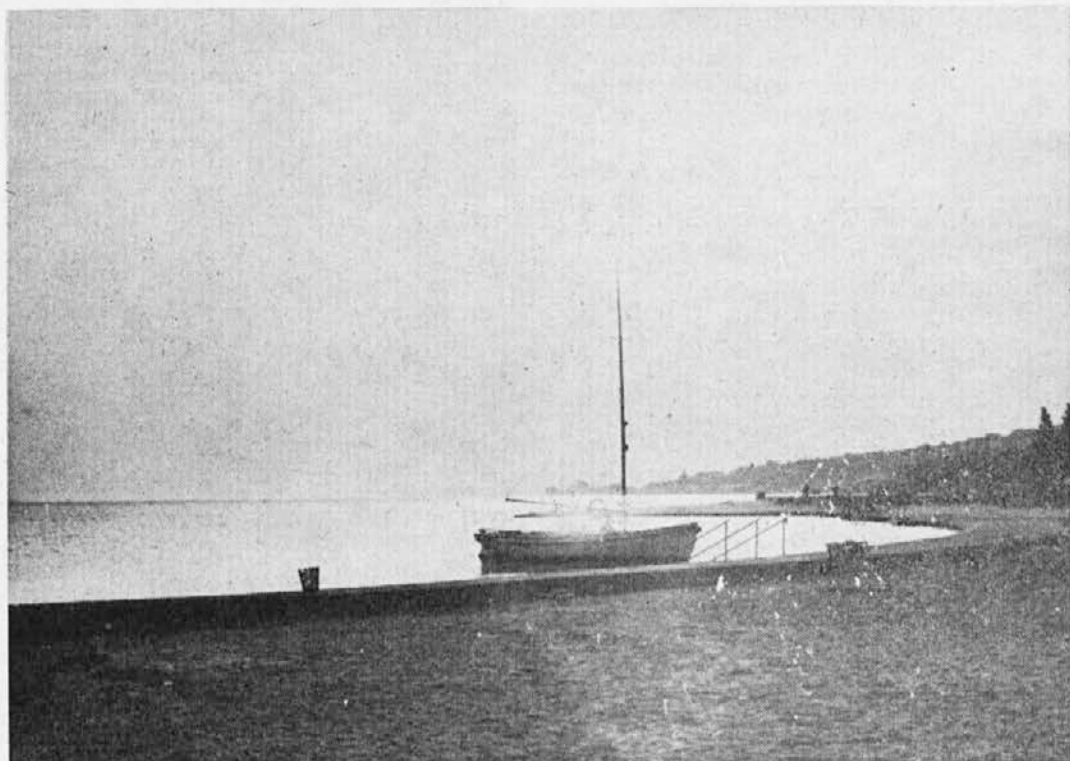
Kocen Franjo — KV, Kolar Milan III. — KV, Tušek Milena — NS, Pisar Jakob — NK, Smrekar Anica — PK, Pungartnik Dragica — PK, Kresnik Bernarda — PK, Grubelnik Dragica — PK, Golob Stanko II. — KV, Gutovnik Frančiška — PK, Doberšek Marjan — KV, Ozimic Ivanka — PK, Breznik Gabrijela — PK, Grubelnik Ivanka — PK, Weisbacher Miroslav — PK, Dirntiš Mihael — PK, Polovšak Štefanija — SS, Ferk Alojzija — PK, Mithans Janko — KV, Vidrih Branko — PK, Juh Otmar — KV, Podojsteršek Danica — PK, Firšt Štefan — KV, Marzel Mirko — NK, Krevh Adolf — KV, Čuk Branko — PK, Strmčnik Pavel — PK, Kordež Jože — KV, Burja Savo — KV, Janota Alojz — KV, Vranec Maks — NK, Oto Ivanka — NSS, Kogelnik Olga — PK, Sušel Matko — PK, Lakovšek Slavko — PK, Pirnat Marjan — PK, Lenko Franc — KV.

JUNIJA SO ODŠLI IZ PODJETJA

Bošnik Anton — KV, Skornšek Alojz — NK, Petrič Mirko — NK, Ferk Pavel — NK, Lesjak Anton — PK, Krivec Stanka — NS, Zaletel Janez — PK, Finžgar Ana — NK, Krof Anton — PK, Rak Karel — KV, Ošlovnik Rajmund — SS, Rožič Angela — NK, Čerenak Franc — NK, Velunšek Anton — NK, Kovač Franc III. — NK, Rat Anton — NK, Kramberger Zlatko — NK, Naveršnik Franc — PK, Bezjak Jože — KV, Rožič Jože II. — NK, Smode Jože — KV.

JULIJA SO ODŠLI IZ PODJETJA

Erjavac Ivan I. — PK, Pšeničnik Eliza-beta — SS, Šuler Ernest III. — KV, Bukovec Alojzija — SS, Golob Franc — NSS, Gostenčnik Matija — KV, Lačen Ivan — VK, Kozamurnik Marija — NK, Ott Karel — KV, Rožej Viljem — NK, Rak Dragica — NS, Svetec Ivan — VK, Slivnik Frančiška — NS, Ozanič Jože — PK, Podvratnik Ema — SS, Hovnik Ivan III. — NK, Mešnjak Franc I. — NK, Ovčar An-



Mirovanje

Foto: J. Sater

R A Z P I S

Šolski center Ravne na Koroškem razpisuje za šolsko leto 1971/72 sprejem slušateljev v naslednje šole za odrasle:

1. Poklicna šola za odrasle, kovinarji in metalurgi,

2. Delovodska šola strojne in metalurške stroke.

a) V poklicni šoli se bodo slušatelji lahko izučili naslednjih poklicev: kovač, livar, talilec, valjavec, kalilec, strojni in orodni ključavničar, strugar, frezalec in brusilec.

Šola traja 3 leta (trikrat tedensko) izven rednega delovnega časa. Pogoji za vpis:

— uspešno končana osemletka do 31. avgusta 1971;

— najmanj dveletna ustrezna praksa na delovnem mestu priučenega delavca v poklicu, za katerega se želi kandidat šolati.

Pravico vpisa brez prakse imajo tudi tisti, ki so uspešno končali dveletno priučevanje in imajo končano osemletko.

b) Pogoji za vpis v delovodsko šolo so: uspešno končana poklicna šola kovinarske in metalurške stroke ter najmanj 3 leta prakse.

Šola traja 2 leti. Predavanja bodo 4-krat tedensko v popoldanskem času.

Kandidati, ki se želijo vključiti v katero od navedenih šol, naj pošljejo svoje prijave do 30. avgusta 1971 na upravo šolskega centra Ravne na Koroškem, Koroška cesta 10.

Prijava mora vsebovati:

1. Prošnjo za vpis, kolkovano z 1 din, s popolnim naslovom in kratkim opisom dosedanjega dela.

2. Rojstni list.

3. Spričevalo o uspešno končani osemletki oziroma spričevalo o zaključnem izpitu na poklicni šoli za tiste, ki se prijavijo na delovodsko šolo.

Tisti, ki so opravljali izpit za PK delavca ali končali dveletno šolo za priučevanje, priložijo tudi to potrdilo.

Šolski center si pridržuje pravico, da vpiše samo tisto šolo oziroma oddelek, za katerega se bo prijavilo najmanj 30 kandidatov. Vsi prijavljeni kandidati bodo o tem pravočasno obveščeni.

Višino samoprispevka za šolnino določa za slušatelje iz železarne odbor za splošne zadeve železarne, za druge pa samoupravni organ delovne organizacije, ki bo poslala kandidata na strokovno izpopolnjevanje, oziroma lahko plačujejo posamezniki celotno šolnino sami.

Višina šolnine je odvisna od števila slušateljev v razredu in bodo z njo seznanjeni slušatelji pri vpisu.

Šolnina se plačuje za en semester vnaprej ob vpisu v šolo.

Redni vpis bo 2. septembra 1971 od 15. do 17. ure na šolskem centru Ravne na Koroškem.

Ravnatelj Ladislav Kuček

ton — NK, Košak Štefan — NK, Glažar Maks — NK, Gošnjak Stanislav — PK, Areh Anton PK.

ZA DOBRO VOLJO

Točno

Vola se čuvajte od spredaj, osla od zadaj, ženske pa od vseh strani.

NAŠI UPOKOJENCI



Stanislava Krivec, roj. 4. nov. 1938, v železarni od 21. februarja 1955 dalje v obračunu OD kot obračunarka. Inv. upok. 3. junija 1971



Janez Zaletel, roj. 15. februarja 1916, v železarni od 1. oktobra 1953 dalje, nazadnje v jeklovleku kot vlačilec. Inval. upok. 3. junija 1971



Ana Finžgar, roj. 4. julija 1920, v železarni od 13. septembra 1950 dalje v presledkih, nazadnje v gradbenem remontu kot čistilka. Inval. upok. 4. junija 1971



Anton Krof, roj. 13. januarja 1913, v železarni od 18. februarja 1946 dalje, nazadnje v modelni mizarni. Inval. upokojen 18. junija 1971



Karel Rak, roj. 12. oktobra 1924, v železarni od 7. januarja 1954 v čistilnici kot elektrovarilec. Inval. upok. 19. junija 1971



Angela Rožič, roj. 22. maja 1921, v železarni od 17. maja 1965 v mehanični delavnici kot čistilka. Inval. upok. 9. junija 1971



Ivan Erjavec, roj. 22. marca 1911, v železarni od 7. avgusta 1947, nazadnje v meh. delavnici. Star. upok. 1. julija 1971



Ivan Lačen, roj. 25. junija 1915, v železarni od 28. februarja 1939 v presledkih v meh. delavnici, nazadnje kot kontrolor orodja in priprav. Star. upok. 9. julija 1971



Marija Kozamurnik, roj. 26. junija 1914, v železarni od 3. maja 1949, nazadnje v topilnici I. kot čistilka. Star. upok. 6. julija 1971



Dragica Rak, roj. 2. januarja 1923, v železarni od 1. maja 1953, nazadnje v prodajni službi kot evidentičarka. Inv. upok. 11. julija 1971

Nič hudega

»Ne razumem,« je vzdihovala tašča, »po šestih mesecih zakona že otrok!«

»Pomiri se,« je odvrnila mlada mamica, »saj je samo prvič tako!«

Preprosto

Novinar je vprašal prikupno stewardeso, kako shaja s potniki.

»«Oh,« je rekla, »zelo dobro. Med poletom z »Yes, Sir,« po poletu pa z »No, Sir!«